

83
5

Meelika Maila

88
5

4

Matemaatika tööraamat

8. klassile

II osa

13

7
m²
kg
cm
89

Meelika Maila

**Matemaatika
tööraamat**

8. klassile

II osa

Minu nimi on

.....

Õpin

.....

.....

2014

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Meelika Maila. *Matemaatika tööraamat 8. klassile. II osa*

Kolmas täiendatud trükk

Tööraamat vastab põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppele.

Retsenseerinud *Riina Kiting* ja *Lea Lepmann*

Toimetanud *Tiina Helekivi*

Küljendanud *Kristi Helekivi*

Tehniliselt toimetanud *Andero Kurm*

Kaane kujundanud *Eve Kurm*

Õppevara väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine“ kaudu.

Programmi viib ellu SA Innove.

Autoriõigus: SA Innove, Meelika Maila, 2014

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud materjali ebaseaduslik paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ettenähtud vastutuse.

ISBN 978-9949-547-16-6 (kogu teos)

ISBN 978-9949-547-17-3 (pdf, kogu teos)

ISBN 978-9949-547-18-0 (I osa)

ISBN 978-9949-547-19-7 (pdf, I osa)

ISBN 978-9949-547-20-3 (II osa)

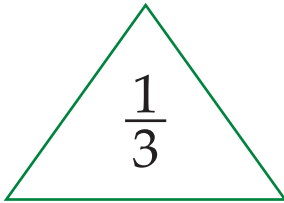
ISBN 978-9949-547-21-0 (pdf, II osa)

Trükiettevalmistus: Kirjastus Studium
Riia 15 b, Tartu 51010
Tel 7343 735, www.studium.ee

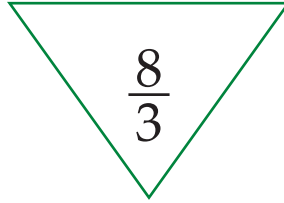
Trükk: Greif OÜ
Lohkva, Luunja vald
Tartumaa 62207

Harilik murd (kordamine)

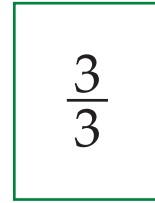
Lihtmurd ja liigmurd

lihtmurd

liigmurd

liigmurd

Lihtmurd on murd, mille lugeja on ..... kui nimetaja.

Liigmurd on murd, mille lugeja on ..... kui nimetaja, või ..... ja ..... on võrdsed.

251. Loe murrud. Kirjuta murrud tabelisse.

$\frac{1}{7}$ $\frac{4}{9}$ $\frac{8}{5}$ $\frac{7}{7}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{7}{6}$ $\frac{2}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{9}{10}$ $\frac{8}{3}$ $\frac{11}{8}$ $\frac{6}{9}$

Lihtmurrud											
Liigmurrud											

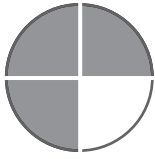
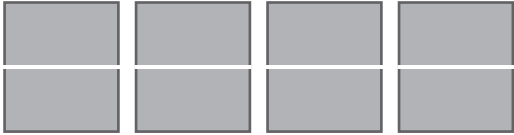

252. Kirjuta 5 lihtmurdu, mille lugeja jagub 3-ga.

.....

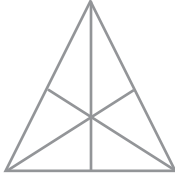

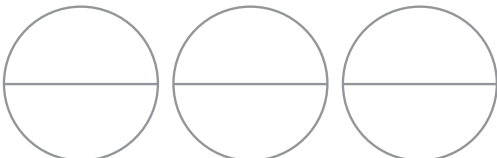
253. Kirjuta 5 liigmurdu, mille lugeja on paarisarv.

.....

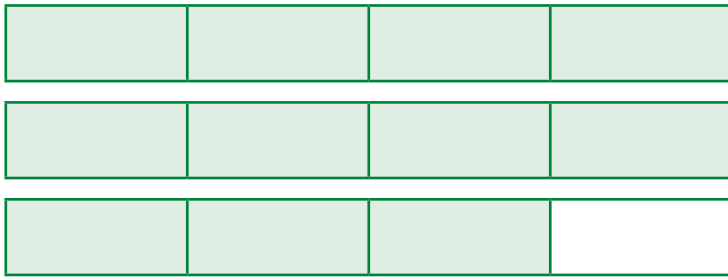
254. Kui suur osa kujunditest on värvitud? Täida tabel.

Kujund	Murd	Lihtmurd	Liigmurd
			
			
			
			

255. Värvige nõutud osa kujundist. Täida tabel.

Murd	Kujund	Lihtmurd	Liigmurd
$\frac{4}{3}$			
$\frac{5}{6}$			
$\frac{3}{4}$			
$\frac{5}{2}$			

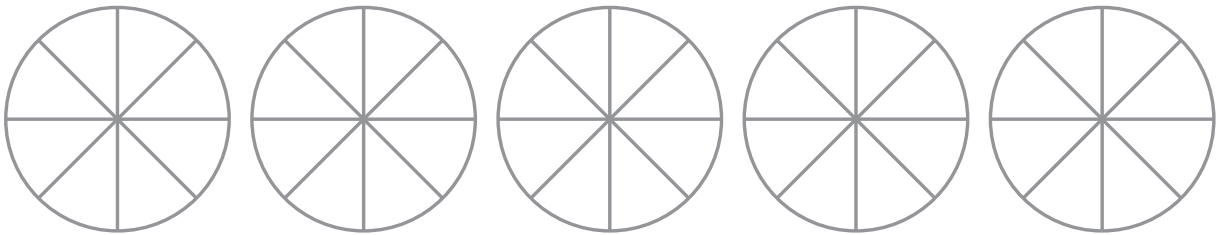
Segaarv

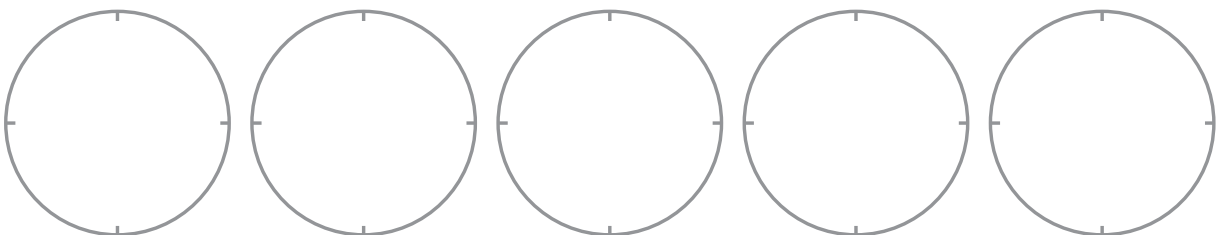
$2\frac{3}{4}$

Segaarv koosneb ..... ja .....

256. Värv joonisel $3\frac{5}{8}$.

257. Värv joonisel $3\frac{1}{4}$.

258. Kujuta joonisel järgmisi segaarve:

$3\frac{3}{4} \quad 3\frac{1}{8} \quad 1\frac{5}{6} \quad 2\frac{2}{5}$

Liigmurru teisendamine segaarvuks

Näide. $\frac{12}{5} = \frac{12 : 5 = 2 \frac{2}{5}}{\frac{10}{2 \text{ (jääk)}}$

Selleks, et teisendada liigmurd segaarvuks:

- 1) jaga murru lugeja murru nimetajaga;
- 2) jagatise täisosa kirjuta segaarvu täisosaks;
- 3) jääk kirjuta murdosa lugejaks.

259. Värvi ja võrdle.

$$\frac{17}{7}$$

$$2 \frac{3}{7}$$

$$\frac{17}{7} \dots\dots\dots 2 \frac{3}{7}$$

260. Teisenda liigmurrud segaarvuks.

$$\frac{23}{4} =$$

$$\frac{49}{8} =$$

$$\frac{67}{4} =$$

$$\frac{59}{7} =$$

$$\frac{15}{2} =$$

$$\frac{102}{6} =$$

$$\frac{89}{9} =$$

$$\frac{39}{3} =$$

$$\frac{81}{5} =$$

$$\frac{32}{6} =$$

$$\frac{40}{4} =$$

$$\frac{153}{3} =$$

Segaarvu teisendamine liigmurruks

Näide. $3\frac{3}{5} = \frac{3 \cdot 5 + 3}{5} = \frac{18}{5}$

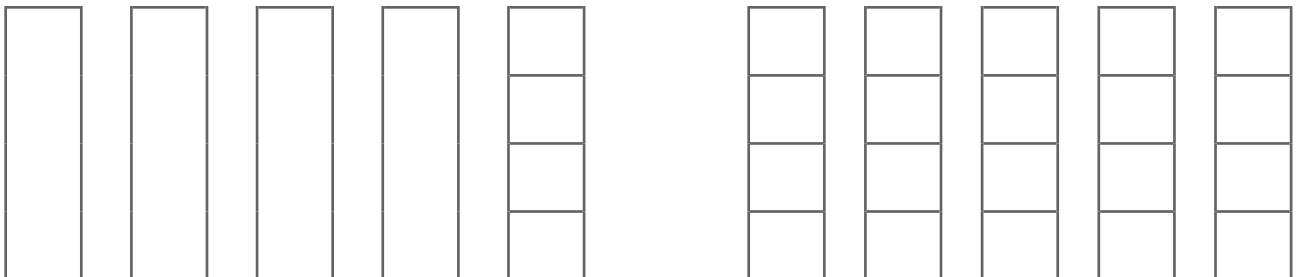
Selleks, et teisendada segaarv liigmurruks:

- 1) korruta täisosa murru nimetajaga;
- 2) liida korrutisele lugeja;
- 3) tulemus kirjuta murru lugejasse.

261. Värvi ja võrdle.

$$4\frac{1}{4}$$

$$\frac{17}{4}$$

$$4\frac{1}{4} \dots\dots\dots \frac{17}{4}$$

262. Teisenda segaarv liigmurruks.

$5\frac{2}{7} = \text{————} =$

$6\frac{4}{9} = \text{————} =$

$15\frac{3}{4} = \text{————} =$

$9\frac{2}{3} = \text{————} =$

$12\frac{1}{3} = \text{————} =$

$5\frac{1}{2} = \text{————} =$

$3\frac{7}{9} = \text{————} =$

$7\frac{5}{8} = \text{————} =$

$9\frac{1}{4} = \text{————} =$

$2\frac{9}{12} = \text{————} =$

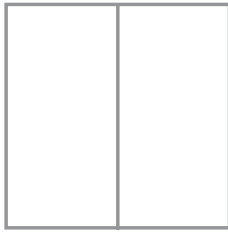
$4\frac{7}{11} = \text{————} =$

$14\frac{3}{5} = \text{————} =$

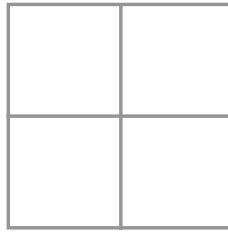

Hariliku murru põhiomadus

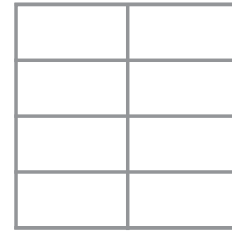
263. Värvige nõutud osa. Võrdle.

$$\frac{1}{2}$$

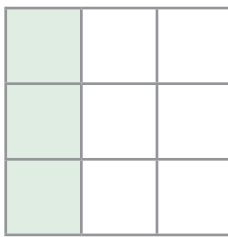
$$\frac{2}{4}$$

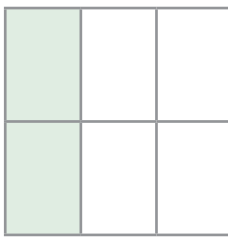
$$\frac{4}{8}$$

$$\frac{1}{2} \dots\dots\dots \frac{2}{4} \dots\dots\dots \frac{4}{8}$$

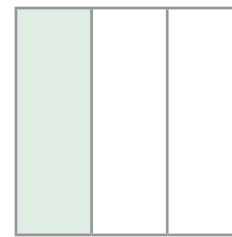
264. Väljenda värvitud osa murruna. Võrdle.

$$\frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{\quad}{\quad} \dots\dots\dots \frac{\quad}{\quad} \dots\dots\dots \frac{\quad}{\quad}$$

Murru lugejat ja ..... võib korrutada või ..... ühe ja sama nullist erineva arvuga.
Murru ..... sellest ei muutu.

265. Korruta või jaga murru lugejat ja nimetajat antud arvuga.

$$\frac{6}{8} = \frac{\dots\dots\dots : 2}{\dots\dots\dots} =$$

$$\frac{5}{8} = \frac{\dots\dots\dots \cdot 3}{\dots\dots\dots} =$$

$$\frac{14}{16} = \frac{\dots\dots\dots : 2}{\dots\dots\dots} =$$

$$\frac{5}{15} = \frac{\dots\dots\dots \cdot 2}{\dots\dots\dots} =$$

$$\frac{10}{20} = \frac{\dots\dots\dots : 10}{\dots\dots\dots} =$$

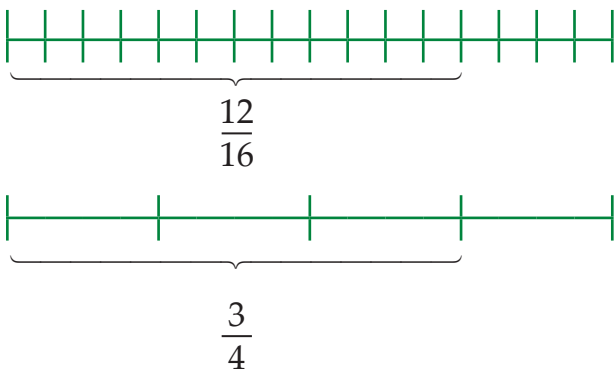
$$\frac{6}{7} = \frac{\dots\dots\dots \cdot 4}{\dots\dots\dots} =$$

Hariliku murru taandamine

Taandades saame väljendada murdu terviku suuremate osade kaudu.

266. Millise arvuga on murru lugejat ja nimetajat jagatud?

$$\frac{12}{16} = \frac{12 : \quad}{16 : \quad} = \frac{3}{4}$$

Selleks, et **taandada murdu**:
jaga murru lugeja ja nimetaja
ühe ja sama nullist erineva
arvuga.

267. Taanda murrud 5-ga.

$$\frac{25}{35} = \frac{25 : 5}{35 : 5} =$$

$$\frac{35}{50} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{10}{70} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{45}{95} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{55}{100} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{40}{45} = \frac{\quad}{\quad} =$$

268. Taanda murrud.

$$\frac{7}{14} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{24}{56} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{18}{21} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{6}{16} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{9}{18} = \frac{\quad}{\quad} =$$

$$\frac{42}{54} = \frac{\quad}{\quad} =$$

Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Hariliku murru korrutamine täisarvuga taandamiseta

Näide. $4 \cdot \frac{3}{7} = \frac{4 \cdot 3}{7} = \frac{12}{7} = 1 \frac{5}{7}$

Selleks, et **korrutada murdu täisarvuga**

- 1) korruta murru lugeja täisarvuga;
- 2) nimetaja jäta endiseks.

269. Arvuta.

$3 \cdot \frac{3}{14} =$

$6 \cdot \frac{5}{7} =$

$3 \cdot \frac{7}{8} =$

$9 \cdot \frac{2}{23} =$

$2 \cdot \frac{8}{9} =$

$2 \cdot \frac{9}{13} =$

$5 \cdot \frac{4}{31} =$

$5 \cdot \frac{3}{7} =$

$6 \cdot \frac{3}{5} =$

$4 \cdot \frac{3}{17} =$

$7 \cdot \frac{1}{5} =$

$3 \cdot \frac{8}{13} =$

270. Suurenda murdu märgitud arv kordi.

Murd	Suurenda 5 korda	Suurenda 7 korda	Suurenda 9 korda
$\frac{2}{19}$			
$\frac{8}{11}$			
$\frac{4}{13}$			
$\frac{13}{19}$			
$\frac{17}{23}$			

271. Lahenda ülesanne.

Seitsmeaastase poisi ühe sammu pikkus on $\frac{1}{2}$ meetrit. Arvuta, kui pika vahemaa läbib see poiss

15 sammuga .....

39 sammuga .....

73 sammuga .....

99 sammuga .....

272. Lahenda ülesanne.

Üks päts saia kaalub $\frac{2}{5}$ kilogrammi. Arvuta, kui palju kaaluvad

8 pätsi saia .....

19 pätsi saia .....

27 pätsi saia .....

39 pätsi saia .....

273. Arvuta.

	· 3	· 9
$\frac{3}{17}$		
$\frac{6}{19}$		
$\frac{7}{23}$		
$\frac{9}{51}$		

	· 4	· 18
$\frac{2}{17}$		
$\frac{6}{37}$		
$\frac{8}{73}$		
$\frac{4}{61}$		

Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Hariliku murru korrutamine täisarvuga taandamisega

Näide. $\frac{1}{8} \cdot 12 = \frac{1 \cdot \cancel{12}^3}{\cancel{8}_2} = \frac{3}{2} = 1 \frac{1}{2}$

Selleks, et **korrutada murdu täisarvuga**

- 1) korruta murru lugeja täisarvuga;
- 2) nimetaja jäta endiseks;
- 3) vajadusel taanda, teisenda.

274. Arvuta.

$$\frac{3}{4} \cdot 12 =$$

$$\frac{1}{12} \cdot 3 =$$

$$\frac{3}{18} \cdot 9 =$$

$$35 \cdot \frac{3}{7} =$$

$$5 \cdot \frac{9}{55} =$$

$$12 \cdot \frac{7}{8} =$$

$$\frac{5}{6} \cdot 36 =$$

$$\frac{3}{48} \cdot 12 =$$

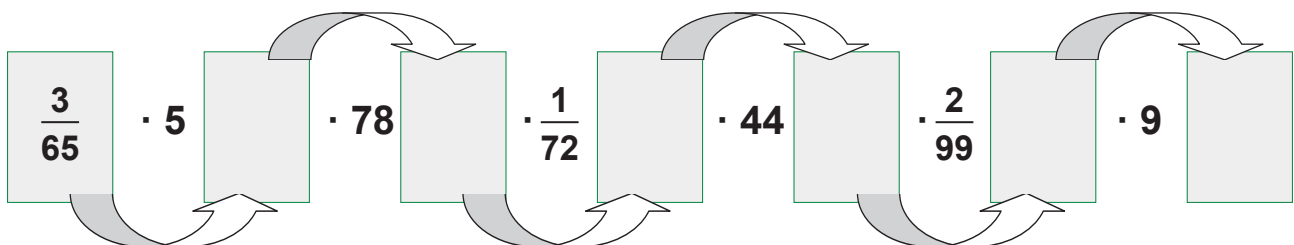
$$7 \cdot \frac{4}{21} =$$

$$\frac{3}{4} \cdot 36 =$$

$$15 \cdot \frac{3}{75} =$$

$$3 \cdot \frac{4}{9} =$$

275. Korruta, taanda.

276. Lahenda ülesanne.

Urmol on 4 sõbra. Ta andis igale sõbrale pool õuna.

Mitu õuna oli Urmol?

277. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$$\frac{5}{8} \cdot 2 =$$

$$\frac{3}{24} \cdot 12 =$$

$$\frac{3}{50} \cdot 25 =$$

$$\frac{3}{44} \cdot 11 =$$

$$\frac{5}{6} \cdot 36 =$$

$$\frac{5}{32} \cdot 8 =$$

$$\frac{3}{48} \cdot 12 =$$

$$\frac{4}{99} \cdot 33 =$$

$$\frac{4}{18} \cdot 6 =$$

$$\frac{15}{45} \cdot 90 =$$

278. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Esimene tegur on $\frac{3}{14}$, teine tegur on 7. Leia korrutis.
2. Suurenda murdu $\frac{5}{28}$ 4 korda.
3. Esimene tegur on $\frac{3}{8}$, teine tegur on 30. Leia korrutis.
4. Suurenda murdu $\frac{8}{35}$ 7 korda.

279. Lahenda ülesanne.

Ühest kilogrammist värsketest pirnidest saadakse $\frac{3}{8}$ kilogrammi kuivatatud pirne. Ühest kilogrammist värsketest õuntest aga $\frac{1}{2}$ kilogrammi kuivatatud õunu. Mitu kilogrammi kuivatatud puuvilja saadakse 40 kilogrammist värsketest pirnidest ja 90 kilogrammist värsketest õuntest kokku?

Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Hariliku murru jagamine täisarvuga taandamiseta

Näide. $\frac{4}{7} : 5 = \frac{4}{7 \cdot 5} = \frac{4}{35}$

Selleks, et jagada murdu täisarvuga

- 1) lugeja jäta endiseks;
- 2) korruta murru nimetaja täisarvuga;
- 3) vajadusel teisenda vastus.

280. Arvuta.

$\frac{1}{2} : 4 =$

$\frac{1}{3} : 2 =$

$\frac{1}{2} : 15 =$

$\frac{1}{2} : 2 =$

$\frac{1}{8} : 6 =$

$\frac{4}{7} : 5 =$

$\frac{3}{4} : 2 =$

$\frac{2}{3} : 9 =$

$\frac{5}{9} : 6 =$

$\frac{1}{2} : 5 =$

$\frac{5}{9} : 3 =$

$\frac{4}{9} : 7 =$

281. Vähenda arvu märgitud arv kordi.

Murd	Vähenda 2 korda	Vähenda 5 korda	Vähenda 7 korda
$\frac{3}{7}$			
$\frac{1}{5}$			
$\frac{3}{8}$			
$\frac{9}{10}$			
$\frac{3}{4}$			

282. Lahenda ülesanne.

Üks kommikarp kaalub $\frac{2}{3}$ kilogrammi, teine on esimesest 3 korda kergem. Kui palju kaalub teine kommikarp?

283. Arvuta.

Jagatav	$\frac{7}{8}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{7}{9}$	$\frac{7}{10}$
Jagaja	2	3	5	5	4
Jagatis					

284. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Vähenda murdu $\frac{5}{16}$ 2 korda.
2. Jagatav on $\frac{2}{3}$, jagaja on 3. Leia jagatis.
3. Jagatav on $\frac{4}{5}$, jagaja on 3. Leia jagatis.
4. Vähenda murdu $\frac{1}{7}$ 2 korda.
5. Jagatav on $\frac{3}{5}$, jagaja on 4. Leia jagatis.

285. Lahenda ülesanne.

$\frac{1}{2}$ kooki kaalus 2 kilogrammi, mis jagati võrdselt 5 inimese vahel. Kui palju kaalus iga inimese koogitükk?

286. Lahenda ülesanne.

Vähenda arve $\frac{4}{7}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{9}$, $\frac{9}{10}$ ja $\frac{1}{5}$ 5 korda.

Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Hariliku murru jagamine täisarvuga taandamisega

Näide. $\frac{3}{8} : 6 = \frac{\cancel{3}^1}{8 \cdot \cancel{6}_2} = \frac{1}{16}$

Selleks, et **jagada murdu täisarvuga**

- 1) lugeja jäta endiseks;
- 2) korruta murru nimetaja täisarvuga;
- 3) vajadusel taanda, teisenda.

287. Arvuta.

$$\frac{4}{9} : 2 =$$

$$\frac{4}{5} : 8 =$$

$$\frac{8}{15} : 6 =$$

$$\frac{14}{15} : 7 =$$

$$\frac{12}{13} : 6 =$$

$$\frac{4}{15} : 12 =$$

$$\frac{5}{6} : 5 =$$

$$\frac{8}{9} : 10 =$$

$$\frac{4}{25} : 20 =$$

$$\frac{12}{13} : 4 =$$

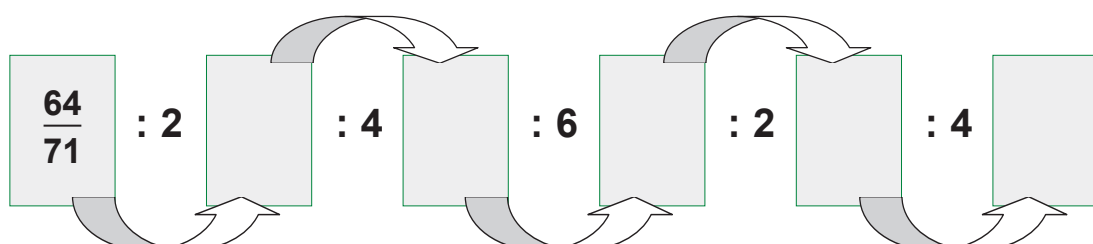
$$\frac{18}{21} : 9 =$$

$$\frac{10}{21} : 14 =$$

288. Lahenda ülesanne.

Melon kaalus $\frac{9}{10}$ kg. See jagati võrdselt 6 lapse vahel. Kui palju kaalus iga lapse meloniviil?

289. Jaga, taanda.

290. Kontrolli. Paranda vead.

$$\frac{7}{24} : 28 = \frac{7}{96}$$

K: .....

$$\frac{18}{41} : 9 = \frac{2}{44}$$

K: .....

$$\frac{11}{24} : 33 = \frac{1}{72}$$

K: .....

$$\frac{8}{27} : 4 = \frac{2}{27}$$

K: .....

$$\frac{5}{9} : 15 = \frac{15}{27}$$

K: .....

291. Lahenda ülesanne.

Kolm pakki küpsiseid kaalub $\frac{3}{5}$ kilogrammi. Leia, kui palju kaalub üks pakk küpsiseid.

292. Arvuta. Kirjuta avaldis õige vastuse alla.

$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{75}$
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

$$\frac{3}{4} : 9$$

$$\frac{11}{25} : 33$$

$$\frac{9}{15} : 45$$

$$\frac{5}{8} : 10$$

$$\frac{5}{6} : 10$$

$$\frac{7}{8} : 14$$

$$\frac{4}{6} : 8$$

$$\frac{3}{4} : 12$$

$$\frac{3}{25} : 9$$

Segaarvude liitmine ja lahutamine

Segaarvude liitmine

Näide. $6\frac{7}{8} + 3\frac{6}{8} = 9\frac{7+6}{8} = 9\frac{13}{8} = 10\frac{5}{8}$

Selleks, et **liita segaarve**

- 1) liida täisosad;
- 2) leia murdosade ühine nimetaja;
- 3) liida murdosa lugejad;
- 4) täisosa kirjuta murdosa ette;
- 5) vajadusel taanda, teisenda.

293. Arvuta.

$$3\frac{4}{7} + 1\frac{2}{7}$$

$$6\frac{5}{7} + 2\frac{6}{7}$$

$$8\frac{3}{9} + 4\frac{8}{9}$$

$$5\frac{8}{15} + 3\frac{7}{15}$$

$$2\frac{5}{8} + 1\frac{7}{8}$$

$$12\frac{4}{5} + 9\frac{3}{5}$$

$$18\frac{2}{9} + 25\frac{5}{9}$$

$$44\frac{7}{25} + 19\frac{6}{25}$$

$$3\frac{9}{10} + 15\frac{3}{10}$$

$$6\frac{5}{12} + 4\frac{11}{12}$$

$$3\frac{17}{20} + 9\frac{7}{20}$$

$$7\frac{11}{12} + 15\frac{5}{12}$$

294. Lahenda ülesanne.

Heidi ostis $1\frac{3}{4}$ meetrit sinist paela ja $2\frac{3}{4}$ meetrit valget paela.
Mitu meetrit paela ostis Heidi?

295. Lahenda ülesanne.

Üks laud on $3\frac{4}{5}$ meetrit pikk, teine $1\frac{2}{5}$ meetri võrra pikem.
Kui pikad on lauad kokku?

296. Lahenda ülesanne.

Ühes kanistris oli $18\frac{5}{8}$ liitrit bensiini, teises $1\frac{3}{8}$ liitrit rohkem.

Mitu liitrit bensiini oli kahes kanistris kokku?

297. Arvuta.

Liidetav	$23\frac{7}{9}$	$18\frac{4}{15}$	$47\frac{16}{35}$	$187\frac{13}{19}$	$376\frac{24}{27}$	$759\frac{8}{17}$
Liidetav	$19\frac{4}{9}$	$56\frac{9}{15}$	$13\frac{9}{35}$	$657\frac{7}{19}$	$635\frac{15}{27}$	$325\frac{6}{17}$
Summa						

298. Lahenda ülesanne.

Kristel korjas $7\frac{5}{8}$ kilogrammi aedmaasikaid, Riina aga $1\frac{3}{8}$ kilogrammi rohkem. Kui palju aedmaasikaid korjasid tüdrukud kokku?

299. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$$5\frac{5}{11} + 6\frac{8}{11} =$$

$$11\frac{9}{11} + 11\frac{3}{11} =$$

$$7\frac{6}{11} + 21\frac{9}{11} =$$

$$16\frac{6}{11} + 18\frac{8}{11} =$$

$$16\frac{8}{11} + 6\frac{4}{11} =$$

$$3\frac{7}{11} + 8\frac{6}{11} =$$

$$26\frac{5}{11} + 8\frac{9}{11} =$$

$$12\frac{7}{11} + 16\frac{8}{11} =$$

300. Lahenda ülesanne.

Tomatikast kaalub $16\frac{4}{5}$ kilogrammi. Õunakast on $5\frac{3}{5}$ kilogrammi võrra raskem. Kui palju kaaluvad need kastid kokku?

Segaarvude liitmine ja lahutamine

Segaarvude lahutamine

Näide. $5\frac{1}{7} - 3\frac{4}{7} = 2\frac{1-4}{7} = 1\frac{8-4}{7} = 1\frac{4}{7}$

Selleks, et **lahutada segaarve**

- 1) lahuta täisosad;
- 2) leia murdosa ühine nimetaja;
- 3) lahuta lugejad;
- 4) täisosa kirjuta murdosa ette;
- 5) vajadusel taanda, teisenda.

301. Arvuta.

$$6\frac{1}{9} - 2\frac{7}{9} \quad 3\frac{5}{8} - 1\frac{7}{8} \quad 6\frac{5}{7} - 2\frac{6}{7} \quad 10\frac{13}{17} - 2\frac{15}{17} \quad 15\frac{3}{19} - 7\frac{7}{19}$$
$$18\frac{2}{9} - 9\frac{7}{9} \quad 19\frac{7}{15} - 11\frac{13}{15} \quad 15\frac{5}{12} - 2\frac{11}{12} \quad 7\frac{17}{21} - 2\frac{19}{21} \quad 41\frac{1}{7} - 28\frac{5}{7}$$

302. Lahenda ülesanne.

Arvuta, mitu kilomeetrit aerutas Aivar päevas, kui ta läbis ennelõunal $6\frac{4}{5}$ kilomeetrit, pärast lõunat aga $1\frac{1}{5}$ kilomeetrit vähem.

303. Arvuta.

Vähendatav	$21\frac{4}{9}$	$58\frac{4}{15}$	$67\frac{31}{35}$	$787\frac{73}{91}$	$876\frac{43}{57}$	$721\frac{23}{55}$
Vähendaja	$15\frac{7}{9}$	$29\frac{9}{15}$	$19\frac{33}{35}$	$657\frac{85}{91}$	$697\frac{49}{57}$	$325\frac{31}{55}$
Vahe						

304. Lahenda ülesanne.

Töölised paigaldasid esimesel päeval $53 \frac{3}{7}$ meetrit torusid. Teisel päeval $24 \frac{5}{7}$ meetrit vähem kui esimesel päeval. Kolmandal päeval paigaldati aga $21 \frac{3}{7}$ meetrit vähem kui kahel esimesel päeval kokku. Mitu meetrit torusid paigaldasid töölised kolmandal päeval?

305. Lahenda ülesanne.

Kolmetoalise korteri remontimisel vahetati elektrijuhtmed uute vastu. Magamistoas paigaldati $20 \frac{4}{7}$ meetrit juhet, lastetoas $2 \frac{6}{7}$ meetrit vähem kui magamistoas. Elutuppa kulus $11 \frac{5}{7}$ meetrit juhet vähem kui lastetuppa ja magamistuppa kokku. Mitu meetrit elektrijuhet vajati selle korteri elektrijuhtmete uuendamiseks?

306. Kontrolli. Paranda vead.

$$18 \frac{7}{10} - 7 \frac{9}{10} = 11 \frac{2}{10} \quad \text{K: } \dots\dots\dots$$

$$54 \frac{13}{32} - 29 \frac{17}{32} = 24 \frac{7}{8} \quad \text{K: } \dots\dots\dots$$

$$91 \frac{1}{16} - 37 \frac{5}{16} = 54 \frac{4}{16} \quad \text{K: } \dots\dots\dots$$

$$10 \frac{3}{40} - 4 \frac{13}{40} = 5 \frac{3}{4} \quad \text{K: } \dots\dots\dots$$

307. Koosta avaldis. Arvuta.

Vähendatav on $20 \frac{1}{7}$, vähendaja on $9 \frac{4}{7}$. Leia vahe.

Vähenda saadud vahet $7 \frac{5}{7}$ võrra.

Segaarvu korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Segaarvu korrutamine täisarvuga taandamiseta ja taandamisega

Näide. $2 \frac{1}{4} \cdot 5 = \frac{9}{4} \cdot 5 = \frac{9 \cdot 5}{4} = \frac{45}{4} = 11 \frac{1}{4}$

Selleks, et **korrutada segaarvu täisarvuga taandamiseta**

- 1) teisenda segaarv liigmurruks;
- 2) korruta murru lugeja täisarvuga;
- 3) korrutis kirjuta lugejasse;
- 4) nimetaja jäta endiseks;
- 5) teisenda liigmurd segaarvuks.

308. Arvuta.

$$\begin{array}{cccccc} 2 \frac{1}{4} \cdot 7 & 3 \frac{2}{7} \cdot 4 & 2 \frac{3}{8} \cdot 5 & 6 \cdot 2 \frac{1}{7} & 4 \cdot 2 \frac{3}{7} & 2 \frac{1}{6} \cdot 7 \\ 5 \cdot 1 \frac{1}{3} & 4 \frac{2}{5} \cdot 2 & 3 \cdot 6 \frac{2}{5} & 8 \frac{1}{2} \cdot 7 & 5 \frac{1}{3} \cdot 4 & 2 \frac{2}{3} \cdot 5 \end{array}$$

309. Lahenda ülesanne.

Kui kaugele jõuab Tarmo $1 \frac{1}{2}$ tunniga, kui tema ATV kiirus on 35 km/h?

310. Arvuta.

Arv	Suurenda 3 korda	Suurenda 5 korda	Suurenda 7 korda
$7 \frac{1}{4}$			
$6 \frac{1}{2}$			
$5 \frac{1}{5}$			

Näide. $4 \cdot 3 \frac{5}{6} = 4 \cdot \frac{23}{6} = \frac{\cancel{4}^2 \cdot 23}{\cancel{6}_3} = \frac{46}{3} = 15 \frac{1}{3}$

Selleks, et **korrutada segaarvu täisarvuga taandamisega**

- 1) teisenda segaarv liigmurruks;
- 2) korruta murru lugeja täisarvuga;
- 3) taanda;
- 4) korrutis kirjuta lugejasse;
- 5) nimetaja jäta endiseks;
- 6) vajadusel teisenda.

311. Arvuta.

$$1 \frac{1}{12} \cdot 4 \quad 3 \frac{3}{4} \cdot 2 \quad 1 \frac{1}{9} \cdot 12 \quad 12 \cdot 1 \frac{1}{8} \quad 4 \cdot 3 \frac{5}{8} \quad 10 \cdot 2 \frac{7}{30}$$

$$6 \cdot 2 \frac{1}{4} \quad 8 \cdot 3 \frac{3}{4} \quad 7 \frac{1}{3} \cdot 9 \quad 10 \frac{1}{6} \cdot 4 \quad 7 \frac{5}{12} \cdot 4 \quad 3 \cdot 1 \frac{7}{9}$$

312. Lahenda ülesanne.

Mati heitis eelmisel aastal ketast 25 meetrit. Tänavu parandas ta tulemust $1 \frac{2}{5}$ korda. Milline on Mati isiklik rekord tänavu?

313. Lahenda ülesanne.

Ruudukujulise veehoidla külje pikkus on $30 \frac{1}{2}$ meetrit. Leia seda veehoidlat ümbritseva aia pikkus.

314. Arvuta.

Priit töötab advokaadibüroos. Tema tunnitasu on 23 eurot. Arvuta, mitu eurot teenib Priit. Tema tööajad leiad tabelist.

Tööaeg tundides	$1 \frac{1}{2}$	$3 \frac{1}{2}$	$5 \frac{1}{2}$	$8 \frac{1}{2}$	$17 \frac{1}{2}$	$24 \frac{1}{2}$	$39 \frac{1}{2}$
Tasu eurodes							

Segaarvu korrutamine ja jagamine naturaalarvuga

Segaarvu jagamine täisarvuga taandamiseta ja taandamisega

Näide. $3 \frac{1}{2} : 2 = \frac{7}{2} : 2 = \frac{7}{2 \cdot 2} = \frac{7}{4} = 1 \frac{3}{4}$

Selleks, et **jagada segaarvu täisarvuga taandamiseta**

- 1) teisenda segaarv liigmurruks;
- 2) jäta lugeja endiseks;
- 3) nimetaja korruta jagajaks oleva täisarvuga;
- 4) vajadusel teisenda.

315. Arvuta.

$3 \frac{1}{5} : 3$

$4 \frac{2}{5} : 3$

$5 \frac{1}{2} : 3$

$2 \frac{1}{4} : 2$

$1 \frac{2}{3} : 3$

$1 \frac{1}{6} : 5$

$4 \frac{2}{3} : 3$

$6 \frac{1}{2} : 2$

$6 \frac{3}{4} : 7$

$3 \frac{1}{2} : 4$

$1 \frac{1}{2} : 2$

$2 \frac{4}{5} : 3$

316. Lahenda ülesanne.

Jalakäija läbis 4 tunniga $10 \frac{1}{2}$ kilomeetrit. Mitu kilomeetrit käis jalakäija keskmiselt ühes tunnis?

317. Lahenda ülesanne.

Seitse kilogrammi Paulig President kohvi maksab $73 \frac{1}{2}$ eurot.

Seitse kilogrammi Kulda Katrina kohvi maksab $59 \frac{1}{2}$ eurot.

Leia mõlema kohvisordi ühe kilogrammi hind.

Näide. $6 \frac{1}{4} : 5 = \frac{25^5}{4 \cdot \cancel{5}_1} = \frac{5}{4} = 1 \frac{1}{4}$

Selleks, et jagada segaarvu täisarvuga taandamisega

- 1) teisenda segaarv liigmurruks;
- 2) jäta lugeja endiseks;
- 3) nimetaja korruta täisarvuga;
- 4) vajadusel taanda, teisenda.

318. Arvuta.

$3 \frac{1}{7} : 12$

$2 \frac{2}{3} : 2$

$2 \frac{2}{3} : 4$

$4 \frac{4}{5} : 4$

$5 \frac{1}{4} : 7$

$6 \frac{1}{4} : 5$

$2 \frac{1}{4} : 3$

$4 \frac{1}{5} : 7$

$8 \frac{2}{3} : 4$

$9 \frac{4}{5} : 7$

$5 \frac{2}{5} : 3$

$7 \frac{2}{9} : 5$

319. Lahenda ülesanne.

Võrdkülgse kolmnurga ümbermõõt on $4 \frac{1}{2}$ detsimeetrit. Kui pikad on selle kolmnurga küljed?

320. Lahenda ülesanne.

Jalakäija läbis 5 tunniga $22 \frac{1}{2}$ kilomeetrit. Suusataja läbis sama ajaga $37 \frac{1}{2}$ kilomeetrit. Leia jalakäija ja suusataja keskmine kiirus ühes tunnis.

321. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Jagatav on $7 \frac{5}{9}$, jagaja on 4. Leia jagatis.
2. Vähenda arvude $10 \frac{4}{8}$ ja 4 jagatist 3 korda.
3. Vähenda arvude $21 \frac{3}{7}$ ja 5 jagatist 6 korda.

Osa leidmine tervikust

Ühe osa leidmine arvust

Näide. Ülle luges raamatu, milles on 80 lehekülge, läbi nelja päevaga. Iga päev luges ta $\frac{1}{4}$ raamatust. Mitu lehekülge luges Ülle päevas?

$\frac{1}{4}$ arvust 80 on 20.

Antud arvust ühe osa leidmisel jagan arvu murru nimetajaga.

322. Täida tabel.

Arv	Nõutud osa	Arvuta
45	$\frac{1}{3}$	$45 : 3 = 15$
72	$\frac{1}{6}$	
99	$\frac{1}{9}$	
50	$\frac{1}{10}$	

323. Lahenda ülesanne.

Sekretär peab trükkima 250 lehekülge. $\frac{1}{5}$ sellest tööst on tal juba valmis. Mitu lehekülge jääb tal veel trükkida?

324. Lahenda ülesanne.

Eesti motomatkajad plaanivad teha suvel 1250 kilomeetri pikkuse reisi. Nad kavatsesid $\frac{1}{2}$ teest läbida mootorrattastel, ülejäänud aga rongiga. Arvuta, mitu kilomeetrit sõidavad motomatkajad rongiga.

325. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$\frac{1}{5}$ arvust 350	→	←	$\frac{1}{3}$ arvust 168
$\frac{1}{6}$ arvust 444	→	←	$\frac{1}{9}$ arvust 306
$\frac{1}{8}$ arvust 448	→	←	$\frac{1}{7}$ arvust 490
$\frac{1}{4}$ arvust 312	→	←	$\frac{1}{9}$ arvust 666
$\frac{1}{7}$ arvust 238	→	←	$\frac{1}{6}$ arvust 468

326. Lahenda ülesanne.

Raamatukokku telliti jaanuaris 450 uut raamatut. $\frac{1}{5}$ tellitud raamatutest olid teatmeteosed, ülejäänud ilukirjandus. Mitu ilukirjanduslikku teost telliti raamatukokku?

327. Arvuta.

Leia:

- 1) $\frac{1}{5}$ arvude 497 ja 248 summast;
- 2) $\frac{1}{9}$ arvude 718 ja 637 vahest;
- 3) $\frac{1}{3}$ arvude 221 ja 9 korrutisest;
- 4) $\frac{1}{7}$ arvude 154 ja 3 korrutisest;
- 5) $\frac{1}{2}$ arvude 5272 ja 4 jagatisest;
- 6) $\frac{1}{4}$ arvude 29 548 ja 89 jagatisest.

Arv on:
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Osa leidmine tervikust

Mitme osa leidmine arvust

Näide. 8. klassis on 12 õpilast. Neist $\frac{3}{4}$ osaleb mitme huviringi töös, ülejäänud võtavad osa ainult näiteringist. Mitu õpilast osaleb mitme huviringi töös?

Leian $\frac{1}{4}$ õpilaste hulgast.

Selleks jagan õpilaste arvu 4-ga: $12 : 4 = 3$ õpilast

Leian $\frac{3}{4}$ õpilaste hulgast.

Selleks korrutan $\frac{1}{4}$ õpilaste arvu 3-ga: $3 \cdot 3 = 9$ õpilast

Selleks, et **leida nõutud osa tervest**

- 1) leian ühe osa (jagan selle arvu murru nimetajaga);
- 2) leian nõutud osa (korrutan tulemuse murru lugejaga).

328. Täida tabel.

Ülesanne	1 osa arvust	Nõutud osa arvust
$\frac{3}{4}$ arvust 24		
$\frac{5}{8}$ arvust 80		
$\frac{5}{7}$ arvust 49		
$\frac{3}{4}$ arvust 60		
$\frac{3}{14}$ arvust 56		
$\frac{2}{9}$ arvust 180		

329. Loe. Arvuta. Täida tabel.

1. Kuuenda klassi 24 õpilasest on $\frac{3}{4}$ poisid.

Mitu poissi on klassis?

Leian $\frac{1}{4}$ 24 õpilasest: .....

Leian $\frac{3}{4}$ 24 õpilasest: .....

2. Seitsmenda klassi 16 õpilasest on $\frac{3}{4}$ tüdrukud.

Mitu tüdrukut on klassis?

.....

.....

3. Kaheksanda klassi 12 õpilasest on $\frac{3}{4}$ poisid.

Mitu poissi on klassis?

.....

.....

Klass	Õpilaste arv	$\frac{1}{4}$	Tüdrukud	Poisid
6. klass	24			
7. klass	16			
8. klass	12			

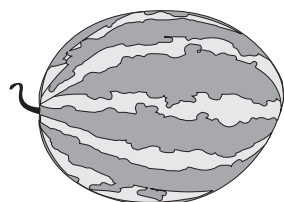
330. Lahenda ülesanne.

Kreeka pähklipuu võib kasvada kuni 2000 aasta vanuseks. Seeder aga kuni $\frac{3}{5}$ kreeka pähkli vanusest. Mitme aastaseks võib kasvada seeder?

Terviku leidmine osa järgi

Terviku leidmine tema ühe osa järgi

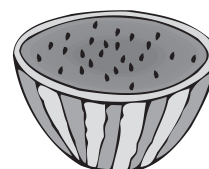
Näide. Pool arbuusi kaalub 3 kilogrammi. Kui palju kaalub terve arbuus?

?

3 kg

3 kg

Pool arbuusi on $\frac{1}{2}$ tervest arbuusist $\frac{1}{2}$ on 3 kg

Terve arbuus on $\frac{2}{2}$ $\frac{2}{2}$ on 3 kg $\cdot 2$

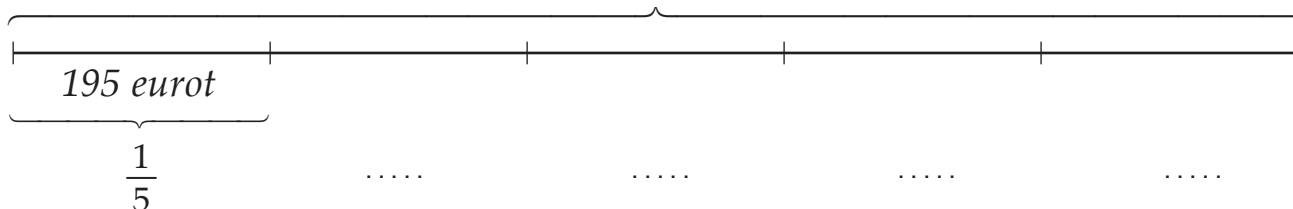
Kui palju kaalub terve arbuus? 6 kg

Selleks, et **leida arvu tema ühe osa järgi**,
tuleb osa suurus korrutada murru nimetajaga.

331. Lahenda ülesanne.

Ragna eelmise kuu üüriarve oli 195 eurot. Mitu eurot teenib ta ühes kuus, kui üüri maksmiseks kulutas ta $\frac{1}{5}$ oma sissetulekust?

..... eurot

332. Arvuta.

Carmen võttis oma hoiupõrsast 25 eurot, mis on $\frac{1}{4}$ tema rahast. Mitu eurot jäi Carmenil hoiupõrsasse?

333. Arvuta, kui palju kaalub terve klaasitäis, kui:

1. $\frac{1}{2}$ klaasi tärglist kaalub 100 grammi.
2. $\frac{1}{2}$ klaasi riisi kaalub 115 grammi.
3. $\frac{1}{3}$ klaasi kruupe kaalub 60 grammi.
4. $\frac{1}{5}$ klaasi jahu kaalub 26 grammi.

334. Täida tabel.

Antud osa	Terve	Antud osa	Terve
$\frac{1}{7}$ on 3		$\frac{1}{12}$ on 5 cm	
$\frac{1}{15}$ on 12 eurot		$\frac{1}{8}$ on 7 m	
$\frac{1}{4}$ on 4 kuud		$\frac{1}{35}$ on 6 kg	
$\frac{1}{3}$ on 60 min		$\frac{1}{2}$ on 12 päeva	
$\frac{1}{19}$ on 2 tonni		$\frac{1}{13}$ on 12 liitrit	
$\frac{1}{5}$ on 24 tundi		$\frac{1}{17}$ on 230 grammi	

335. Lahenda ülesanne.

Malelaua ühes reas on 8 ruutu, mis on $\frac{1}{8}$ malelaua ruutude arvust. Arvuta, mitu ruutu on malelaul.

336. Lahenda ülesanne.

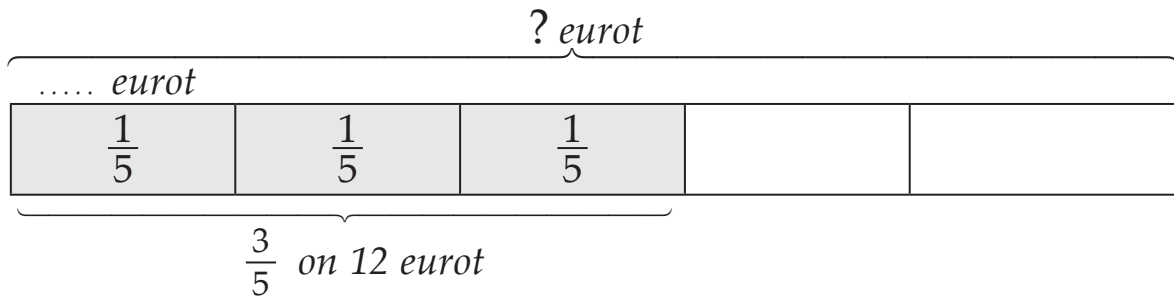
Rong on läbinud 250 kilomeetrit. See on $\frac{1}{10}$ kogu teekonnast. Arvuta, kui pikk on rongi teekond.

Terviku leidmine tema osa järgi

Terviku leidmine tema mitme osa järgi

Näide. Reet ostis 12 euro eest kindad. See on $\frac{3}{5}$ kogu tema kaasas olnud rahast. Mitu eurot Reedal oli?

Leian ühe osa $\frac{3}{5}$ on 12 (eurot)

$$\frac{1}{5} \text{ on } 12 : 3 = 4 \text{ (eurot)}$$

Leian terve 1 terve on $\frac{5}{5}$

$$5 \cdot 4 = 20 \text{ (eurot)}$$

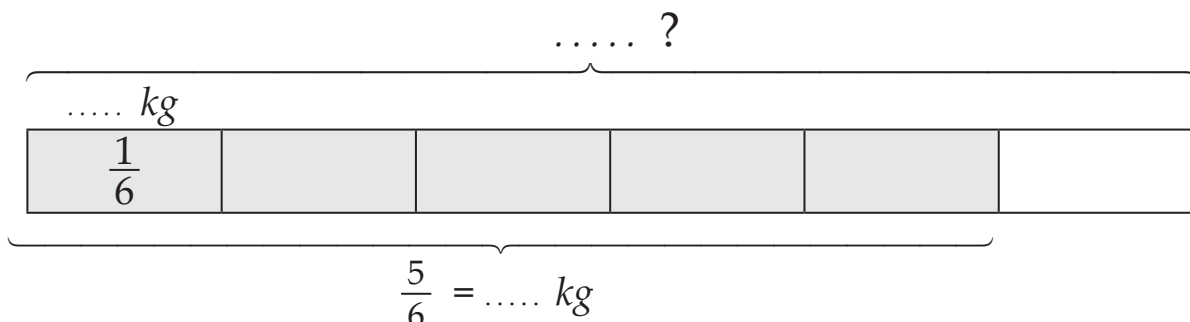
Vastus: Reedal oli 20 eurot.

Selleks, et **leida arvu tema osa järgi**

- 1) leia üks osa (jaga antud osa murru lugejaga);
- 2) leia terve (tulemus korruta murru nimetajaga).

337. Lahenda ülesanne.

Kaja ostis suvel moosi keetmiseks suure koti suhkrut. Sügiseks oli $\frac{5}{6}$ suhkrukoti sisust ära tarvitatud. Mitu kilogrammi kaalus suhkrukott ostes, kui moosi keetmiseks kasutas Kaja ära 40 kilogrammi?

338. Täida tabel.

Antud osa	1 osa	Terve
$\frac{2}{3}$ on 18		
$\frac{3}{4}$ on 27		
$\frac{5}{6}$ on 45		
$\frac{4}{7}$ on 36		
$\frac{7}{8}$ on 42		

339. Lahenda ülesanne.

Varblase keskmine eluiga on 8 aastat. See on $\frac{4}{5}$ kää keskmisest elueast, $\frac{2}{5}$ luige keskmisest elueast ja $\frac{2}{3}$ tuvi keskmisest elueast. Kui vanaks elavad keskmiselt käägu, luik ja tuvi?

340. Täida tabel.

Antud osa	1 osa	Terve
$\frac{4}{5}$ on 24 eurot		
$\frac{3}{4}$ on 12 kuud		
$\frac{5}{7}$ on 750 grammi		
$\frac{7}{10}$ on 63 meetrit		
$\frac{7}{9}$ on 77 kilogrammi		
$\frac{3}{4}$ on 21 minutit		
$\frac{10}{17}$ on 30 eurot		

341. Täida tabel.

Kogus	Osa maksumus	1 kg hind
$\frac{1}{4}$ kg komme	99 senti	..... € ..... s
$\frac{3}{4}$ kg banaane	63 senti	..... € ..... s
$\frac{3}{5}$ kg õunu	33 senti	..... € ..... s
$\frac{3}{7}$ kg mandariine	78 senti	..... € ..... s

342. Lahenda ülesanne.

Kaido töötab autojuhina. Ta asus esmaspäeval kaubaga teele ja läbis sel päeval 900 km. See on $\frac{3}{7}$ kogu teest. Kui pika maa peab ta läbi sõitma, et kaup üle anda?

343. Täida tabel.

Antud osa	Ühe osa leidmine	Terve leidmine
$\frac{3}{4}$ on 750 m		.... m = ... km
$\frac{5}{7}$ on 50 km		.... km = ... m
$\frac{7}{10}$ on 140 cm		.... cm = ... m
$\frac{2}{3}$ on 4 km		.... km = ... m
$\frac{8}{9}$ on 72 m		.... m = ... cm

344. Lahenda ülesanne.

Reigo ostis ehituspoest 20 kipsikruvi. See oli plekikruvide arvust $\frac{2}{3}$. Puidukruvisid oli $\frac{6}{7}$ plekikruvide arvust. Mitu kruvi Reigo ostis?

345. Täida tabel.

Antud osa	Ühe osa leidmine	Terve leidmine
$\frac{3}{4}$ on 9 kuud		.... kuud = ... aastat
$\frac{2}{5}$ on 30 minutit		.... min = ... h ..... min
$\frac{2}{3}$ on 16 tundi		.... h = ... ööpäeva
$\frac{3}{4}$ on 45 sekundit		.... sek = ... min

346. Lahenda ülesanne.

Kadri ostis endale 240 euro eest uue elektripliidi. Elektripliidile kulus tal $\frac{3}{5}$ kogu kaasasolevast rahast. Ta tahtis osta veel mikrolaineahju, mis maksis 175 eurot. Kas Kadri jätkus raha mõlema asja ostmiseks?

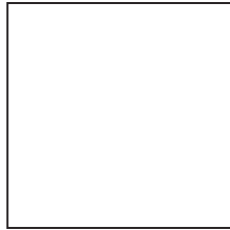
347. Täida tabel.

Antud osa	Ühe osa leidmine	Terve leidmine
$\frac{3}{4}$ on 750 g		.... g = ... kg
$\frac{3}{5}$ on 600 kg		.... kg = ... t
$\frac{5}{13}$ on 25 t		.... t = ... kg

Geomeetria

Ristkülik ja ruut

Kirjuta kujundite alla nende nimetused.

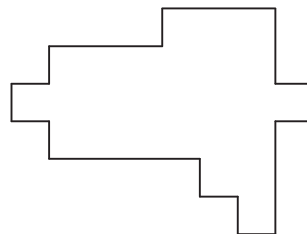
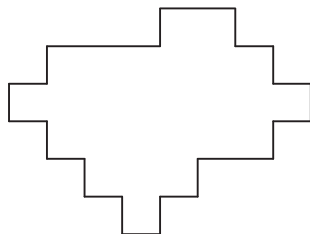
.....

Kumb kujund võtab enda alla rohkem lehekülje pinda? .....

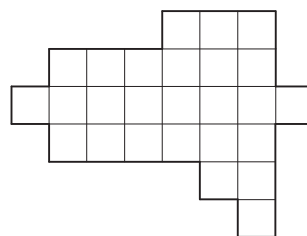
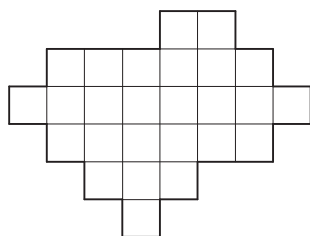
..... pindala on suurem kui ..... pindala.

348. Vaata kujundeid.

Kas nende kujundite pindalad on võrdsed või erinevad? .....

Kas nüüd saad kujundite pindalaid võrrelda? .....

Tee õige lause ette ristike.

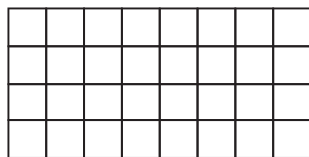
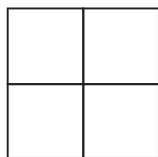
Kujundid on pindalalt võrdsed.

Kujundid ei ole pindalalt võrdsed.

Põhjenda oma valikut.

349. Kas saad võrrelda joonisel oleva ruudu ja ristküliku pindalasisid kujundeid välja lõikamata ning teineteise peale asetamata?
Miks?

Pindala mõõdetakse ruutühikutega:

- 1 mm pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **ruutmillimeetriks** ja tähistatakse **1 mm²**.
- 1 cm pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **ruutsentimeetriks** ja tähistatakse **1 cm²**.
- 1 dm pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **ruutdetsimeetriks** ja tähistatakse **1 dm²**.
- 1 m pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **ruutmeetriks** ja tähistatakse **1 m²**.
- 1 km pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **ruutkilomeetriks** ja tähistatakse **1 km²**.

Pikkusühik _____

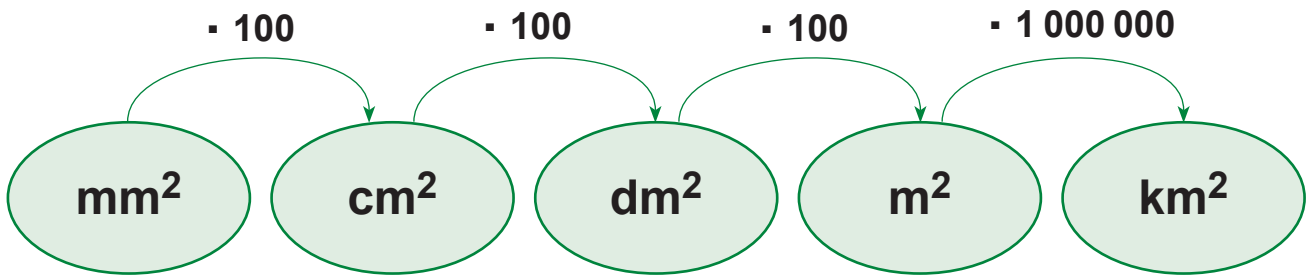
Pindalaühik

1 cm = 10 mm	1 cm ² = 100 mm ²	(10 mm · 10 mm)
1 dm = 10 cm	1 dm ² = 100 cm ²	(10 cm · 10 cm)
1 m = 10 dm	1 m ² = 100 dm ²	(10 dm · 10 dm)
1 m = 100 cm	1 m ² = 10 000 cm ²	(100 cm · 100 cm)
1 km = 1000 m	1 km ² = 1 000 000 m ²	(1000 m · 1000 m)

Pikkusühikutega mõõdetakse pikkust, laiust, kõrgust, sügavust, paksust.

Pindalaühikutega mõõdetakse pinna suurust ehk pindala.

Pindalaühikute teisendamine

350. Teisenda ruutmillimeetriteks.

$$\begin{array}{lll} 1 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 51 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 53 \text{ cm}^2 \ 2 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 \\ 3 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 38 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 49 \text{ cm}^2 \ 67 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 \\ 5 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 46 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 & 21 \text{ cm}^2 \ 36 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ mm}^2 \end{array}$$

351. Teisenda ruutsentimeetriteks.

$$\begin{array}{lll} 100 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 8800 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 98\,500 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \\ 200 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 7500 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 856\,300 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \\ 400 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 9800 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 365\,000 \text{ mm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \end{array}$$

352. Teisenda ruutsentimeetriteks.

$$\begin{array}{lll} 4 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 55 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 486 \text{ dm}^2 \ 89 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \\ 8 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 89 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 587 \text{ dm}^2 \ 1 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \\ 7 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 97 \text{ dm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 & 793 \text{ dm}^2 \ 34 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ cm}^2 \end{array}$$

353. Teisenda ruutdetsimeetriteks.

$$\begin{array}{lll} 700 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 6800 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 983\,600 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 \\ 400 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 7300 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 725\,100 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 \\ 900 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 9600 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 & 438\,700 \text{ cm}^2 = \dots\dots \text{ dm}^2 \end{array}$$

354. Teisenda ruutdetsimeetriteks.

$57 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 349 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 67 \text{ m}^2 \text{ } 21 \text{ dm}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$96 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 2560 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 97 \text{ m}^2 \text{ } 79 \text{ dm}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$83 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 9863 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2 \quad 73 \text{ m}^2 \text{ } 53 \text{ dm}^2 = \dots \text{ dm}^2$

355. Teisenda ruutmeetrileks.

$700 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 8500 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 14 \text{ } 300 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2$

$600 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 5400 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 326 \text{ } 900 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2$

$900 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 2100 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 863 \text{ } 400 \text{ dm}^2 = \dots \text{ m}^2$

356. Teisenda ruutsentimeetriteks.

$8 \text{ m}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 6 \text{ m}^2 \text{ } 2873 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 13 \text{ m}^2 \text{ } 5723 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$9 \text{ m}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 5 \text{ m}^2 \text{ } 24 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 16 \text{ m}^2 \text{ } 4 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$7 \text{ m}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 8 \text{ m}^2 \text{ } 148 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2 \quad 46 \text{ m}^2 \text{ } 3751 \text{ cm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

357. Teisenda ruutmeetrileks.

$80 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 830 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 500 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2$

$20 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 650 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 960 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2$

$40 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 990 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 740 \text{ } 000 \text{ cm}^2 = \dots \text{ m}^2$

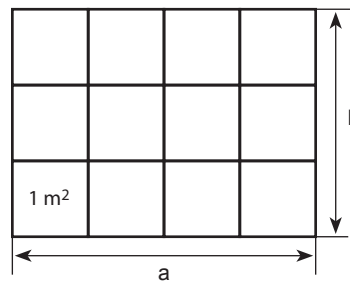
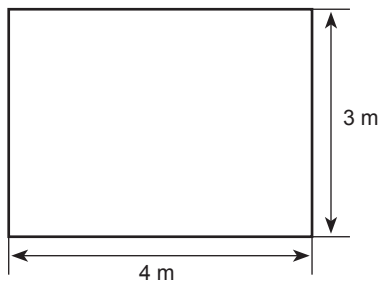
358. Tee sobiva pindalaühiku lahtrisse ristike.

		mm ²	cm ²	m ²	km ²
Uks	2				
Postmark	60				
Koerakuudi põrand	10 000				
Klassi põrand	40				
Küla	10				

Ristküliku pindala arvutamine

Näide. Kristel tahab katta oma toa põrandat vaibaga. Toa pikkus on 4 meetrit ja laius 3 meetrit. Mitu ruutmeetrit vaipa peab Kristel ostma?

Toa pikkusele mahub ruutmeetreid ..... tükki.

Laiusele mahub ..... sellist rida.

Toa põrandale mahub ..... ruutmeetrit.

Vastus: Toa pindala on ..... ruutmeetrit.

Selleks, et **leida ristküliku pindala**

- 1) mõõda tema pikkus ja laius ühe ja sama ühikuga;
- 2) korruta saadud arvud.

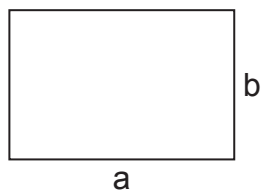
Pindala = pikkus · laius

$$S = a \cdot b$$

359. Arvuta pallimänguväljakute pindalad.

	Pikkus (a)	Laius (b)	Pindala (S)
Tenniseväljak	36 m	18 m	
Käsipalliplats	42 m	20 m	
Jäähokiväljak	58 m	28 m	
Võrkpalliplats	18 m	9 m	
Korvpalliplats	28 m	15 m	

360. Mõõda ristküliku küljed. Leia pindala.

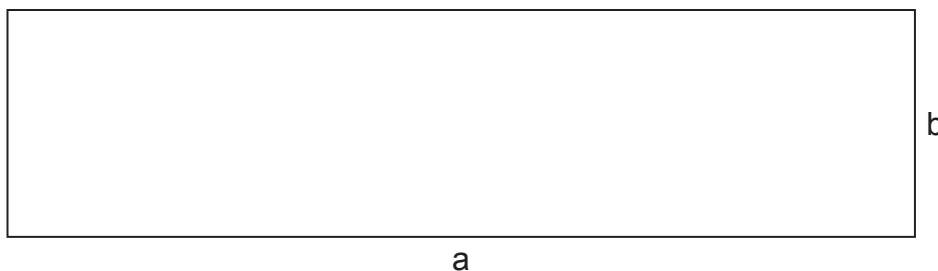

$a = \dots\dots$

$b = \dots\dots$

$S = \dots\dots$

361. Mõõda ristküliku küljed. Leia pindala.

$a = \dots\dots$

$b = \dots\dots$

$S = \dots\dots$

362. Joonesta vihikusse ristkülikud, arvuta iga pindala.

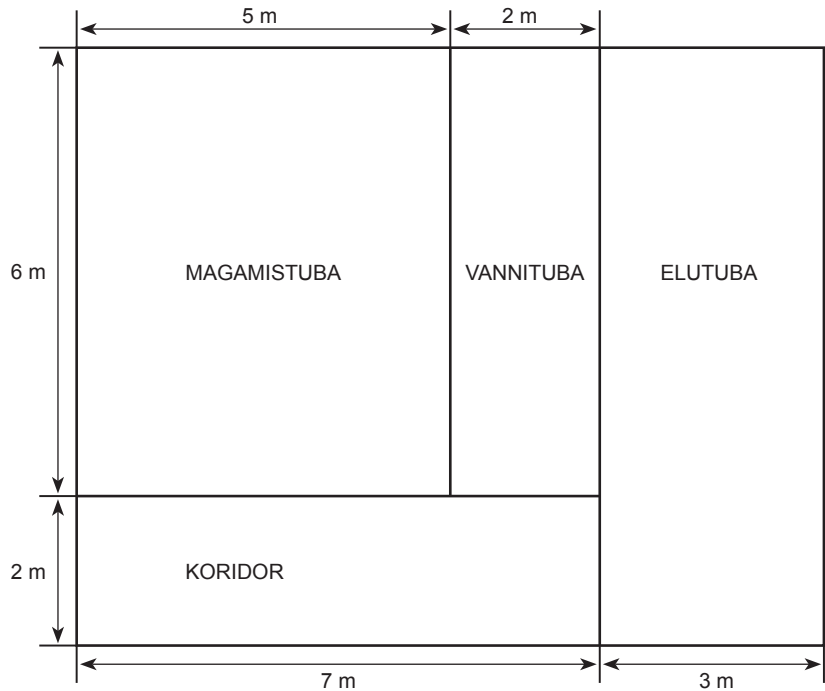
1. Ristküliku pikkus on 7 sentimeetrit, laius 4 sentimeetrit.
2. Ristküliku pikkus on 8 sentimeetrit, laius 5 sentimeetrit.
3. Ristküliku pikkus on 9 sentimeetrit, laius 7 sentimeetrit.
4. Ristküliku pikkus on 5 sentimeetrit, laius 3 sentimeetrit.

363. Märki tabelisse antud mõõtmetega ristkülikute ümbermõõdud ja pindalad.

Pikkus (a)	Laius (b)	Ümbermõõt (P)	Pindala (S)
16 cm	13 cm		
28 cm	17 cm		
25 m	16 m		
55 mm	34 mm		
121 km	67 km		
678 dm	48 dm		
69 m	26 m		

364. Lahenda ülesanne.

Reigo elas varem ühiselamus, mille toa pikkus oli 5 meetrit ja laius 4 meetrit. Nüüd ostis ta endale kahe-toalise korteri (korteri plaani vaata jooniselt).

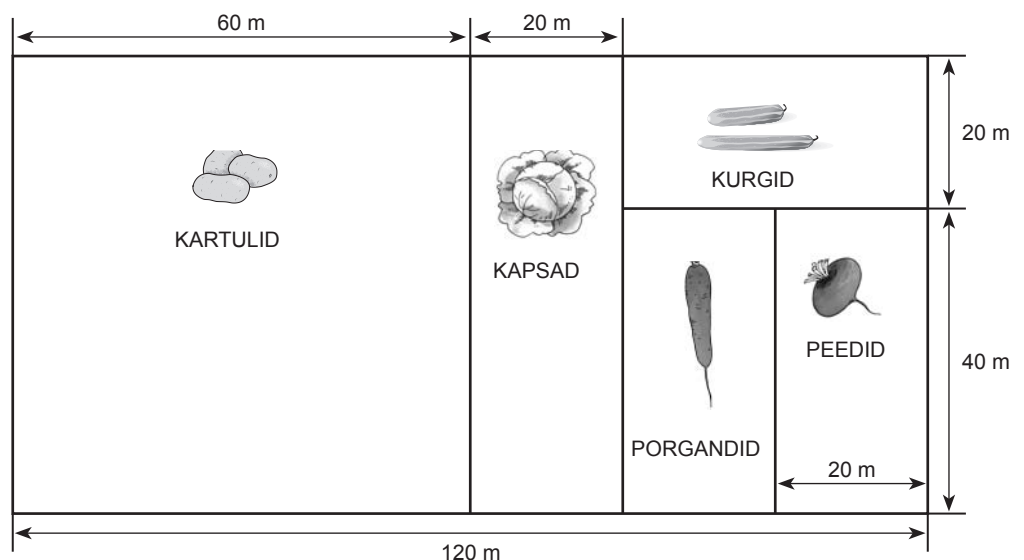
Reigo

- ühiselamutoa pindala .....
- magamistoa pindala .....
- elutoa pindala .....
- vannitoa pindala .....
- koridori pindala .....
- kogu korteri pindala .....

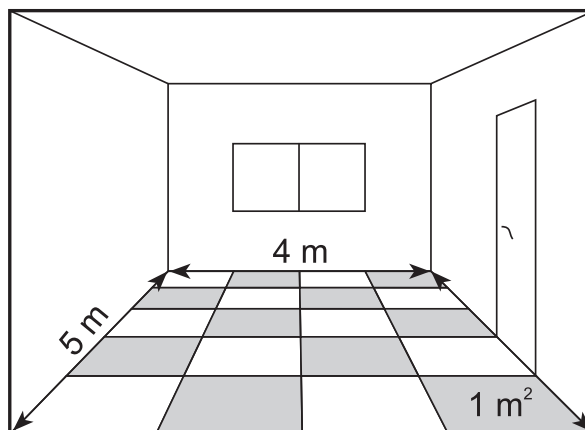
Mitme ruutmeetri võrra suurenes Reigo elamispind? .....

365. Lahenda ülesanne.

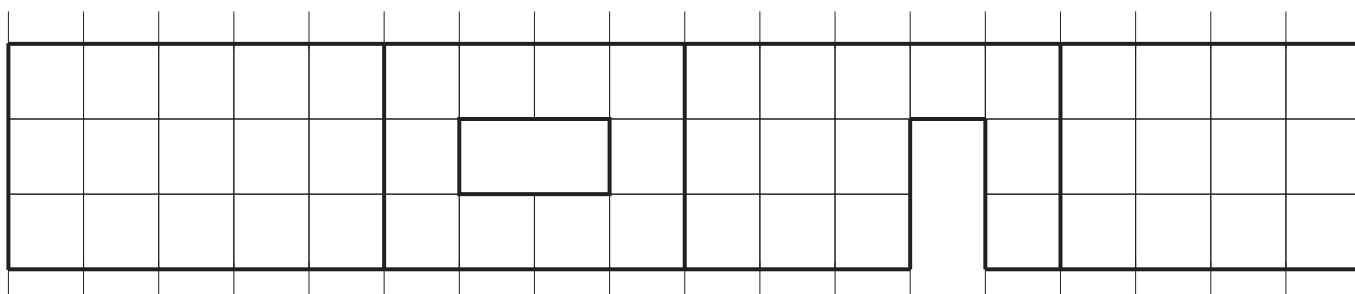
Aada kasvatab suvilas kurke, kartuleid, kapsaid, porgandeid ja peete. Leia joonise põhjal iga köögivilja all oleva maatüki pindala. Leia kogu köögiviljaaia pindala.

366. Lahenda ülesanded joonise alusel.

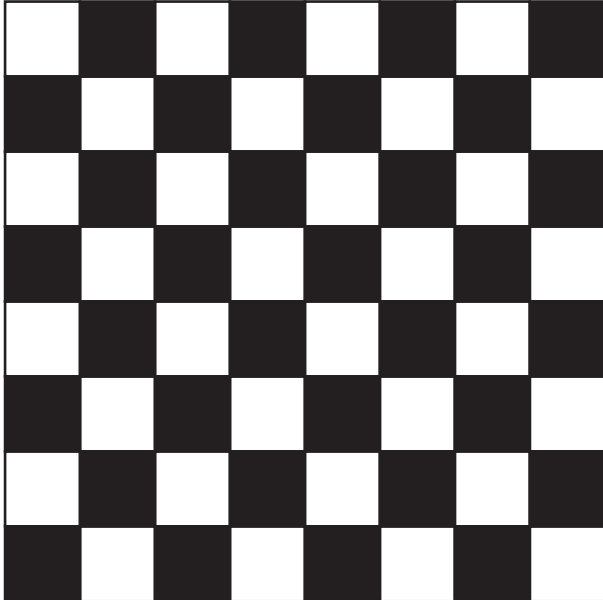

1. Aivar tahab oma toa lae üle värvida. Lage peab värvima kaks korda. Ühe purgi värviga saab värvida 10 ruutmeetrit lage. Arvuta, mitu eurot peab Aivar maksma värvi eest, kui purk värvi maksab 7 eurot 98 senti.
2. Aivar tahab osta oma toa põranda katteks ka laminaatparketti. Mitu eurot peab ta parketi eest maksma, kui ühe ruutmeetri hind on 12 eurot 69 senti?
3. Leia, mitu meetrit põrandaliiste peab Aivar oma tuppa ostma.
4. Aivar tahab oma toa seinad üle värvida. Ühe purgi värviga saab värvida 10 ruutmeetrit seinad. Arvuta, mitu purki värvi kulub seinte värvimiseks. Leia, mitu eurot peab Aivar maksma, kui purk värvi maksab 8 eurot 53 senti.

Ruudu pindala arvutamine

Mõõda malelaud. Leia malelaua pindala.

Mitu ruutu on malelaua ühes reas?

.....

Mitu rida on malelaual? .....

Korruta saadud arvud. ....

Malelaud koosneb ..... ruudust.

Malelaua pindala on ..... ruut-
sentimeetrit.

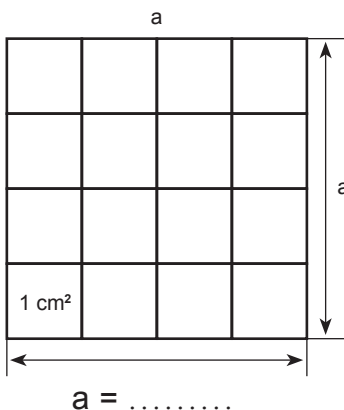
Selleks, et **arvutada ruudu pindala**

- 1) mõõda ruudu ühe külje pikkus;
- 2) korruta saadud arv iseendaga.

Pindala = külje pikkus · külje pikkus

$$S = a \cdot a$$

367. Mõõda ruudu külje pikkus. Leia pindala.

Ruudu külje pikkusele mahub ..... cm^2 .

Kogu ruudu pindalale mahub ..... sellist rida.

Et leida ruudu pindala tuleb ..... cm^2

korrutada .....

Vastus: Ruudu pindala on ..... ruutsentimeetrit.

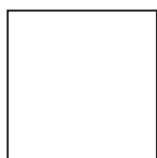
368. Arvuta külje pikkuse järgi ruudukujulise põhjaga loomapuuri pindala. Leia, kui suurel pindalal elavad loomaaias need loomad.

Lind	Puuri külje pikkus	Pindala
Mäger	13 m	
Lendorav	15 m	
Soobel	6 m	
Saarmas	10 m	
Tuhkur	11 m	

369. Arvuta ruudu pindala ja übermõõt.

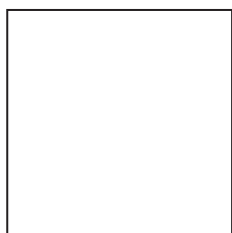
Külje pikkus (a)	Pindala (S)	Übermõõt (P)
18 dm		
56 mm		
19 km		

370. Mõõda joonisel olevate ruutude külgede pikkused, arvuta nende pindala.

a = ...

S = ...

a = ...

S = ...

a = ...

S = ...

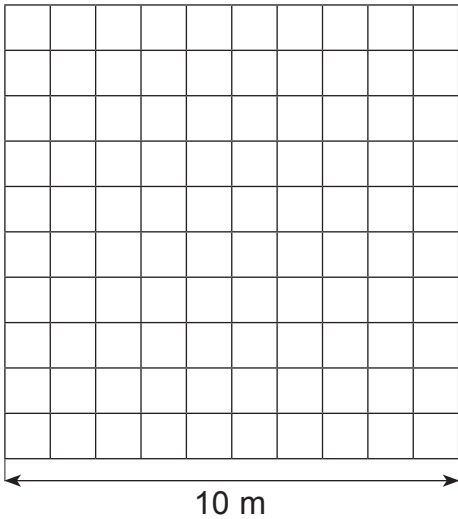
a = ...

S = ...

371. Lahenda ülesanne.

Ain tahab plaatida oma ruudukujulise veranda põrandat, mille külje pikkus on 6 meetrit. Arvuta, mitu plaati tal kulub, kui ühe plaadi külje pikkus on 40 sentimeetrit.

Pindalaühikud AAR ja HEKTAR

10 meetri pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **aariks (a)**.

Aar on

..... meetrit korda ..... meetrit.

Ühes aaris on ..... ruutmeetrit.

100 meetri pikkuse küljega ruudu pindala nimetatakse **hektariks (ha)**.

Hektar on ..... meetrit korda ..... meetrit.

Ühes hektaris on ..... ruutmeetrit.

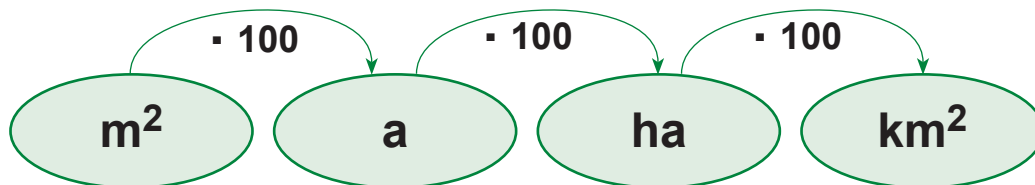
$$1 \text{ a} = 100 \text{ m}^2$$

$$(10 \text{ m} \cdot 10 \text{ m})$$

$$1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2$$

$$(100 \text{ m} \cdot 100 \text{ m})$$

$$1 \text{ ha} = 100 \text{ a}$$

372. Väljenda ruutmeetrites.

$$6 \text{ a} = \dots \text{ m}^2 \quad 9 \text{ a } 33 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 20 \text{ a } 12 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2$$

$$15 \text{ a} = \dots \text{ m}^2 \quad 7 \text{ a } 7 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 34 \text{ a } 2 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2$$

$$85 \text{ a} = \dots \text{ m}^2 \quad 6 \text{ a } 10 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2 \quad 91 \text{ a } 12 \text{ m}^2 = \dots \text{ m}^2$$

373. Väljenda aarides.

$$200 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 8300 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 14\,200 \text{ m}^2 = \dots \text{ a}$$

$$800 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 2800 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 56\,900 \text{ m}^2 = \dots \text{ a}$$

$$700 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 9000 \text{ m}^2 = \dots \text{ a} \quad 30\,000 \text{ m}^2 = \dots \text{ a}$$

374. Väljenda aarides.

5 ha = ... a   7 ha 8 a = ... a   30 ha 18 a = ... a
19 ha = ... a   8 ha 9 a = ... a   91 ha 7 a = ... a
73 ha = ... a   3 ha 19 a = ... a   70 ha 55 a = ... a

375. Väljenda hektarites.

200 a = ... ha   4000 a = ... ha   37 500 a = ... ha
500 a = ... ha   9000 a = ... ha   43 000 a = ... ha
900 a = ... ha   5000 a = ... ha   90 000 a = ... ha

376. Väljenda ruutmeetrites.

7 ha = ... m²   8 ha 5825 m² = ... m²   24 ha 600 m² = ... m²
13 ha = ... m²   9 ha 1 m² = ... m²   30 ha 9824 m² = ... m²
61 ha = ... m²   3 ha 1200 m² = ... m²   70 ha 60 m² = ... m²

377. Väljenda hektarites.

20 000 m² = ... ha   370 000 m² = ... ha   500 000 m² = ... ha
50 000 m² = ... ha   120 000 m² = ... ha   670 000 m² = ... ha
70 000 m² = ... ha   700 000 m² = ... ha   100 000 m² = ... ha

378. Arvuta pindalad. Väljenda saadud tulemus aarides ja hektarites.

Pikkus	Laius	Pindala (m ²)	Pindala (a)	Pindala (ha)
400 m	100 m			
700 m	500 m			
900 m	400 m			
300 m	200 m			
800 m	600 m			

Tekstülesanded pindala arvutamiseks

379. Lahenda ülesanne.

Talumees tahab piirata ristkülikukujulise heinamaa võrkaiaga.

Mitu meetrit tuleb osta aiavõrku, kui heinamaa pikkus on 145 meetrit ja laius 80 meetrit?

Mitu kotti heinaseemet peab ta ostma, kui ühest kotist jagub 50 ruutmeetrile heina külvamiseks?

Andmed:

Heinamaa pikkus ..... m

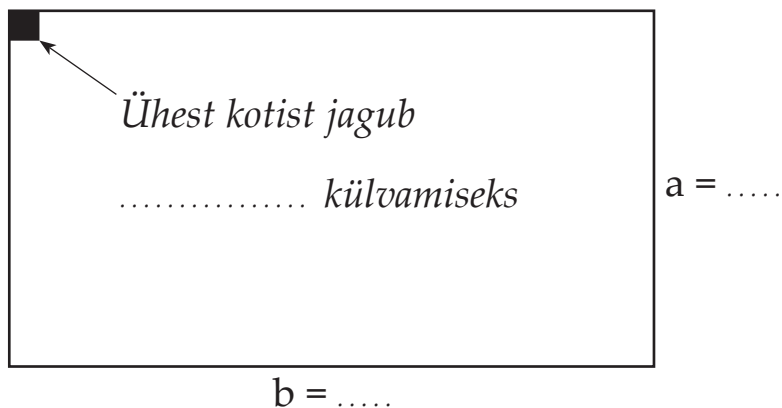
Heinamaa ..... 80 m

Ühest kotist saab külvata 50 .....

Mitu kotti heinaseemet peab ostma?

Joonis:

Lahendusplaan:

1. Heinamaa .....?
2. Mitu kotti ..... peab ostma?

Lahendus:

1. ....
2. ....

Vastus: .....

380. Lahenda ülesanne.

Helikopteri maandumisplatsi pindala on 400 m^2 ,
lennuki stardiraja pindala $234\,000 \text{ m}^2$.

Arvuta, mitu ruutmeetrit vajab lennuk
õhkutõusmiseks rohkem maad kui
helikopter maandumiseks.

Väljenda saadud vastus aarides.

381. Lahenda ülesanne.

Eesti Vabariigi pindala on ligikaudu $45\,215 \text{ km}^2$. Läti Vabariigi pindala on $19\,385 \text{ km}^2$ suurem kui Eesti pindala. Leedu pindala on Läti pindalast 600 km^2 võrra suurem.

Kui suur on Baltimaade pindala kokku?

382. Lahenda ülesanne.

Maailma kolm tuntumat väljakut on:

- Taevase Rahu väljak Pekingis – $440\,000 \text{ m}^2$
- Punane väljak Moskvas – $54\,600 \text{ m}^2$
- väljak Brandenburgi väravate ees Berliinis – $16\,500 \text{ m}^2$

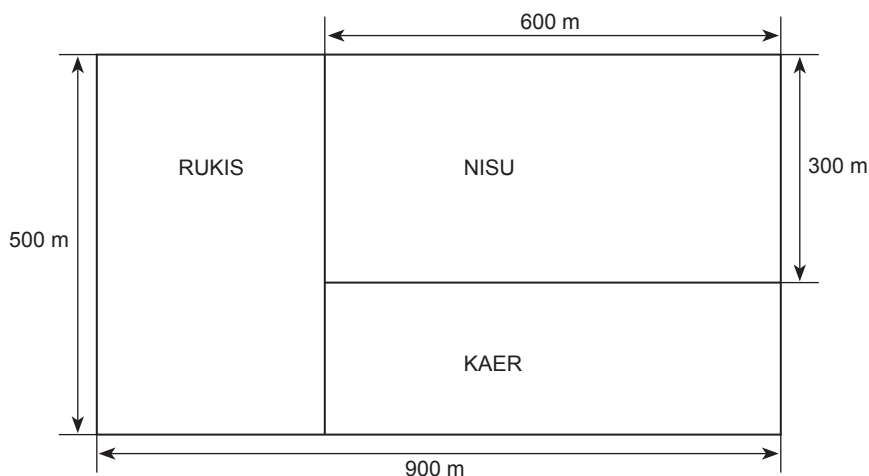
Arvuta:

1. Mitme ruutmeetri võrra on Taevase Rahu väljaku pindala suurem Punase väljaku pindalast?
2. Mitme ruutmeetri võrra on väljak Brandenburgi väravate ees väiksem Punasest väljakust?
3. Mitme ruutmeetri võrra on Taevase Rahu väljaku pindala suurem Brandenburgi väravate ees oleva väljaku pindalast?

Mis riikide pealinnad on Moskva, Peking, Berliin? Leia linnad kaardilt.

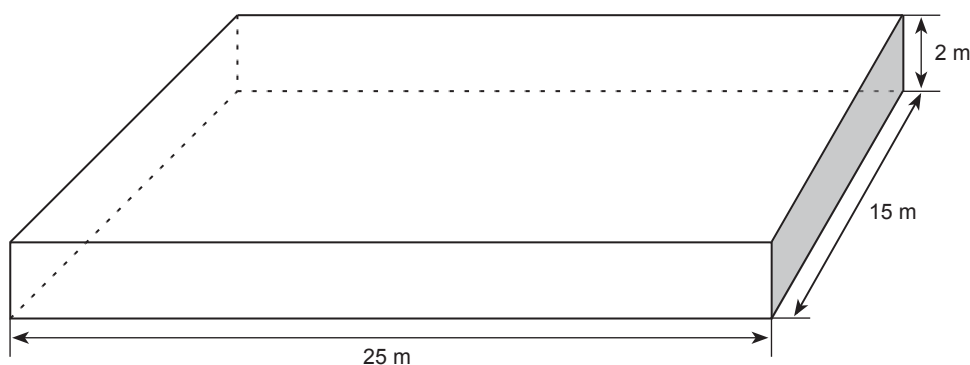
383. Lahenda ülesanne.

Leia jooniselt, mitmele hektarile on külvatud rukist, mitmele nisu ja mitmele kaera. Kui suur on kolme põllulapi pindala kokku?

384. Lahenda ülesanne.

Ujulas hakatakse plaatima basseini, mille pikkus on 25 meetrit ja laius 15 meetrit. Basseini seina kõrgus on 2 meetrit. Arvuta, mitu ruutmeetrit plaate tuleb osta. Kui palju plaadid maksavad, kui ühe ruutmeetri hind on 12 eurot?

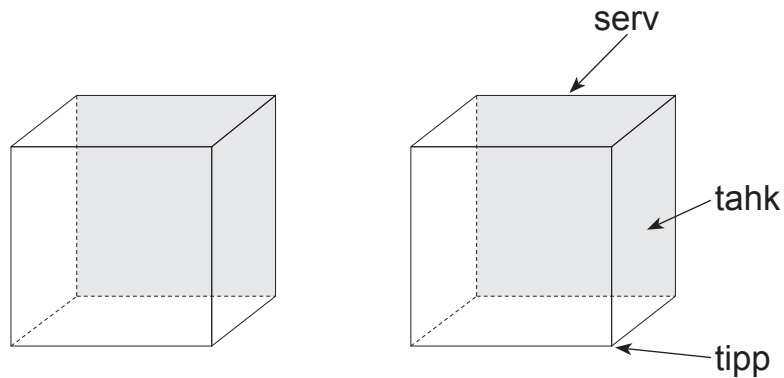

385. Lahenda ülesanne.

Prantsusmaa pindala on $547\,030\text{ km}^2$, Suurbritannia pindala on Prantsusmaa pindalast $302\,820\text{ km}^2$ võrra väiksem. Hollandi pindala on $749\,344\text{ km}^2$ võrra väiksem kui Prantsusmaa ja Suurbritannia pindalad kokku. Mitu ruutkilomeetrit on kokku nende kolme Euroopa Liitu kuuluva riigi pindala?

Geomeetrilised kehad

KUUP

Kuubil on ..... tahku.

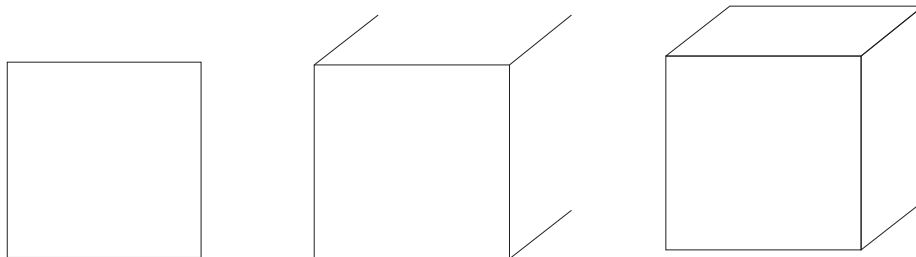
Kuubil on ..... serva.

Kuubil on ..... tippu.

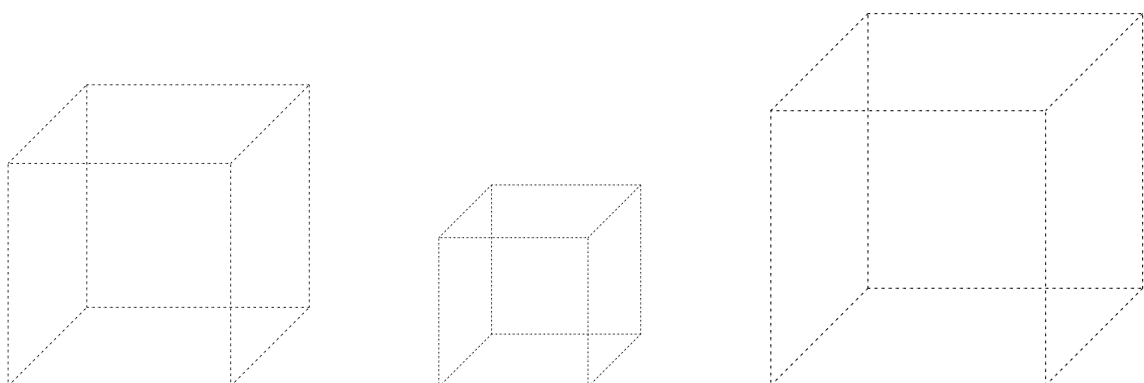
Kuubi kõik tahud on ühesuurused ruudud.

Kuubi kõik servad on ühepikkused.

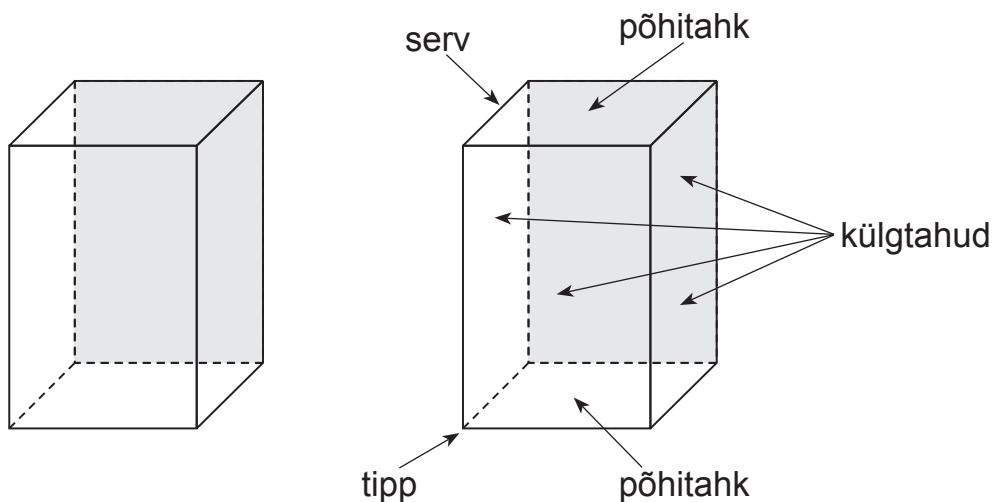
Kuupi tuleb joonestada nii:

386. Mõõda kuubi serva pikkus. Joonesta vihikusse sama pikkade servadega kuubid.

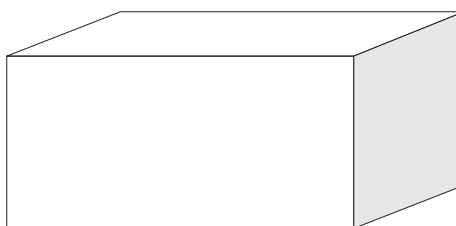
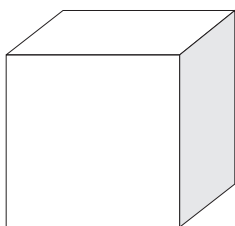
RISTTAHUKAS

Risttahukal on ..... tahku.
Risttahukal on ..... serva.
Risttahukal on ..... tippu.

Risttahuka ülemine ja alumine tahk on ristküliku- või ruudukujuline.
Risttahuka külgtahud on ristkülikud.
Risttahuka vastastahud on teineteisega võrdsed.

387. Võrdle kuupi ja risttahukat.

Kuubil on ..... tahku.

Risttahukal on tahku.

Kuubil on ..... serva.

Risttahukal on ..... serva.

Kuubil on ..... tippu.

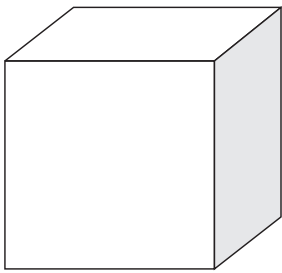
Risttahukal on ..... tippu.

Kuubi tahkudel on ..... kuju. Risttahuka tahkudel on ..... kuju.

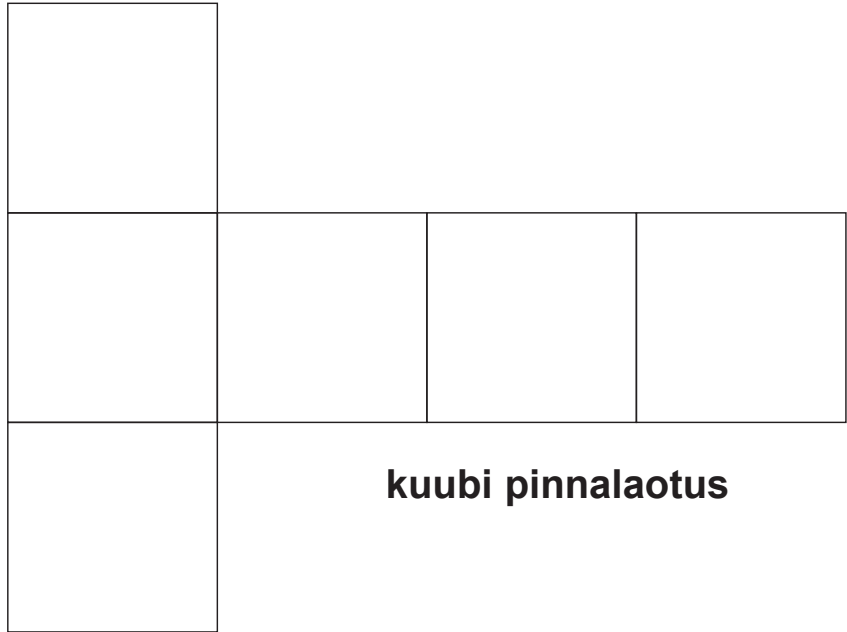
Mille poolest on kuup ja risttahukas sarnased? .....

Mille poolest kuup ja risttahukas erinevad? .....

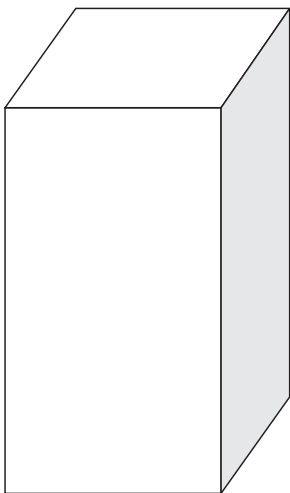
Võrdle kuubi ja risttahuka pinnalaotusi.

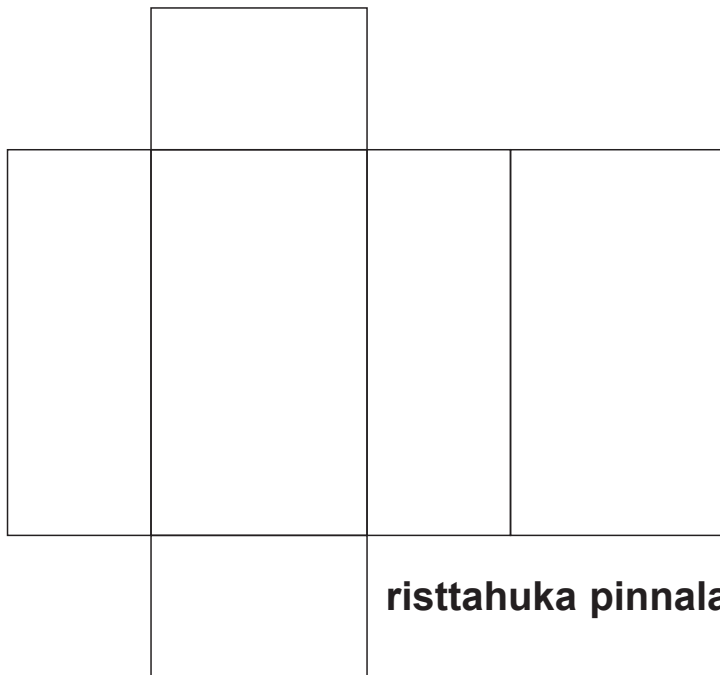
kuup

kuubi pinnalaotus

risttahukas

risttahuka pinnalaotus

388. Vasta küsimustele.

Mitu tahku on kuubil? .....

Mitu serva on kuubil? .....

Mitu tippu on kuubil? .....

Milline kuju on kõigil kuubi tahkudel? .....

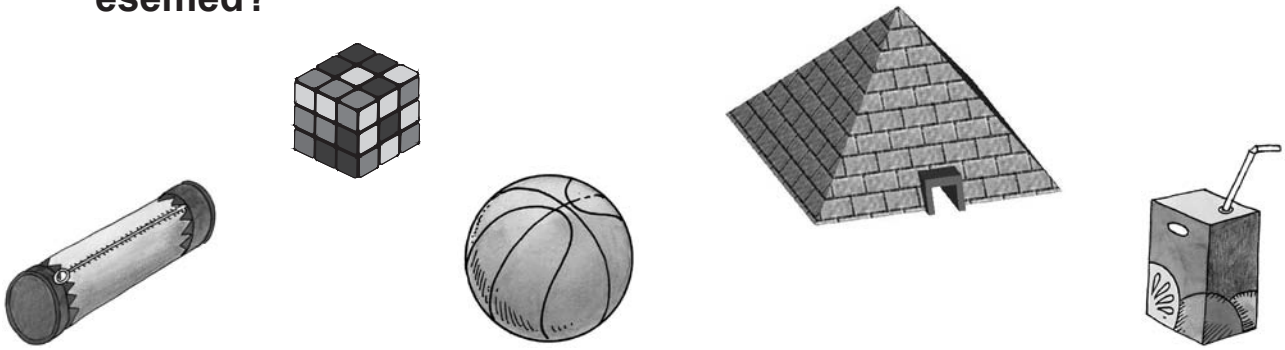
Mitu tahku on risttahukal? .....

Mitu serva on risttahukal? .....

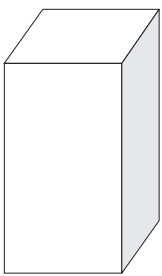
Mitu tippu on risttahukal? .....

Milline kuju on risttahuka tahkudel? .....

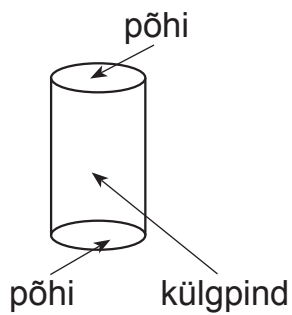
389. Milliste geomeetriliste kehadega sarnanevad pildil olevad esemed?

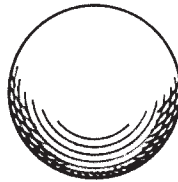
risttahukas

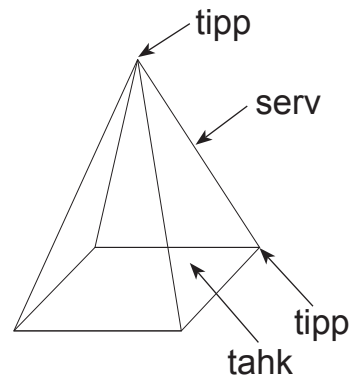
silinder

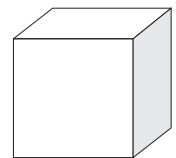
kera

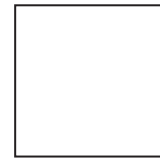
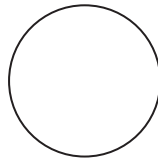
püramiid

kuup

390. Millised geomeetrilised kehad näevad alt või ülevalt vaadates välja nii:

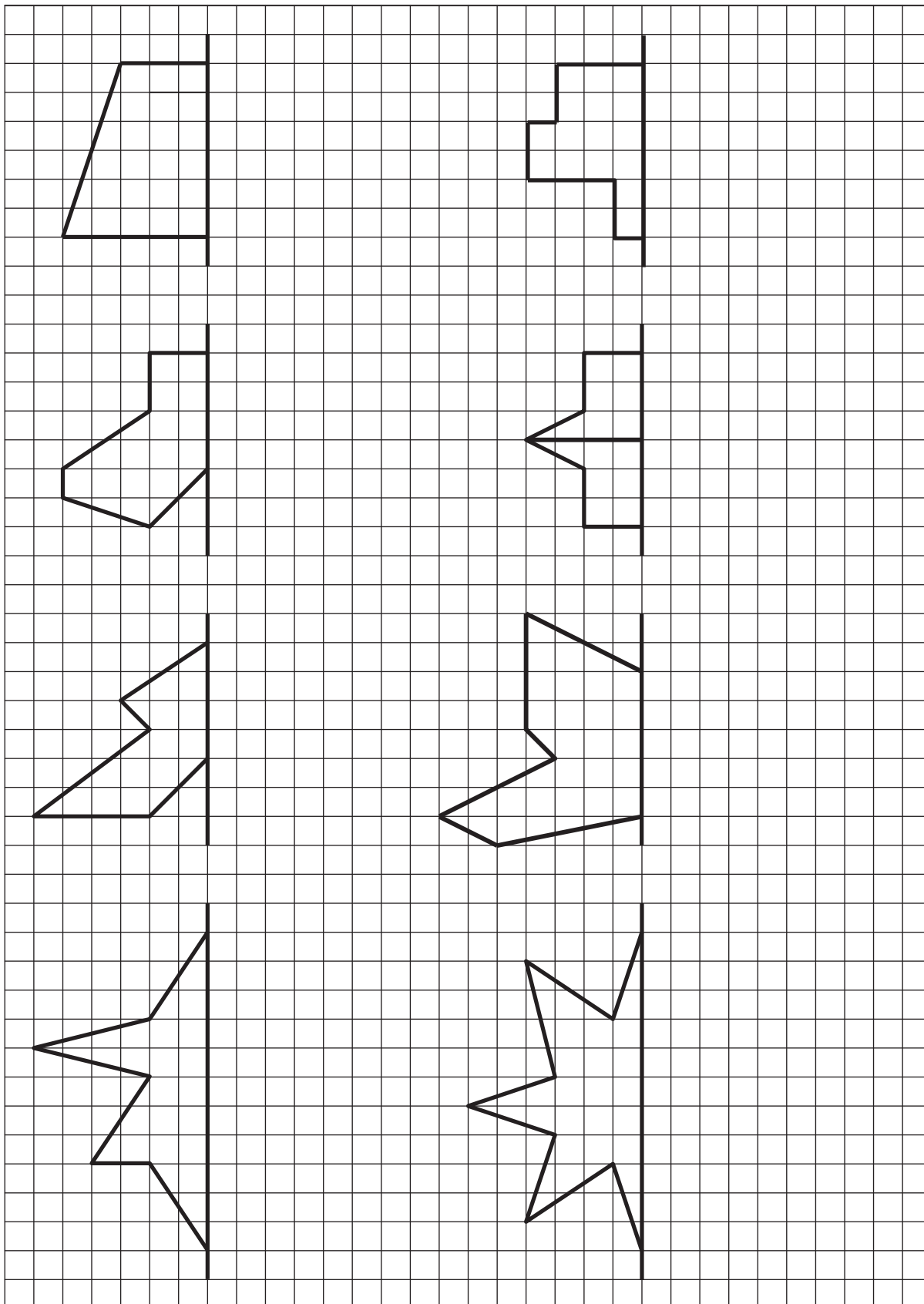

391. Täida tabel.

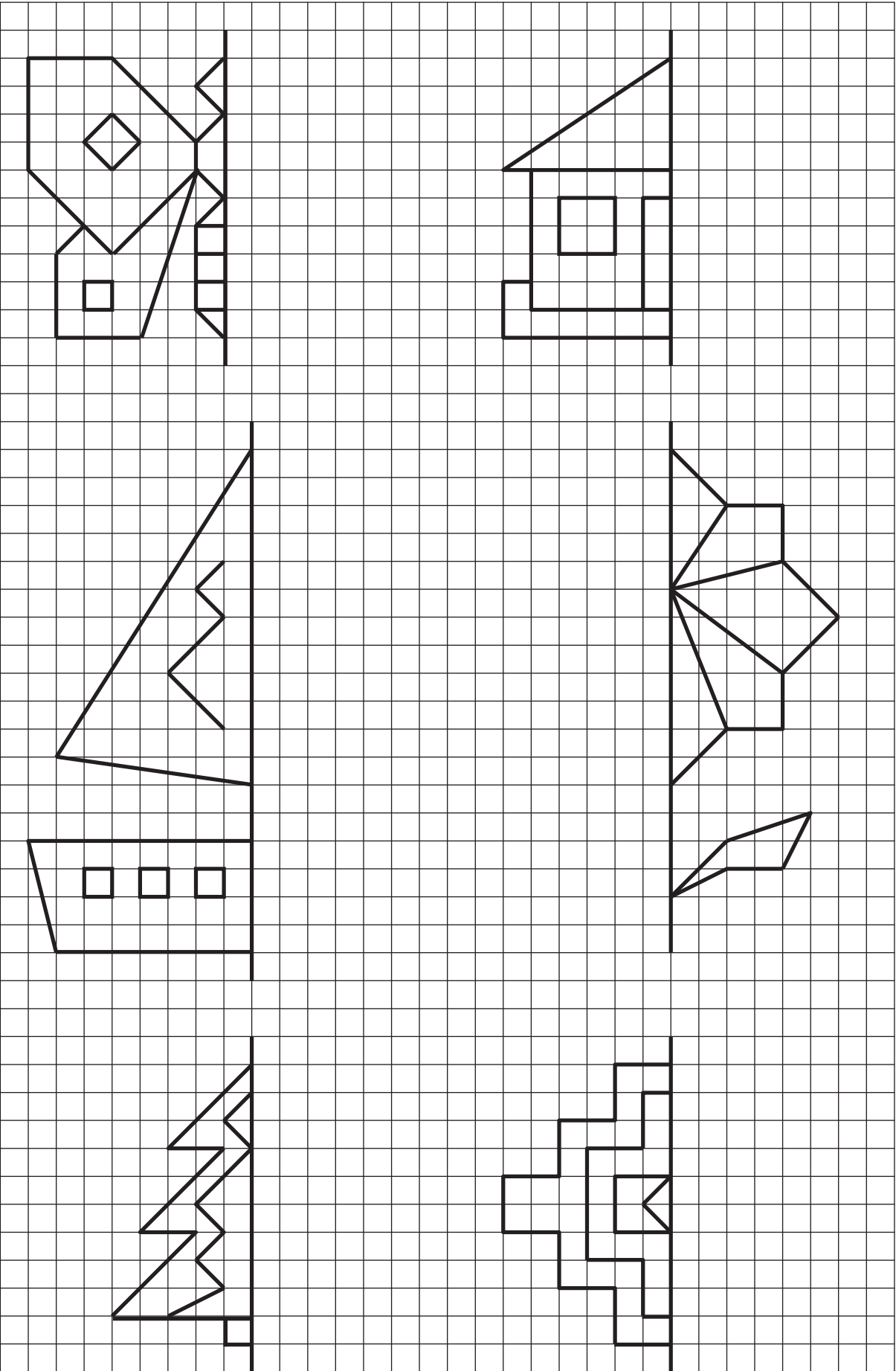
Keha	Tippude arv	Servade arv	Tahkude arv
Silinder			
Kuup			
Püramiid			
Risttahukas			
Kera			

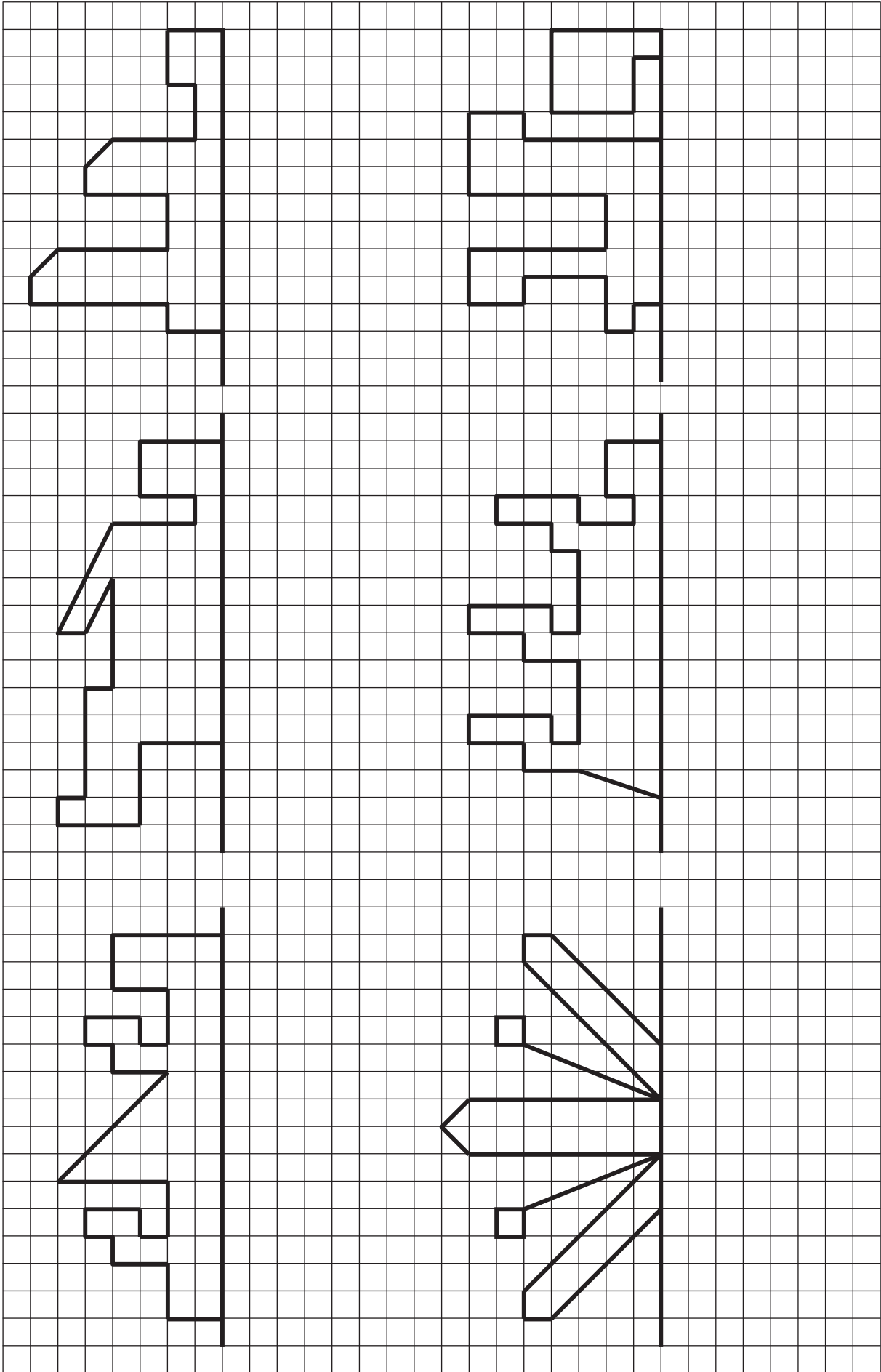
Telgsümmeetria

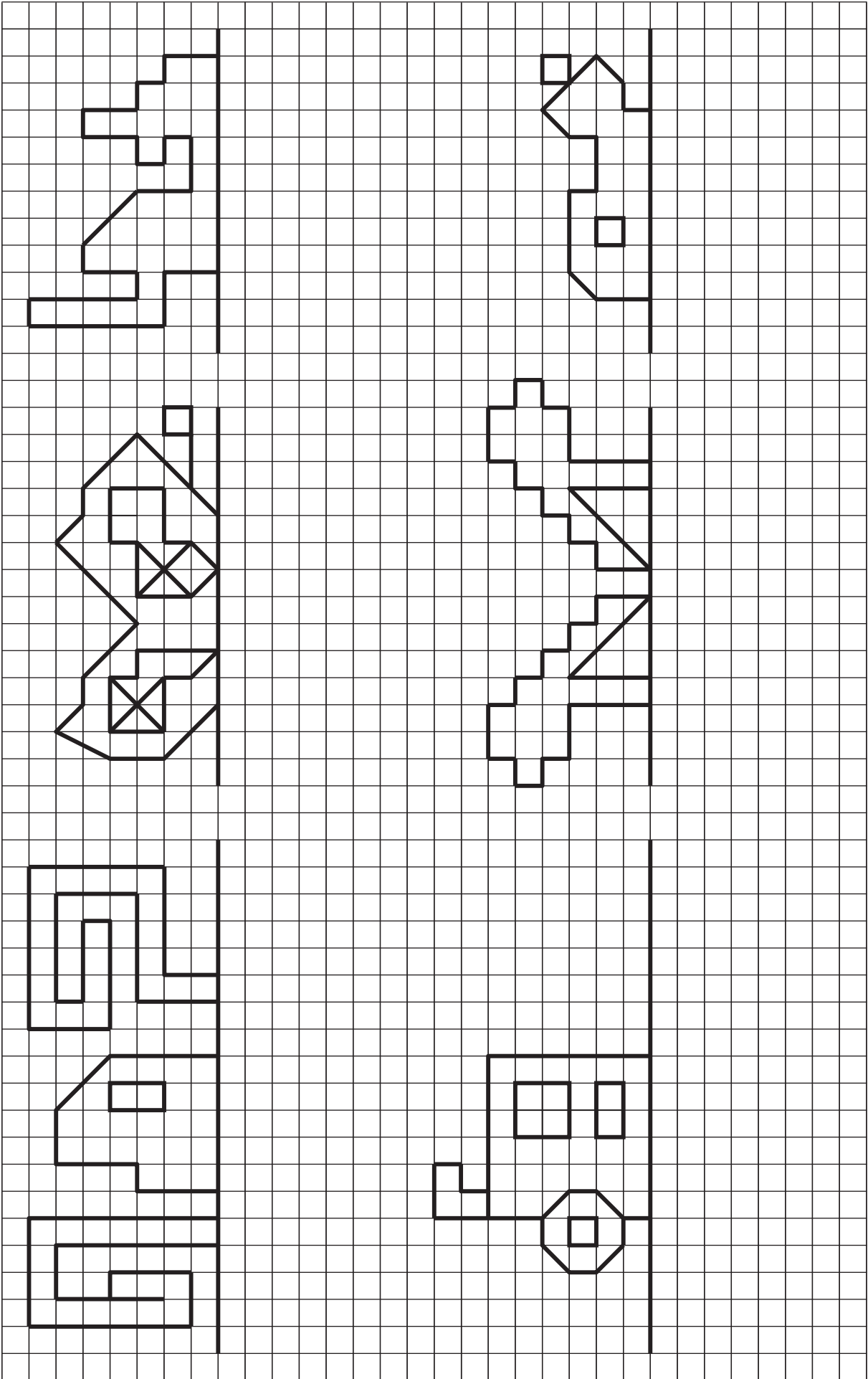
392. Joonesta kõrvale sümmeetriliselt „peegelpilt”.

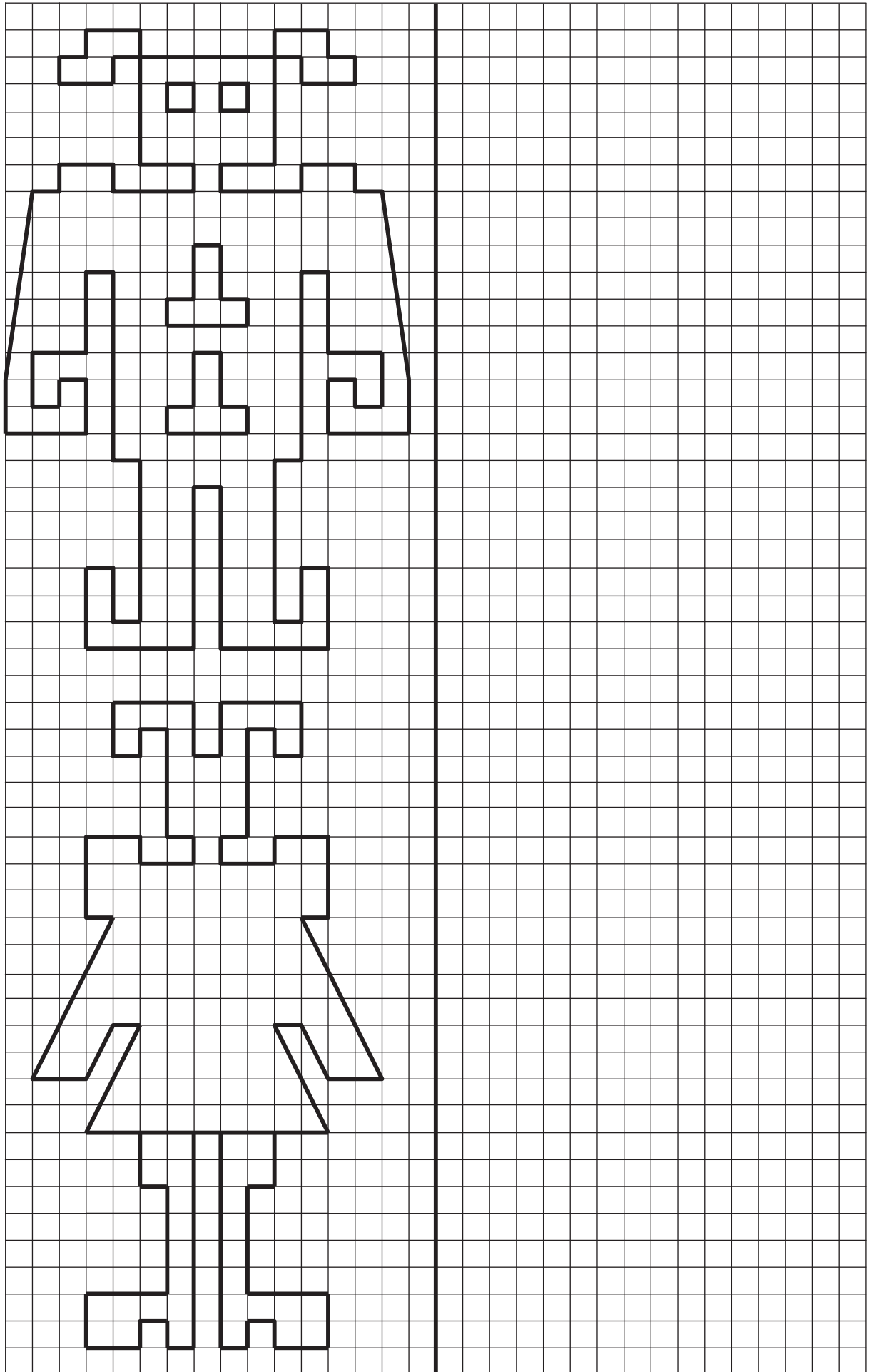

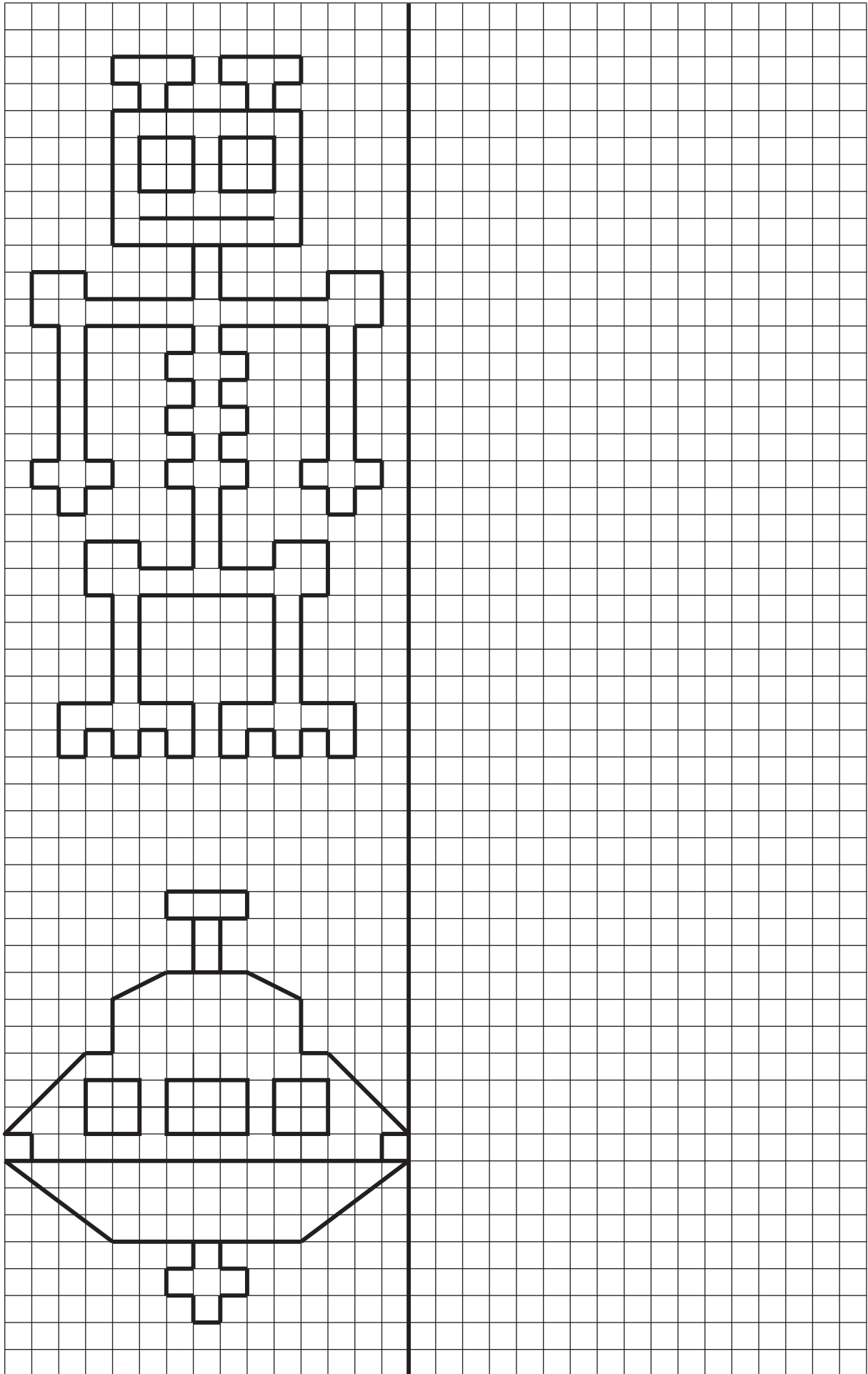

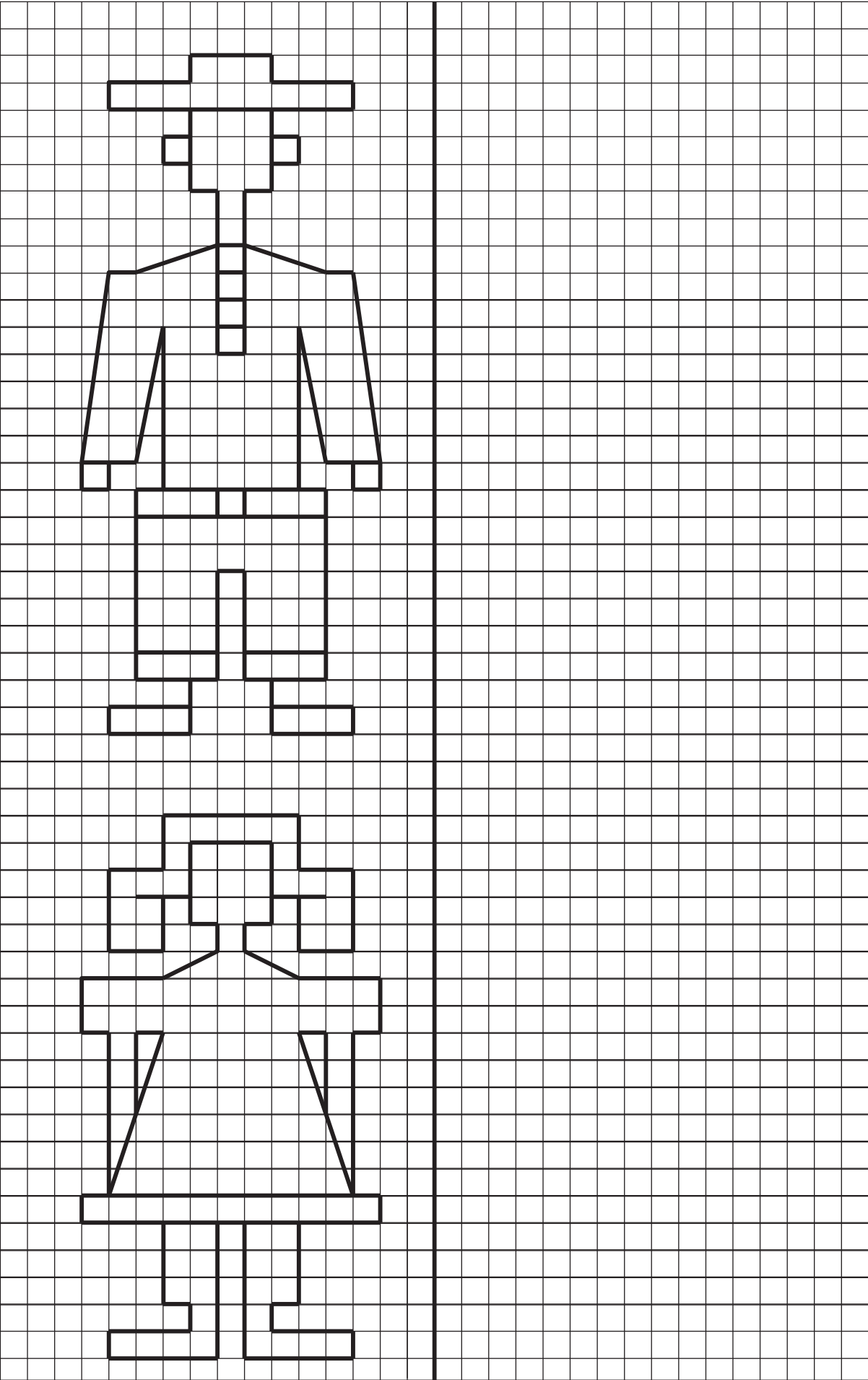

Kümnendmurd

Korrutamine ja jagamine 10, 100 ja 1000-ga

Et suurendada kümnendmurdu 10 korda, korrutan arvu 10-ga.
Korrutamisel 10-ga tõstan koma ühe koha võrra paremale.

$$2,34 \cdot 10 = 23,4$$

393. Suurenda antud arve 10 korda.

0,223	$0,223 \cdot 10 = 2,23$	7,21	.....
16,98	.....	0,8	.....
0,967	.....	50,011	.....

Et suurendada kümnendmurdu 100 korda, korrutan arvu 100-ga.
Korrutamisel 100-ga tõstan koma kahe koha võrra paremale.

$$5,712 \cdot 100 = 571,2$$

394. Arvuta.

$0,357 \cdot 100 =$	$100 \cdot 4,096 =$	$16,3 \cdot 100 =$
$0,78 \cdot 100 =$	$100 \cdot 1,79 =$	$100 \cdot 0,703 =$

Et suurendada kümnendmurdu 1000 korda, korrutan arvu 1000-ga.
Korrutamisel 1000-ga tõstan koma kolme koha võrra paremale.

$$1,374 \cdot 1000 = 1374$$

395. Lahenda ülesanne.

$7,5432 \cdot 1000 =$	$1000 \cdot 0,0348 =$	$1000 \cdot 4,98 =$
$0,69 \cdot 1000 =$	$1000 \cdot 12,19 =$	$1000 \cdot 0,21 =$

Et vähendada kümnendmurdu 10 korda,
tõstan koma ühe koha võrra vasakule.

$$13,72 : 10 = 1,372$$

396. Arvuta.

$16,31 : 10 =$

$987,6 : 10 =$

$26,489 : 10 =$

$65,2 : 10 =$

$0,6 : 10 =$

$78,3 : 10 =$

$56,9 : 10 =$

$9,54 : 10 =$

$0,08 : 10 =$

Et vähendada kümnendmurdu 100 korda,
tõstan koma kahe koha võrra vasakule.

$$354,2 : 100 = 3,542$$

397. Vähenda arve 100 korda.

$8631,6 \dots\dots\dots$

$961,423 \dots\dots\dots$

$693,8 \dots\dots\dots$

$23,86 \dots\dots\dots$

$349,1 \dots\dots\dots$

$598,41 \dots\dots\dots$

Et vähendada kümnendmurdu 1000 korda,
tõstan koma kolme koha võrra vasakule.

$$1242,3 : 1000 = 1,2423$$

398. Jaga.

$72,3 : 1000 =$

$438,4 : 1000 =$

$76,1 : 1000 =$

$6,12 : 1000 =$

$32,872 : 1000 =$

$852,3 : 1000 =$

$0,8 : 1000 =$

$3,853 : 1000 =$

$2,01 : 1000 =$

399. Leia jagaja.

$64,8 : \dots = 0,648$

$2146 : \dots = 2,146$

$0,5 : \dots = 0,05$

$86 : \dots = 0,86$

$7,61 : \dots = 0,761$

$5 : \dots = 0,5$

400. Kirjuta puuduv tegur.

$0,4 \cdot \dots = 4$

$\dots \cdot 6,5 = 650$

$7,45 \cdot \dots = 74,5$

$\dots \cdot 8,4031 = 8403,1$

$17,79 \cdot \dots = 1779$

$\dots \cdot 0,367 = 3,67$

401. Arvuta ja täida tabel.

Arv	$\cdot 1000$	$\cdot 100$	$\cdot 10$	$: 10$	$: 100$	$: 1000$
901,431						
78,791						
7,3						
7						
0,852						

402. Täida tabel.

Koduloom	Kaal (kg)	Kaal (g)	Turja kõrgus (m)	Turja kõrgus (cm)
Lehm	782,1 kg		1,66 m	
Koer	16,7 kg		0,63 m	
Kass	2,4 kg		0,255 m	
Hamster	0,315 kg		0,05 m	

403. Lahenda ülesanne.

Sõiduauto kulutab 1 km läbimiseks 0,07 liitrit bensiini. Buss kulutab 1 km kohta 0,27 liitrit bensiini. Mitu liitrit bensiini kulub bussil 10 km läbimiseks rohkem kui autol?

404. Lahenda ülesanne.

Leht printeripaberit kaalub 0,5 g ja leht joonistuspaberit kaalub 8,7 g. Mitu kilogrammi kaalub pakk, milles on:

	100 lehte	1000 lehte
printeripaberit		
joonistuspaberit		

405. Lahenda ülesanne.

1 kilogrammi moosi keetmiseks on tarvis 0,5 kg õunu, 0,35 kg suhkrut ja 0,15 kg pohli. Leia, kui palju õunu, suhkrut ja pohli kulub 10 kg moosi keetmiseks.

406. Arvuta bensiini kulu.

Auto mark	Bensiini kulu			
	1 km	10 km	100 km	1000 km
<i>Ford Ka</i>	0,052 l			
<i>Ford Fiesta</i>	0,049 l			
<i>Ford Focus</i>	0,055 l			
<i>Ford Mondeo</i>	0,057 l			

407. Lahenda ülesanne.

Üks mesilane kaalub 0,1 g. Kui palju kaaluvad 10, 100, 1000 mesilast?

Kümneendmurd

Nimega arvude väljendamine kümneendmurruna

- Väiksema ühiku teisendamisel suuremaks, jagan arvu 10, 100 või 1000-ga.
- Suurema ühiku teisendamisel väiksemaks, korrutan arvu 10, 100 või 1000-ga.

408. Teisenda.

$1 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$1 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$1 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$1 \text{ km} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

409. Teisenda.

$7 \text{ mm} = 0,7 \text{ cm}$

$9 \text{ cm} = 0,09 \text{ m}$

$680 \text{ m} = 0,68 \text{ km}$

$60 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$780 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$18766 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$9 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$6800 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$59 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$43 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$23 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$5690 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$19 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$4570 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$1003 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

410. Avalda nõutud ühikutes.

$3 \text{ cm } 6 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$7 \text{ m } 90 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$4 \text{ km } 134 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$7 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$332 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$340 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$46 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$1090 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$12 \text{ km } 42 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$432 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$7 \text{ m } 8 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$25 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

$5 \text{ cm } 4 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$700 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$6 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ km}$

411. Teisenda.

1 kg = ... g

1 g = ... kg

1 ts = ... kg

1 kg = ... ts

1 t = ... kg

1 kg = ... t

1 t = ... ts

1 ts = ... t

412. Teisenda.

43 g = 0,043 kg

15 t 780 kg = 15,78 t

80 kg = 0,8 ts

7700 g = ... kg

9314 kg = ... t

15 kg = ... ts

581 g = ... kg

79 kg = ... t

700 kg = ... ts

762 g = ... kg

12 t 200 kg = ... t

42 kg = ... ts

6578 g = ... kg

5310 kg = ... t

150 kg = ... ts

413. Avalda eurodes.

30 s = 0,3 €

3 € 40 s = ...

170 s = ...

20 s = ...

9 € 45 s = ...

789 s = ...

5 s = ...

21 € 90 s = ...

507 s = ...

9 s = ...

18 € 25 s = ...

1073 s = ...

414. Väljenda meetrites või kilomeetrites.

Maailmajagu	Kõrgeim tipp	Kõrgus (m)	Kõrgus (km)
Aafrika	Kibo		5,895
Ameerika	Aconcagua	6962	
Aasia	Mount Everest		8,850
Euroopa	Mont Blanc		4,807
Antarktis	Mount Vinson	4897	

Kümnendmurd

Kümnendmurdude väljendamine mitmenimelise arvuna

415. Avalda eurodes ja sentides.

$$79,4 \text{ €} = 79 \text{ € } 40 \text{ s}$$

$$3,05 \text{ €} = \dots\dots\dots$$

$$51,65 \text{ €} = \dots\dots\dots$$

$$1,05 \text{ €} = \dots\dots\dots$$

$$6,5 \text{ €} = \dots\dots\dots$$

$$15,50 \text{ €} = \dots\dots\dots$$

416. Avalda meetrites ja sentimeetrites.

$$6,39 \text{ m} = 6 \text{ m } 39 \text{ cm}$$

$$0,30 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$0,72 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$7,5 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$9,1 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$57,25 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

417. Avalda meetrites ja detsimeetrites.

$$2,5 \text{ m} = 2 \text{ m } 5 \text{ dm}$$

$$1,4 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$46,3 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$90,3 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$68,5 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$0,7 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

418. Avalda sentimeetrites ja millimeetrites.

$$15,4 \text{ cm} = 15 \text{ cm } 4 \text{ mm}$$

$$9,6 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$4,6 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$0,4 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$40,2 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$1,5 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

419. Avalda detsimeetrites ja sentimeetrites.

$$5,5 \text{ dm} = 5 \text{ dm } 5 \text{ cm}$$

$$7,3 \text{ dm} = \dots\dots\dots$$

$$9,2 \text{ dm} = \dots\dots\dots$$

$$6,4 \text{ dm} = \dots\dots\dots$$

$$0,5 \text{ dm} = \dots\dots\dots$$

$$4,7 \text{ dm} = \dots\dots\dots$$

420. Avalda kilomeetrites ja meetrites.

$$45,709 \text{ km} = 45 \text{ km } 709 \text{ m}$$

$$27,001 \text{ km} = \dots\dots\dots$$

$$0,08 \text{ km} = \dots\dots\dots$$

$$0,3 \text{ km} = \dots\dots\dots$$

$$21,5 \text{ km} = \dots\dots\dots$$

$$38,407 \text{ km} = \dots\dots\dots$$

421. Avalda kilogrammides ja grammides.

$$6,420 \text{ kg} = 6 \text{ kg } 420 \text{ g}$$

$$4,025 \text{ kg} = \dots\dots\dots$$

$$0,475 \text{ kg} = \dots\dots\dots$$

$$8,3 \text{ kg} = \dots\dots\dots$$

$$0,05 \text{ kg} = \dots\dots\dots$$

$$1,04 \text{ kg} = \dots\dots\dots$$

422. Avalda kilogrammides ja tsentnerites.

$$5,42 \text{ ts} = 5 \text{ ts } 42 \text{ kg}$$

$$0,5 \text{ ts} = \dots\dots\dots$$

$$57,14 \text{ ts} = \dots\dots\dots$$

$$73,40 \text{ ts} = \dots\dots\dots$$

$$100,2 \text{ ts} = \dots\dots\dots$$

$$1,70 \text{ ts} = \dots\dots\dots$$

423. Avalda tonnides ja kilogrammides.

$$5,143 \text{ t} = 5 \text{ t } 143 \text{ kg}$$

$$2,006 \text{ t} = \dots\dots\dots$$

$$6,48 \text{ t} = \dots\dots\dots$$

$$0,4 \text{ t} = \dots\dots\dots$$

$$5,109 \text{ t} = \dots\dots\dots$$

$$0,07 \text{ t} = \dots\dots\dots$$

424. Täida tabel.

Loom	Kaal tsentnerites	Kaal tsentnerites ja kilogrammides
Elevant	39,9	
Jääkaru	7,9	
Lõvi	1,3	
Kaelkirjak	9,5	
Jõehobu	19,1	
Tiiger	2,6	

Kümnendmurdude liitmine ja lahutamine

Näide 1.

	6	8	3,	3	2
+		1	2,	4	7
	6	9	5,	7	9

Näide 2.

				.	
	9	3,	6	8	0
-		0,	4	3	5
	9	3,	2	4	5

Selleks, et **liita või lahutada kümnendmurde**

- 1) kirjutan arvud üksteise alla nii, et komad on kohakuti;
- 2) vajadusel lisan täisosale koma ja nullid;
- 3) kirjutan murdosad üksteise alla;
- 4) liidan või lahutan koma tähele panemata;
- 5) vastusesse kirjutan koma.

425. Arvuta.

$34,03 + 2,1$

$62,7 + 109,45$

$13,13 + 0,97$

$700,5 + 5,21$

$0,381 + 8,215$

$164,86 + 0,547$

$5,69 + 16,74$

$7,253 + 230,78$

$38,34 + 59,7$

$67,3 + 6,28$

$127,01 + 0,8$

$19,7 + 13,856$

426. Arvuta. Leia õige vastus.

$7,08 + 210,27$

$0,38 + 5,829$

$0,36 + 45,9$

$331,44 + 0,06$

$472,41 + 0,7$

$0,64 + 3,37$

$30,33 + 4,7$

$800,853 + 0,2$

$0,112 + 0,214$

Vastused:

473,01

217,35

21,32

46,26

6,209

331,5

6,03

801,053

473,11

33,15

35,03

4,01

80,053

0,326

38,326

Üle jäid vastused: .....

427. Lahenda ülesanne.

Tarmo püüdis kolm haugi. Üks kala kaalus 2,4 kilogrammi, teine kala oli sellest 0,3 kilogrammi raskem. Kolmas kala kaalus nii palju, kui esimesed kaks kala kokku. Kui palju kaalus kogu kalasaak?

428. Arvuta kokku Kristiini ühe kuu majapidamiskulud.

Ühe kuu majapidamiskulud:

Elekter	21,89 eurot
Gaas	7,95 eurot
Telefon	16,23 eurot
Üür	120,52 eurot
Eluaseme kindlustus	4,87 eurot
Pesumasina parandus	8,36 eurot

Kokku: .....

Kristiini kuupalk on 509 eurot. Kui palju jääb Kristiinile raha pärast majapidamisarvete maksmist?

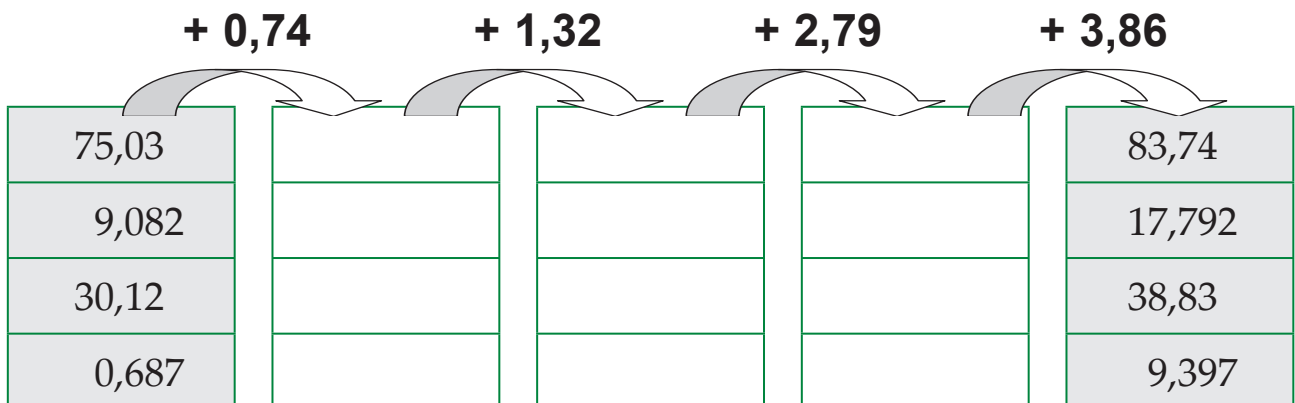
429. Lahenda ülesanne.

Ragne müüs kolmel päeval mett. Reedel müüs ta 2,2 kg rohkem mett kui laupäeval. Laupäeval müüs ta 21,5 kg mett. Pühapäeval aga 3,2 kg rohkem kui reedel.

Kui palju mett müüs Ragne kolme päevaga kokku?

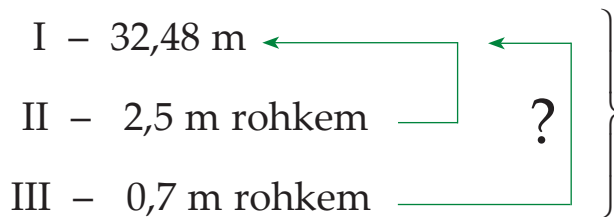

430. Arvuta.

431. Koosta tekstülesanne, lahenda.

432. Arvuta.

4,12 – 3,81	65,12 – 4,01	13,077 – 2,014
66,3 – 7,28	5,12 – 0,1	20,96 – 10,7
65,8 – 41,5	7,194 – 2,032	69,03 – 31,092
128,952 – 6,121	9,1 – 6,074	47,045 – 27,02
71,18 – 12,39	46,01 – 9,7	12,01 – 7,903

433. Lahenda ülesanne.

Karula rahvusparkis on 40 järve. Neist suurim on Ähijärv – 176,2 hektarit. Suur Saarjärve pindala on Ähijärve pindalast 165,5 hektari võrra väiksem. Köstrejärve pindala on aga Suur Saarjärve pindalast 0,3 hektari võrra väiksem. Leia, mitu hektarit võtavad need kolm järve Karula rahvusparkist enda alla.

434. Leia iga päeva kõrgeima ja madalaima temperatuuri vahe.

Päev	Kõrgeim temperatuur °C	Madalaim temperatuur °C	Temperatuuride vahe °C
Esmaspäev	17,8	7,5	
Teisipäev	20,5	6,5	
Kolmapäev	16,6	11,2	
Neljapäev	13,2	6,1	
Reede	19,4	3,7	
Laupäev	23,7	7,7	
Pühapäev	25,6	7,4	

435. Koosta avaldis. Arvuta.

Vähendatav	11,7	123,2	14,001	121,01	65,81
Vähendaja	9,32	91,975	4,023	93,902	49,543
Vahe					

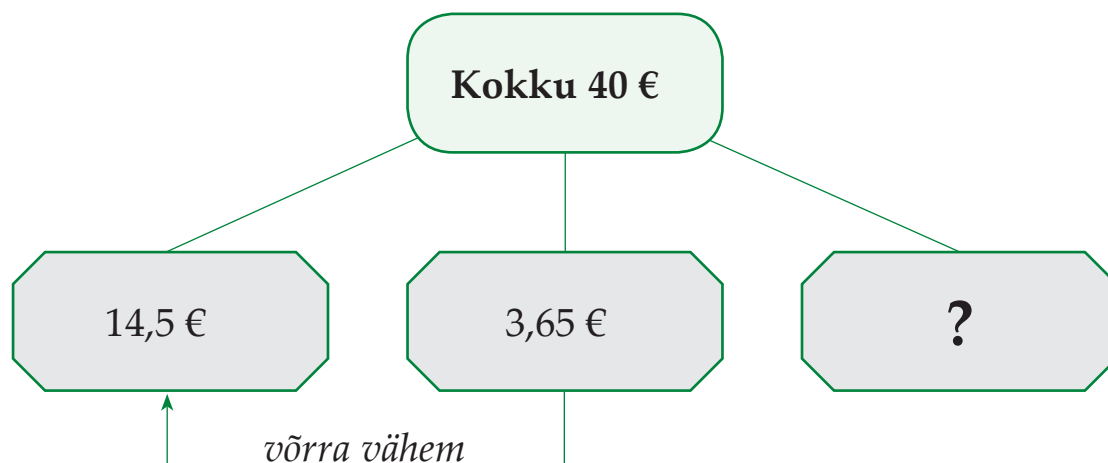
436. Lahenda ülesanne.

	Suurim sügavus kilomeetrites
Vaikne ookean	11,033 km
Põhja-Jäämeri	5,45 km
India ookean	7,725 km
Atlandi ookean	8,605 km

Arvuta, mitme kilomeetri võrra on:

- 1) Vaikne ookean sügavam kui India ookean?
- 2) India ookean sügavam kui Põhja-Jäämeri?
- 3) Atlandi ookean sügavam kui India ookean?
- 4) Vaikne ookean sügavam kui Atlandi ookean?
- 5) Atlandi ookean sügavam kui Põhja-Jäämeri?
- 6) Vaikne ookean sügavam kui Põhja-Jäämeri?

437. Koosta tekstülesanne, lahenda.

438. Koosta avaldis. Arvuta vihikusse ja kirjuta vastus tabelisse.

Arvud	Summa	Vahe
59,3 ja 14,9	$59,3 + 14,9 =$	$59,3 - 14,9 =$
134,2 ja 21,36		
86,1 ja 0,456		
93,52 ja 24,023		
111,56 ja 74,351		

439. Arvuta.

$$723,235 - 108,75 - 53,6$$

$$372,208 - 96,179 + 8,7$$

$$500,74 - 126,85 - 49,723$$

$$1000 - 325,66 + 53,168$$

$$1407,7 - (927,93 - 105,185)$$

$$275,08 - (19,75 + 9,05)$$

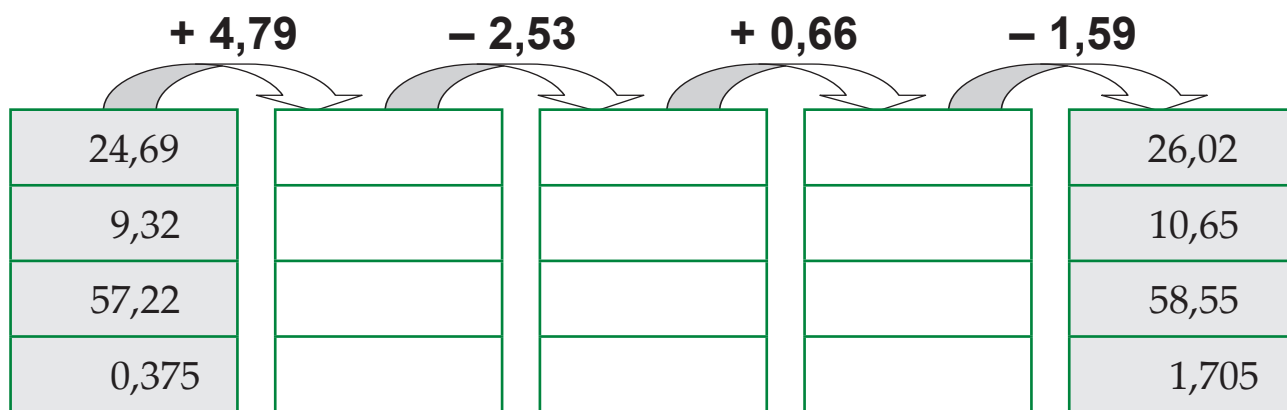
$$807 - (407,804 - 293,267)$$

$$1 - (0,71 + 0,009)$$

440. Lahenda ülesanded.

1. Hüppetorni kõrgus basseini põhjast on 7,29 meetrit. Sama hüppetorni kõrgus veepinnast on 5,37 meetrit. Kui sügav on bassein?
2. 8,45 meetri pikkune palk saeti kaheks osaks. Esimese osa pikkus on 3,89 meetrit. Leia teise osa pikkus.
3. Siret viskas võistlustel palli 24,2 meetrit. Aada viskas 0,3 meetrit vähem. Arvuta Aada palliviske tulemus.
4. Liiter piima maksab 0,79 eurot. Liiter jogurtit maksab 1,09 eurot. Kui palju on jogurt piimast kallim?
5. Ülle auto bensiinipaaki mahub 55 liitrit kütust. Tanklasse sõites oli paagis 17,47 liitrit bensiini. Kui palju kütust sai Ülle tanklast juurde võtta?

441. Arvuta.

442. Lahenda ülesanne.

Arvuta Kääriku puhke- ja spordikeskuse Kekkose suusaraja pikkus. On teada, et rajameistrid valmistasid esimesel päeval 4,950 kilomeetrit rada. Teisel päeval esimese päevaga võrreldes 2,346 kilomeetrit rohkem, kolmandal päeval aga 4,542 kilomeetrit vähem kui teisel päeval.

443. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$84,65 + 3,19 =$		$19,92 - 11,27 =$
$7,28 - 3,49 =$		$37,49 + 42,66 =$
$46,11 - 37,33 =$		$29,49 - 25,7 =$
$5,976 + 2,674 =$		$68,09 + 19,75 =$
$23,88 - 19,93 =$		$45,63 - 12,58 =$
$60,75 + 19,4 =$		$2,08 + 1,87 =$
$72,6 - 39,55 =$		$5,9 + 2,88 =$

Tundmatu tehtekomponent

444. Arvuta. Kontrolli pöördtehtega.

$$26,36 + x = 99,61$$

$$x + 25,423 = 80,257$$

$$6,45 + x = 9,12$$

$$x + 84,69 = 100,99$$

$$74,66 + x = 97,55$$

$$61,32 - x = 32,58$$

$$98,46 - x = 37,77$$

$$x - 56,032 = 38,795$$

$$x - 4,59 = 25,84$$

$$90,793 - x = 68,71$$

445. Lahenda ülesanne, kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Vanametalli kokkuostu toodi kahel päeval kokku 8,785 tonni vanametalli. Esimesel päeval toodi päris palju, teise päeva kogus kaaluti ära, see oli 4,699 tonni. Kui palju vanametalli toodi kokkuostu esimesel päeval?

446. Koosta võrdus. Arvuta ja kontrolli pöördtehtega.

1. Vähendatav on 26,16, vähendaja on tundmatu. Vahe on 12,04.
Leia vähendaja.
2. Esimene liidetav on 67,616, teine liidetav on tundmatu.
Summa on 123,04. Leia teine liidetav.
3. Vähendatav on tundmatu, vähendaja on 18,63. Vahe on 49,51.
Leia vähendatav.
4. Esimene liidetav on tundmatu, teine liidetav on 43,19.
Summa on 62,153. Leia esimene liidetav.
5. Vähendatav on 86,16, vähendaja on tundmatu. Vahe on 32,11.
Leia vähendaja.

447. Lahenda ülesanne, kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Ehitusele toodi 9,65 tonni kruusa. Esimesel päeval toodi 5,47 tonni. Teisel päeval toodi ülejäänud kruus. Arvuta teisel päeval toodud kruusa kogus.

448. Koosta võrdus. Arvuta ja kontrolli.

Vähendatav	x	81,135	x	555,55	x
Vähendaja	29,71	x	30,05	x	26,78
Vahe	35,87	45,609	15,59	315,21	71,26

I liidetav	x	5,69	x	300,765	x
II liidetav	35,87	x	12,112	x	11,21
Summa	51,971	8,135	25,77	710,195	60,12

449. Koosta võrdus. Arvuta ja kontrolli.

..... + x = 75,21	..... - x = 9,809
x - ..... = 57,57	x + ... = 85,09
..... - x = 23,59	x - ..... = 33,091
x - ..... = 142,48	..... - x = 36,73
x + ... = 75,94	..... + x = 68,77
..... + x = 29,107	..... - x = 79,38
x - ..... = 31,72	x + ... = 96,173

450. Lahenda ülesanne, kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Kui pika tee peab liinibuss veel sõitma, kui sõidetud on 37,28 km ja kahe linna vaheline kaugus on 48,7 km.

451. Lahenda ülesanne, kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Ain tellis maja kütmiseks 5,85 tonni kivisütt. Kivisütt toodi kahe autoga. Esimene auto tõi 2,95 tonni. Kui palju tõi teine auto?

452. Lahenda ülesanne, kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Katrini hoovi pindala on 1,77 aari. Katrin pühkis ühel päeval hoovist puhtaks 0,98 aari. Kui palju pidi ta pühkima teisel päeval?

Kümneendmurdude korrutamine ja jagamine

Korrutamine ühekohalise arvuga

Näide.

		1	
	1,	0	2
.			9
<hr/>			
	9,	1	8

Selleks, et

korrutada kümneendmurdu täisarvuga

- 1) korruta arvud komale tähelepanu pööramata;
- 2) eralda paremalt komaga nii mitu kümneendkohta, kui on kümneendmurrus.

453. Arvuta.

$7 \cdot 0,023$

$0,07 \cdot 3$

$5 \cdot 8,039$

$6 \cdot 0,03$

$2,59 \cdot 7$

$8 \cdot 12,79$

$4 \cdot 0,067$

$6,003 \cdot 9$

$2 \cdot 57,007$

454. Lahenda ülesanne.

Ühe padjapüüri õmblemiseks kulub 0,8 m riiet. Ühe tekikoti õmblemiseks kulub 4,1 m riiet. Ühe voodilina õmblemiseks kulub 2,15 m riiet. Kui palju riiet kulub sellise komplekti õmblemiseks, kuhu kuulub 2 padjapüüri, 2 tekikotti ja 1 lina?

455. Arvuta.

	· 4	· 9
2,13		
1,238		
3,094		
0,015		
4,304		

	· 6	· 7
0,754		
18,128		
0,018		
0,126		
15,007		

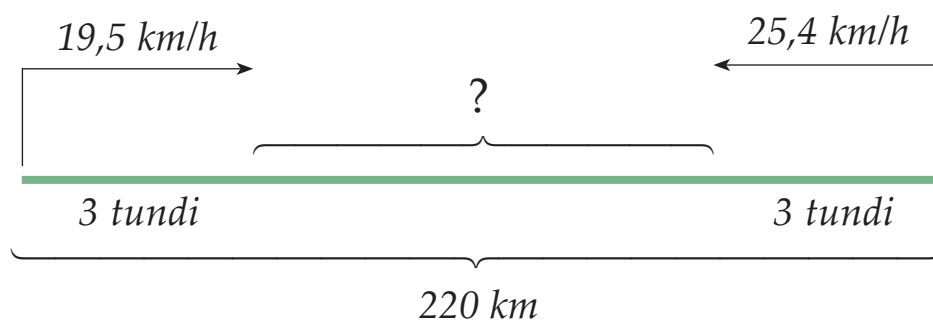
456. Lahenda ülesanne.

Kauplus ostis hulgimüüjalt 7 kasti virsikuid, igas kastis 8,5 kilogrammi. Veel osteti 5 kasti ploome, igas kastis 9,86 kilogrammi ja 9 kasti mandariine, igas kastis 12,35 kilogrammi. Arvuta, kui palju puuvilja ostis kauplus hulgimüüjalt.

Kauba nimetus	Kogus	Kaal	Kaal kokku
Virsikud			
Ploomid			
Mandariinid			
Kokku			

457. Suurenda arve nõutud arv kordi.

Arv	Suurenda 3 korda	Suurenda 5 korda	Suurenda 8 korda
39,007			
67,96			
0,365			
26,93			

458. Koosta tekstülesanne. Lahenda.

Kümnenndmurdude korrutamine ja jagamine

Jagamine ühekohalise arvuga

Näide.

$$\begin{array}{r} 3,84 : 2 = 1,92 \\ - 2 \\ \hline 18 \\ - 18 \\ \hline 4 \\ -4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 83,2 : 4 = 20,8 \\ - 8 \\ \hline 3 \\ - 0 \\ \hline 33 \\ - 32 \\ \hline 12 \\ - 12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2,11 : 5 = 0,422 \\ - 0 \\ \hline 21 \\ - 20 \\ \hline 11 \\ - 10 \\ \hline 10 \\ - 10 \\ \hline \end{array}$$

Selleks, et

jagada kümnenndmurdu täisarvuga

- 1) jaga kõigepealt täisosa;
- 2) kirjuta vastusesse koma;
- 3) jaga murdosa.

459. Arvuta.

$$\begin{array}{ccccc} 8,75 : 7 & 162,5 : 5 & 143,5 : 7 & 1,59 : 3 & 675,69 : 3 \\ 6,48 : 4 & 387,39 : 3 & 152,5 : 5 & 3,5 : 5 & 122,4 : 3 \end{array}$$

460. Lahenda ülesanne.

Ana ostis poest kuus taldrikut ja maksis nende eest 15,3 eurot. Veel ostis Ana kuus kruusi ja maksis nende eest 11,46 eurot. Kui palju maksid üks taldrik ja kruus kokku?

461. Arvuta iga eseme hind.

Ese	Hind kokku	Kogus	Ühe hind
Joonistusplakk	14,25 €	5	
Pintsel	9,38 €	7	
Vesivärvid	9,36 €	4	
Värvipliatsid	23,67 €	9	
Teritaja	5,36 €	8	

462. Lahenda ülesanne.

Kadri läbis kõndides kolme tunniga 13,5 kilomeetrit, Heidi kahe tunniga 8,2 kilomeetrit. Mitu kilomeetrit läbis kumbki tüdruk tunnis? Kumb liikus kiiremini? Mitu kilomeetrit läbis kiirem tüdruk ühe tunniga rohkem kui aeglasema kõnniga tüdruk?

463. Arvuta.

	· 4	· 9		· 6	· 7
35,76			7,2		
13,28			918,48		
20,8			12,66		
0,848			55,32		

464. Lahenda ülesanne.

Kaheksanda klassi kaheksaliikmeline võistkond võitis mälumängus esimese koha. Auhinnaks oli 5,6 kilogrammi kaaluv arbuus. Õpilased jagasid arbuusi omavahel võrdselt. Kui raske arbuusitüki sai iga laps?

465. Arvuta ühe mao pikkus.

Madu	Pikkused kokku	Madude arv	Ühe mao pikkus
Tiigerpüüton	48,8 m	8	
Kobra	13,5 m	9	
Kuningkobra	32,4 m	6	
Lõgismadu	7,8 m	4	
Anakonda	26,7 m	3	
Boamadu	24,5 m	7	

Kümnekmurdude korrutamise ja jagamine

Korrutamise ja jagamine ühekohalise arvuga

466. Arvuta. Kontrolli.

$3 \cdot 4,08$	$153,65 : 7$	$80,32 : 4$
$5 \cdot 1,012$	$6,345 : 9$	$28,036 \cdot 7$
$2 \cdot 2,315$	$9,363 : 3$	$18,464 \cdot 8$
$7 \cdot 3,48$	$0,45 : 3$	$184,072 : 8$
$8 \cdot 0,146$	$28,032 : 4$	$252,84 : 6$

467. Lahenda ülesanne.

Leivatehastes küpsetatakse päevas 150,64 tonni leiba. Üks neljandik leibadest valmistatakse nisujahust, ülejäänud rukkijahust. Kui palju leiba küpsetatakse nädalas rukkijahust? Kui palju nisujahust?

468. Lahenda ülesanded.

1. Merje ostis 3 kilogrammi sibulaid. Ta maksis nende eest 2,76 eurot. Arvuta ühe kilogrammi sibulate hind.
2. Marje ostis 4 kilogrammi porgandeid. Ühe kilogrammi hind oli 0,96 eurot. Kui palju maksis Marje porgandite eest?
3. Merle ostis 9 kilogrammi kapsaid. Ta maksis nende eest 5,58 eurot. Arvuta, kui palju maksab üks kilogramm kapsaid.
4. Merlyn ostis 5 kilogrammi kaalikaid. Ühe kilogrammi hind oli 0,67 eurot. Mitu eurot maksis Merlyn kaalikate eest?

469. Lahenda ülesanne.

Mati sõitis jalgrattaga esmaspäeval 11,508 kilomeetrit. Teisipäeval sõitis ta 2 korda vähem kui esmaspäeval ja kolmapäeval 3 korda rohkem kui teisipäeval. Mitu kilomeetrit läbis rattur kolme päevaga?

470. Arvuta, kontrolli. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$35,7 : 4 =$	→	←	$0,35 \cdot 7 =$
$0,297 : 9 =$	→	←	$3 \cdot 2,975 =$
$19,6 : 8 =$	→	←	$0,264 \cdot 8 =$
$507,12 : 3 =$	→	←	$0,0165 \cdot 2 =$
$10,56 : 5 =$	→	←	$42,26 \cdot 4 =$

471. Lahenda ülesanne.

Ühes pakis oli 80,5 grammi seemneid. Teises pakis 2 korda vähem kui esimeses pakis. Kolmandas pakis oli 3 korda rohkem seemneid kui teises pakis. Mitu grammi seemneid oli keskmiselt igas pakis?

472. Arvuta. Leia õige vastus.

$140,4 : 9 =$	$35,08 \cdot 6 =$	$0,705 \cdot 9 =$
$21,95 \cdot 7 =$	$145,95 : 7 =$	$2259,36 : 3 =$
$332,868 : 4 =$	$561,3 \cdot 8 =$	$76,54 : 4 =$
$87,479 \cdot 3 =$	$159,18 : 5 =$	$716,39 \cdot 2 =$

Vastused: $15,6$ $793,45$ $153,65$ $753,12$ $19,135$
 $763,771$ $4490,4$ $6,345$ $66,751$ $31,836$ $262,437$
 $83,217$ $73,021$ $20,85$ $210,48$ $1432,78$

Üle jäid vastused: .....

Tundmatu tehtekomponent

473. Arvuta ja kontrolli.

$$x \cdot 9 = 138,87$$

$$x : 6 = 88,67$$

$$x \cdot 3 = 58,11$$

$$x : 5 = 93,71$$

$$x \cdot 8 = 377,224$$

$$x : 7 = 46,54$$

$$x \cdot 6 = 42,168$$

$$x : 4 = 148,2$$

$$x \cdot 7 = 5,551$$

$$x : 8 = 62,28$$

474. Koosta võrdus. Arvuta. Kontrolli.

1. Missuguse arvuga tuleb korrutada arvu 5, et saada arv 226,56?
2. Mitu korda tuleb suurendada arvu 8, et saada arv 145,92?
3. Jagaja on 6, jagatis on 65,49. Leia jagatav.
4. Missugust arvu tuleb jagada arvuga 4, et saada vastuseks 44,66?

475. Lahenda ülesanne. Kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Kauplusesse toodi 9 kasti banaane, mis kaalusid kokku 140,4 kilogrammi. Leia, kui palju kaalus üks kast banaane.

476. Lahenda ülesanne. Kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Katrin ostis 7 roosi. Ta maksis nende eest kokku 8,68 eurot. Leia, kui palju maksis üks roos.

477. Lahenda ülesanne. Kasuta tundmatut tehtekomponenti.

Ana kõndis 3 tundi. Selle ajaga jõudis ta 13,68 kilomeetri kaugusele.

Mitu kilomeetrit kõndis Ana ühes tunnis?

478. Koosta võrdus. Arvuta. Kontrolli.

I tegur	8	x	6	x
II tegur	x	7	x	9
Korrutis	374,384	1074,15	474,318	4,707

479. Lahenda ülesanne. Kasuta puuduvat tehtekomponenti.

Seitse kaheksanda klassi tüdrukut käisid suvel malevas. Nad teenisid kokku 871,71 eurot. Leia, mitu eurot teenis iga tüdruk.

480. Koosta võrdus. Arvuta. Kontrolli.

Jagatav	x	x	x	x
Jagaja	6	4	5	8
Jagatis	25,26	72,36	0,1282	4,515

481. Lahenda ülesanne. Kasuta puuduvat tehtekomponenti.

Kuuest võrdsest lõigust koosneva murdjoone pikkus on 28,2 sentimeetrit. Kui pikk on iga lõik?

482. Koosta võrdus. Arvuta. Kontrolli.

1. Jagatav on tundmatu, jagaja on 6. Jagatis on 153,08. Leia jagatav.
2. Esimene tegur on 7, teine tegur on tundmatu. Korrutis on 0,427. Leia teine tegur.
3. Jagatav on tundmatu, jagaja on 4. Jagatis on 1,87. Leia jagatav.
4. Esimene tegur on 4, teine tegur on tundmatu. Korrutis on 12,208. Leia teine tegur.
5. Jagatav on tundmatu, jagaja on 4. Jagatis on 3604,67. Leia jagatav.
6. Esimene tegur on tundmatu, teine tegur on 9. Korrutis on 4257,18. Leia teine tegur.

Aritmeetiline keskmine

483. Leia pesupulbri keskmine kilohind.

Pesupulber	Pulbrikoti hind	Pulbrikoti kaal	1 kg hind
Omo	7,56 €	2 kg	
Ariel	15,28 €	4 kg	
Dosia	10,44 €	6 kg	
Rex	8,10 €	5 kg	

Ühe kg hind keskmiselt: .....

484. Lahenda ülesanne.

Anu ostis kolm käterätikut, mis maksid kokku 2,67 eurot ja kaks saunaliina, mis maksid kokku 12,52 eurot. Arvuta ostetud rättide keskmine hind.

485. Täida tabel. Leia toiduõlipudeli keskmine hind.

Õli	Kogus	Hind	Ühe pudeli hind
Nisuiduõli	5		5,06 €
Kõrvitsaseemneõli	4	20,32 €	
Pähkliõli	7		3,25 €
Seesamiseemneõli	9	23,85 €	

Ühe pudeli hind keskmiselt: .....

486. Lahenda ülesanne.

Aivar sõitis autoga esmaspäeval 440,4 kilomeetrit, teisipäeval 389,6 kilomeetrit, kolmapäeval 142,4 kilomeetrit, neljapäeval 416,8 kilomeetrit ja reedel 405,3 kilomeetrit. Leia, mitu kilomeetrit läbis Aivar keskmiselt iga päev.

487. Arvuta iga pereliikme ja kogu pere keskmine rahakulu päevas ja nädalas.

Päev	Pereliikme kulutused eurodes			Pere rahakulu eurodes	
	Ülle	Tõnu	Raiko	Päevas kokku	Päevas keskmiselt
Esmaspäev	34,23	13,77	3,21		
Teisipäev	4,81	19,95	1,46		
Kolmapäev	1,68	12,76	0,98		
Neljapäev	7,56	3,59	4,06		
Reede	23,37	15,98	1,24		
Nädalas kokku					
Nädalas keskmiselt					

488. Lahenda tekstülesanne.

Aime oli eelmisel nädalal gripis. Ta kraadis ennast iga päev. Termomeetri näidud olid tal järgmised: esmaspäeval 39,1 kraadi, teisipäeval 38,9 kraadi, kolmapäeval 38,5 kraadi, neljapäeval 37,6 kraadi, reedel 37,2 kraadi, laupäeval 36,7 kraadi ja pühapäeval 36,6 kraadi.

Arvuta Aime eelmise nädala keskmine kehatemperatuur.

489. Lahenda ülesanne.

Leia arvude 2,93, 2,85 ja 2,71 aritmeetiline keskmine.

490. Lahenda tekstülesanne.

Heidi ostis 5 apelsini. Esimene apelsin kaalus 0,275 kg, teine apelsin oli esimesest 0,035 kg raskem. Kolmas apelsin oli teisest 0,085 kg kergem. Neljas apelsin oli kolmandast 0,025 kg raskem ja viies apelsin oli neljandast 0,025 kg kergem. Arvuta apelsinide keskmine kaal. Järjesta apelsinid kaalu alusel kasvavas järjekorras.

493. Lahenda tekstülesanne.

Inimene sööb keskmiselt 6,4 g soola päevas. Arvuta, kui palju võivad tarbida soola 79 inimest kolme suvekuu jooksul.

494. Lahenda tekstülesanne.

Arvuta, kui palju kulus raha spordipäeval võitnud õpilastele auhindade ostmiseks. Osteti 38 šokolaadi, ühe šokolaadi hinnaks oli 1,15 eurot; 27 üllatusmuna, ühe hinnaks oli 0,75 eurot ja 34 pakki kommi, hinnaga 2,25 eurot pakk.

Auhind	Kogus	Hind	Hind kokku
Šokolaad			
Üllatusmuna			
Kommipakk			
Kokku:			

495. Lahenda tekstülesanne.

Laevale müüdi pileteid kokku 1866,95 euro eest. Täiskasvanutele müüdi 25 piletit hinnaga 20,75 eurot tükk, lastele müüdi 52 piletit hinnaga 8,25 eurot tükk ja pensionäridele müüdi 48 piletit. Kui palju maksis pensionäri pilet?

496. Arvuta.

$0,17 \cdot 14 = \dots$	$0,021 \cdot 12 = \dots$
$\dots \cdot 17 = \dots$	$\dots \cdot 18 = \dots$
$\dots \cdot 16 = \dots$	$\dots \cdot 16 = \dots$
$\dots \cdot 13 = \dots$	$\dots \cdot 15 = \dots$
$\dots \cdot 18 = 151\ 482,24$	$\dots \cdot 19 = 20\ 684,16$

497. Arvuta.

	· 45		· 27		· 13		· 39
0,05							30 800,25
1,05							646 805,25
0,01							6 160,05
1,59							979 447,95

498. Lahenda tekstülesanne.

Üks kilogramm suhkrut maksab 0,98 eurot.

Kui palju maksab 25 kg kaaluv kott suhkrut?

Kui palju maksab 50 kg kaaluv suhkrukott?

499. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Esimene tegur on 0,365. Teine tegur on 59. Leia korrutis.
2. Esimene tegur on 63. Teine tegur on 2,795. Leia korrutis.
3. Esimene tegur on 7,029. Teine tegur on 47. Leia korrutis.
4. Esimeseks teguriks on arvude 15 ja 2,687 korrutis.
Teine tegur on 36. Leia korrutis.
5. Korruta arvude 78,432 ja 65,001 summa arvuga 79.
6. Korruta arvude 157,095 ja 32,569 vahe arvuga 38.

500. Lahenda tekstülesanne.

Korteris on kaks tuba. Ühe toa pikkus on 5 meetrit ja laius 4 meetrit.

Teise toa pikkus on 4 meetrit ja laius 3 meetrit.

Köögi, esiku ja vannitoa pindala kokku on 13 ruutmeetrit.

Leia, kui suur on korteriüür kuus, kui 1 ruutmeetri eest tuleb tasuda 2,37 eurot.

501. Arvuta lillede hinnad.

Lill	Ühe lille hind	25 lille hind	39 lille hind	57 lille hind	76 lille hind
Tulp	0,86 €				
Nartsiss	0,67 €				
Roos	1,98 €				
Nelk	1,32 €				
Liilia	1,87 €				
Gerbera	1,43 €				

502. Lahenda tekstülesanne.

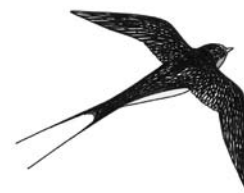
Ema ja isa tankisid oma autosid. Ema auto paaki mahtus 37 liitrit bensiini, isa auto paaki aga 42 liitrit bensiini. Liiter bensiini maksab 1,43 eurot. Kui palju raha sai isa müüjale antud 115 eurost tagasi, kui ta maksis ka ema autosse tangitud bensiini eest?

503. Arvuta.

Esimene tegur	Teine tegur	Avaldis	Korrutis
0,029	47		
25,793	53		
0,384 + 0,96	69		
7,008 + 0,909	26		
896,32 – 521,009	25		
10,12 – 0,268	73		

504. Lahenda ülesanne.

Ühe minutiga võib tuvi läbida kuni 0,78 kilomeetrit, pääsuke aga kuni 1,92 kilomeetri võrra rohkem. Mitu kilomeetrit läbib pääsuke 15, 25, 45 minuti jooksul tuvist rohkem?

Andmed:

Tuvi läbib ühe minutiga ..... km

Pääsuke läbib ..... 1,92 km võrra .....

Mitu km läbib ..... 15, 25, 45 ..... jooksul tuvist rohkem?

Lahendusplaan:

1. Kui pika maa võib ..... läbida ühes minutis?
2. Kui pika maa läbib tuvi ..... min?
3. Kui pika maa läbib ..... 25 ..... ?
4. Kui pika maa läbib tuvi ..... min?
5. Kui pika maa läbib pääsuke ..... min?
6. Kui pika maa läbib ..... 25 min?
7. Kui pika maa läbib ..... 45 min?
8. Mitu km läbib ..... 15 min tuvist rohkem?
9. Mitu km läbib pääsuke ..... min tuvist rohkem?
10. Mitu km läbib ..... 45 min ..... rohkem?

Lahendus:

1.	2.	3.	4.	5.
6.	7.	8.	9.	10.

Vastus: .....

Kümneendmurdude korrutamine ja jagamine

Jagamine kahekohalise arvuga

Näide.

$$\begin{array}{r} 36,12 : 14 = 2,58 \\ - 28 \\ \hline 81 \\ - 70 \\ \hline 112 \\ - 112 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15,75 : 21 = 0,75 \\ - 0 \\ \hline 157 \\ - 147 \\ \hline 105 \\ - 105 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 0,315 : 21 = 0,015 \\ - 0 \\ \hline 3 \\ - 0 \\ \hline 31 \\ - 21 \\ \hline 105 \\ - 105 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 : 25 = 0,52 \\ - 0 \\ \hline 130 \\ - 125 \\ \hline 50 \\ - 50 \\ \hline \hline \end{array}$$

Selleks, et **jagada kümneendmurdu kahekohalise arvuga**

- 1) jaga täisosa;
- 2) kirjuta vastusesse koma;
- 3) jaga murdosa.

505. Arvuta.

$18,72 : 12$

$11,44 : 26$

$0,442 : 17$

$12 : 15$

$53,79 : 11$

$10,73 : 29$

$0,966 : 23$

$48 : 75$

$81,28 : 32$

$35,64 : 54$

$0,459 : 27$

$30 : 50$

$96,12 : 27$

$17,52 : 73$

$0,968 : 11$

$17 : 25$

506. Lahenda ülesanne.

Reigo oli kaks nädalat haige. Sel ajal vaatas ta televiisorit kokku 45,5 tundi. Kui palju vaatas Reigo keskmiselt ühes päevas televiisorit?

507. Arvuta ühe kohvipaki hind.

Kohv	Hind kokku	Pakkide kogus	Ühe paki hind
Löfbergs Lila	197,64 €	36	$197,64 : 36 = \dots\dots\dots$ €
Paulig Classic	252,35 €	49	
Luxus	381,60 €	72	
Jacobs Krönung	365,17 €	53	
Gevalia	170,81 €	29	
Kulta Katrina	334,33 €	67	

508. Lahenda ülesanne.

Söökklasse osteti 27 purki peedisuppi. Nende eest maksti 41,04 eurot. Kui palju maksis üks purk suppi?

509. Arvuta ühe muna keskmine kaal.

Muna	Kaal kokku	Kogus	Ühe muna kaal
Paras hää muna	2264,8 g	38	
Kollased munad	1093,1 g	17	
Tervisemuna	1422,2 g	26	
Peremuna	3558,4 g	64	
Klaabu munad	2368,8 g	42	
Linnu talu munad	3398,8 g	58	

510. Lahenda ülesanne.

Viktoril oli vaja teha 6 pildiraami. Ta võttis selleks liistud pikkusega 257,52 cm ja 186,6 cm. Mõlemad liistud saagis ta kaheteistkümneks jupiks. Kui pikad liistujupid Viktor sai? Arvuta pildiraami ümbermõõt.

511. Arvuta.

$72,72 : 16$	$162,72 : 18$	$184,05 : 45$	$7,98 : 35$
$95,85 : 15$	$811,62 : 27$	$910,52 : 13$	$4,45 : 25$
$54,72 : 12$	$889,56 : 42$	$348,88 : 98$	$7,38 : 45$

512. Lahenda ülesanne.

Kaja kõnnib treeningul viieteistkümne päevaga kokku 69,75 km. Tiit kõnnib kaheteistkümne päevaga kokku 58,2 km. Mitu kilomeetrit kõnnib Kaja treeningul keskmiselt ühes päevas? Mitu kilomeetrit kõnnib Tiit keskmiselt ühes päevas? Kumb kõnnib päevas rohkem? Kui palju rohkem?

513. Arvuta. Kirjuta avaldis õige vastuse alla.

68,28	35,76	2,093
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

$1570,44 : 23$	$643,68 : 18$	$79,534 : 38$	$679,44 : 19$
$117,208 : 56$	$1108,56 : 31$	$887,64 : 13$	$965,52 : 27$
$1160,76 : 17$	$1980,12 : 29$	$54,418 : 26$	$98,371 : 47$

514. Lahenda ülesanne.

Kui palju maksab

- 1) 1 kg kaelakarbonaadi, kui üks kast ehk 17 kg maksab 85,68 €?
- 2) 1 froteerätik, kui üks pakk ehk 12 rätikut maksab 38,16 €?
- 3) 1 teepakk, kui üks karp ehk 25 pakki maksab 13,75 €?
- 4) 1 teeküünal, kui üks pakk ehk 15 küünalt maksab 7,35 €?
- 5) 1 küpsis, kui pakk küpsiseid ehk 15 küpsist maksab 12,9 €?

515. Lahenda ülesanne.

Sinivaal kaalub 151,2 tonni. Elevant kaalub sinivaalast 36 korda vähem. Jääkaru on aga elevantist 5 korda kergem. Arvuta, kui palju kaaluvad need loomad kokku.

516. Arvuta. Leia õige vastus.

$4487,2 : 79 =$

$4,134 : 53 =$

$1821,3 : 26 =$

$1,062 : 18 =$

$1557,6 : 48 =$

$1243,2 : 24 =$

$1027,9 : 38 =$

$1,544 : 16 =$

$355,47 : 17 =$

Vastused:

31,56

0,078

18,78

27,05

51,8

20,91

56,8

0,0965

0,059

49,5

32,45

70,05

Üle jäid vastused: .....

517. Lahenda ülesanne.

Ragna teenis veebruaris 419,9 eurot ja märtsis 427,56 krooni. Veebruaris oli 19 tööpäeva ja märtsis oli 21 tööpäeva. Arvuta, kui suur oli Ragna keskmine päevapalk veebruaris ja märtsis. Arvuta Ragna kahe kuu keskmine päevapalk.

518. Arvuta.

$0,616 : 14$

$4,998 : 42$

$18,91 : 62$

$81,13 : 19$

$21,24 : 45$

$36,6 : 15$

$4,44 : 12$

$15,81 : 17$

$17,28 : 32$

$0,144 : 48$

$69,76 : 16$

$14,72 : 23$

519. Lahenda ülesanne.

Esimesel aprillil algab Anal puhkus, mis kestab 28 päeva. Puhkusetasu arvestatakse kahe eelmise kuu keskmise päevatasu alusel. Veebruaris oli 28 päeva ja Ana palk oli 1297,8 eurot. Märtsis oli 31 päeva ja Ana teenis 1350,05 eurot. Leia, kui suur oli Ana kahe puhkusele eelneva kuu keskmine päevatasu ja kui palju makstakse talle välja puhkusetasuna.

Kümnekmurdude korrutamise ja jagamise

Korrutamine ja jagamine kahekojalise arvuga

520. Arvuta. Kontrolli.

$43,08 \cdot 48$	$359,64 : 27$	$201,52 : 11$
$51,26 \cdot 16$	$79,69 : 13$	$57,144 \cdot 17$
$32,56 \cdot 23$	$93,99 : 39$	$33,77 \cdot 18$
$87,48 \cdot 38$	$19,76 : 19$	$30,6 : 85$

521. Lahenda tekstülesanne.

Aivar ostis autole 59 liitrit bensiini ja maksis selle eest 79,06 eurot. Kadri ostis autole 63 liitrit bensiini, kuid tal oli sooduskaart ja Kadri maksis bensiiniliitrist 0,31 eurot vähem kui Aivar. Kui palju maksis kumbki bensiini eest? Kumb maksis rohkem? Kui palju rohkem?

522. Lahenda tekstülesanne.

Reet tegi oma korteri kahes toas remonti. Tubade põrandate pindalad olid 42 ja 26 ruutmeetrit. Põrandate peitsimiseks kulus tal 0,36 kilogrammi peitsi ühele ruutmeetrile. Põrandapeitsi ostis ta hinnaga 12 eurot kilogramm. Arvuta, kui palju maksis Reet peitsi eest.

523. Arvuta.

	:18	· 26		: 38	· 19
58,32			97,28		
293,58			183,16		
482,04			68,02		
94,86			267,52		

524. Lahenda tekstülesanne.

Kaater läbis kahe tunniga 32 meremiili. Arvuta, kui pika maa kilomeetrites läbis kaater, kui 1 meremiil = 1,852 km.

525. Arvuta.

	: 14	· 28	:16	· 42	: 35
89,6					13,44
515,2					77,28
344,4					51,66
680,4					102,06
9,52					1,428

526. Lahenda tekstülesanne.

Juurviljahoidlasse, kus oli teatud kogus kartuleid, toodi 12 autoga veel kartuleid juurde. Iga auto tegi 8 reisi, tuues iga kord 4,7 tonni kartuleid. Kui palju kartuleid oli enne juurviljahoidlas, kui pärast vedu oli juurviljahoidlas 547,2 tonni kartuleid.

527. Lahenda tekstülesanne.

Tiit käib nädalavahetustel motokrossi sõitmas.

Ta sõidab treeningutel mööda 4,96 km pikkust ringi.

Arvuta, kui pika maa läbib Tiit treeningul, kui ta sõidab 24 ringi.

Reigo treenib rattaralliks. Kui ta sõidab nädalavahetusel oma tavalist treeninguringi 16 korda, läbib ta 79,36 kilomeetrit.

Arvuta, kui pikk on Reigo treeningring.

Kumma poisi treeningring on pikem?

Kordamine

528. Reasta arvud alates kõige väiksemast.

169 736   81 229   697 366   812 220   16 763

.....

529. Kirjuta tabeli keskmisesse lahtrisse 5 kuuekohalist paarisarvu.

Kirjuta sellele arvule vahetult eelnev ja järgnev arv.

Vahetult eelnev arv	Arv	Vahetult järgnev arv

530. Kirjuta tabeli keskmisesse veergu 5 kuuekohalist paaritud arvu.

Kirjuta sellele arvule vahetult eelnev ja järgnev arv.

Vahetult eelnev arv	Arv	Vahetult järgnev arv

531. Kirjuta vihikusse antud arvud järkarvude summana.

652 216   429 872   553 021   863 424
354 723   520 304   851 763   705 006
254 166   873 543   530 057   357 851

532. Kirjuta arv tema järkarvude summa põhjal.

$700\ 000 + 30\ 000 + 6000 + 700 + 30 + 9 = \dots\dots\dots$

$300\ 000 + 70\ 000 + 600 + 10 = \dots\dots\dots$

$400\ 000 + 3000 + 700 + 9 = \dots\dots\dots$

$500\ 000 + 90\ 000 + 7000 + 50 + 2 = \dots\dots\dots$

$800\ 000 + 50\ 000 + 80 + 5 = \dots\dots\dots$

533. Võrdle, kasutades märke >, <, =.

$175\ 824 \dots\dots\dots 198\ 824$

$964\ 803 \dots\dots\dots 984\ 207$

$729\ 663 \dots\dots\dots 792\ 366$

$540\ 328 \dots\dots\dots 540\ 382$

$603\ 749 \dots\dots\dots 630\ 749$

$628\ 704 \dots\dots\dots 628\ 701$

$102\ 036 \dots\dots\dots 53\ 021$

$701\ 369 \dots\dots\dots 710\ 963$

534. Arvuta. Ümarda esimese tulba vastused kümnelisteni, teise tulba vastused sajalisteni.

$4698 : 6$

$2639 + 2601 : 3$

$21 + 438 \cdot 8$

$2332 : 4 + 597$

$9038 - 56 + 1735 : 5$

$6 \cdot 573 - 282$

$7 \cdot 539 + 8736$

$2208 : 8 + 5973$

535. Väljenda araabia numbrid Rooma numbritega ja vastupidi.

$24. = \dots\dots\dots$ $XIV = \dots\dots\dots$ $XXXI = \dots\dots\dots$

$17. = \dots\dots\dots$ $XVII = \dots\dots\dots$ $20. = \dots\dots\dots$

$22. = \dots\dots\dots$ $XXIII = \dots\dots\dots$ $XXX = \dots\dots\dots$

$9. = \dots\dots\dots$ $XVIII = \dots\dots\dots$ $34. = \dots\dots\dots$

$14. = \dots\dots\dots$ $IV = \dots\dots\dots$ $29. = \dots\dots\dots$

$10. = \dots\dots\dots$ $XXVI = \dots\dots\dots$ $32. = \dots\dots\dots$

$19. = \dots\dots\dots$ $XXXV = \dots\dots\dots$ $XVIII = \dots\dots\dots$

536. Lahenda ülesanne.

Konservitehases valmistati juulis 111 000 purki moosi, augustis aga 12 121 purgi võrra rohkem. Septembris valmistati augustikuu toodangust 32 152 purgi võrra rohkem. Mitu purki moosi valmistati konservitehases kolme kuu jooksul?

537. Arvuta. Võrdle vastuseid oma naabri vastustega.

638 964 + 184 458	783 254 – 385 677	836 276 – 487 958
338 726 – 178 759	679 587 + 196 745	659 983 + 136 999
278 939 + 589 769	879 756 – 399 879	724 178 – 298 789
475 321 – 189 973	289 697 + 677 859	559 777 + 269 456

Lahenda ülesanded.

538. Henri võttis korterilaenu 47 445 eurot. Kui palju laenust on juba makstud, kui maksta jääb veel 42 352 eurot?

539. Mitu eurot võitis Viljar Viiking Lotoga, kui ta on ära kulutanud 27 650 eurot ja alles on veel 32 348 eurot?

540. Puukool on kasvatanud müügiks 456 734 kaseistikut. Kevadel jäi neist müümata 124 320 istikut. Leia, kui palju istikuid müüdi ära.

541. Kolmetoaline korter maksab 64 785 eurot. Kahetoaline korter maksab 12 520 eurot võrra vähem. Ühetoaline korter maksab aga 21 150 eurot vähem kui kahetoaline korter. Arvuta ühetoalise korteri hind.

542. Koosta skeemi põhjal tekstülesanne. Lahenda.

Kokku	824 362	
I	359 885	←
II	179 996	võrra vähem
III	?	

543. Arvuta. Kontrolli pöördtehtega.

$$x + 346\,574 = 745\,567$$

$$265\,400 + x = 657\,735$$

$$x - 75\,456 = 146\,678$$

$$984\,679 - x = 300\,763$$

$$563\,352 - x = 145\,670$$

$$365\,567 - x = 89\,045$$

$$x - 45\,890 = 345\,708$$

$$534\,001 + x = 700\,000$$

544. Koosta võrdus. Arvuta ja kontrolli.

1. Esimene liidetav on tundmatu, teine liidetav on 201 406.
Summa on 567 217. Leia esimene liidetav.
2. Esimene liidetav on 201 456, teine liidetav on tundmatu.
Summa on 897 456. Leia teine liidetav.
3. Vähendatav on 675 230, vähendaja on tundmatu.
Vahe on 346 789. Leia vähendaja.
4. Vähendatav on tundmatu, vähendaja on 456 234.
Vahe on 234 976. Leia vähendatav.

545. Suurenda või vähenda arve nõutud arv kordi.

Arv	Suurenda 10 korda	Suurenda 100 korda	Suurenda 1000 korda
593			
739			
820			
531			

Arv	Vähenda 10 korda	Vähenda 100 korda	Vähenda 1000 korda
72 000			
90 000			
33 000			
950 000			

546. Arvuta, vajadusel teisenda. $45 \text{ km } 460 \text{ m} + 13 \text{ km } 540 \text{ m}$ $4 \text{ km } 640 \text{ m} - 1 \text{ km } 860 \text{ m}$ $18 \text{ cm } 3 \text{ mm} - 9 \text{ cm } 19 \text{ mm}$ $51 \text{ km } 530 \text{ m} + 8 \text{ km } 400 \text{ m}$ $15 \text{ m } 5 \text{ cm} - 12 \text{ m } 28 \text{ cm}$ $63 \text{ m } 75 \text{ cm} + 92 \text{ m } 84 \text{ cm}$ **547.** $65 \text{ t } 420 \text{ kg} - 37 \text{ t } 235 \text{ kg}$ $8 \text{ kg } 460 \text{ g} + 13 \text{ kg } 520 \text{ g}$ $6 \text{ t } 920 \text{ kg} + 780 \text{ kg}$ $128 \text{ kg } 680 \text{ g} + 15 \text{ kg } 580 \text{ g}$ $82 \text{ t} - 56 \text{ t } 460 \text{ kg}$ $5003 \text{ t } 6 \text{ ts} + 7020 \text{ t } 5 \text{ ts}$ **548.** $6 \text{ min } 12 \text{ s} - 3 \text{ min } 42 \text{ s}$ $46 \text{ min } 2 \text{ s} - 28 \text{ min } 14 \text{ s}$ $58 \text{ min } 16 \text{ s} - 36 \text{ min } 12 \text{ s}$ $4 \text{ h } 45 \text{ min} + 2 \text{ h } 32 \text{ min}$ $18 \text{ min } 10 \text{ s} + 3 \text{ min } 50 \text{ s}$ $4 \text{ h } 30 \text{ min} + 5 \text{ h } 45 \text{ min}$ **549.** $1 \text{ € } 50 \text{ s} - 60 \text{ s}$ $600 \text{ €} - 75 \text{ € } 85 \text{ s}$ $56 \text{ €} - 58 \text{ s}$ $8 \text{ € } 35 \text{ s} - 6 \text{ € } 30 \text{ s}$ $439 \text{ € } 10 \text{ s} - 86 \text{ € } 40 \text{ s}$ $875 \text{ € } 16 \text{ s} + 98 \text{ s}$ **550.** $18 \text{ l } 2 \text{ dl} + 9 \text{ l } 7 \text{ dl}$ $19 \text{ l } 5 \text{ dl} + 5 \text{ l } 5 \text{ dl}$ $2 \text{ l } 3 \text{ dl} + 3 \text{ l } 7 \text{ dl}$ $70 \text{ l} - 7 \text{ l } 7 \text{ dl}$ $84 \text{ l } 4 \text{ dl} - 38 \text{ l } 9 \text{ dl}$ $8 \text{ l } 4 \text{ dl} - 9 \text{ dl}$ **551. Lahenda ülesanne.**

Mesinik sai kevadel mesitarudest 56 kg 760 g õiemett. Suvel sai ta aga lehemett 48 kg 867 g võrra rohkem. Kanarbikumett saadi lehemeest 35 kg 500 g võrra vähem. Kui suur oli mesiniku meesaak kokku?

552. Koosta avaldis ja arvuta.

1. Mitu korda on arv 3 väiksem kui arv 746 154?
2. Mitu korda on arv 673 176 suurem kui arv 4?
3. Jagatav on 433 725, jagaja 5. Suurenda saadud jagatist 6 korda.
4. Esimene tegur on 7, teine tegur 124 563. Vähenda saadud korrutist 345 257 võrra.

553. Lahenda ülesanne.

Koolile eraldati 14 995 eurot remondiraha. See on 4 korda väiksem summa kui eelmisel aastal. Mitu eurot eraldati remondiraha eelmisel aastal?

554. Määra tehete järjekord. Arvuta.

$$(30\ 156 + 103\ 562) \cdot 3$$

$$187\ 645 \cdot 3 - 421\ 536 : 4$$

$$5 \cdot 109\ 702 - 278\ 457$$

$$14 \cdot (5\ 399 + 126\ 054 : 9)$$

$$678\ 342 - 3 \cdot 105\ 462$$

$$(328\ 600 + 109\ 568) : 4$$

$$601\ 725 : 5 + 501\ 175 : 5$$

$$13\ 750 \cdot 6 - 420\ 000 : 100$$

555. Lahenda ülesanne.

Eestis elab 29 012 ukrainlast ja 17 241 valgevenelast. Venelasi elab seitse korda rohkem kui ukrainlasi ja valgevenelasi kokku. Eestlasi elab kolm korda rohkem kui venelasi. Kui palju elab Eestis eestlasi?

556. Arvuta. Kontrolli.

$$x : 6 = 107\ 218$$

$$x : 5 = 67\ 463$$

$$x \cdot 3 = 738\ 927$$

$$4 \cdot x = 848\ 028$$

$$16 \cdot x = 391\ 712$$

$$x : 49 = 18\ 047$$

$$29 \cdot x = 348\ 087$$

$$x : 36 = 17\ 865$$

557. Arvuta. Kontrolli.

$46 \cdot 19\,078$

$165\,597 : 51$

$316\,498 : 91$

$38 \cdot 24\,506$

$323\,125 : 47$

$32 \cdot 3809$

$27 \cdot 33\,609$

$104\,292 : 36$

$224\,952 : 84$

$19 \cdot 50\,409$

$536\,444 : 82$

$47 \cdot 7902$

558. Lahenda ülesanne.

Elektritarvete kauplus müüs 47 külmkappi hinnaga 554 eurot ja 23 külmkappi hinnaga 656 eurot tükk. Kui palju raha sai kauplus nende külmkappide müügist?

559. Arvuta, kui palju peab kool maksma iga kauba eest eraldi ja kogu kauba eest kokku.

Kauba nimetus	Hulk	Tüki hind	Maksumus
Õpetaja laud	18	118 €	
Õpetaja tool	18	77 €	
Õpilase laud	24	108 €	
Õpilase tool	24	52 €	
Arvutilaud	17	96 €	
Kokku:			

560. Koosta võrdus. Arvuta.

- Jagatav on tundmatu, jagaja on 37. Jagatis on 18 479.
Leia jagatav.
- Esimene tegur on 43, teine tegur on tundmatu.
Korrutis on 605 698. Leia teine tegur;
- Jagatav on tundmatu, jagaja on 67. Jagatis on 12 003.
Leia jagatav.

561. Arvuta. Võrdle.

$$(35 \text{ km } 769 \text{ m} : 3) + (8 \text{ km } 4 \text{ m} \cdot 7) \dots\dots (76 \text{ km } 992 \text{ m} + 144 \text{ km } 130 \text{ m}) : 46$$

$$(36 \text{ kg } 180 \text{ g} : 9) - 9 \text{ t } 185 \text{ kg} : 5 \dots\dots 70 \text{ t } 56 \text{ kg} : 84 + 6 \text{ t } 52 \text{ kg} : 89$$

$$(497 \text{ € } 30 \text{ s} - 398 \text{ € } 75 \text{ s}) \cdot 12 \dots\dots (412 \text{ € } 36 \text{ s} - 61 \text{ € } 74 \text{ s}) \cdot 27$$

562. Lahenda ülesanne.

Postimees.ee TOP 10-s oli detsembri lõpus esikohal uudis noore rallisõitja avariist 56 021 klikiga. Eesti töötajate palgataseme erinevuse vastu tunti huvi 24 142 klikki võrra vähem. Noore ema suur trahvivõlg äratas huvi 3 korda vähem kui kaks esimest uudist kokku.

Mitu inimest huvitus trahvivõlast?

563. Arvuta kuu- ja aastateenistus. Vasta küsimustele.

	Ühes kuus	Aastas
Heidi		6384 eurot
Tiit	804 eurot	
Annlis		6120 eurot
Reigo	867 eurot	
Reet		11 268 eurot
Aivar	1079 eurot	

1. Mitme euro võrra teenib Heidi aastas vähem kui Reet?
2. Mitme euro võrra on Tiidu aastapalk väiksem Aivari aastapalgast?
3. Mitu eurot teenib Reigo kuus rohkem Annlisist?
4. Mitme euro võrra on Aivari kuupalk suurem Tiidu kuupalgast?
5. Mitu eurot teenib Reet kuus rohkem kui Reigo?
6. Mitme euro võrra on Reigo aastapalk suurem kui Heidi kuupalk?
7. Mitme euro võrra on Annlisi kuupalk väiksem Aivari aastapalgast?

564. Lahenda ülesanne.

Reisibüroo „Matkapunkt” pakub soodsaid puhkusereise.

Reis Dubaisse maksab 894 eurot, Lapimaa Jõulureis on 536 eurot odavam ja reis Hiinasse on 313 eurot kallim Dubai reisist.

Kui palju maksavad kõik kolm reisi?

Kas 2555 euro eest on võimalik osta kõik reiseid?

Mitu eurot tuleb puudu / jääb üle?

565. Lahenda ülesanne.

Kati tennis 2008. aasta jaanuaris 5432 krooni, veebruaris 6874 krooni ja märtsis 7083 krooni. Arvuta nende kuude keskmine töötasu.

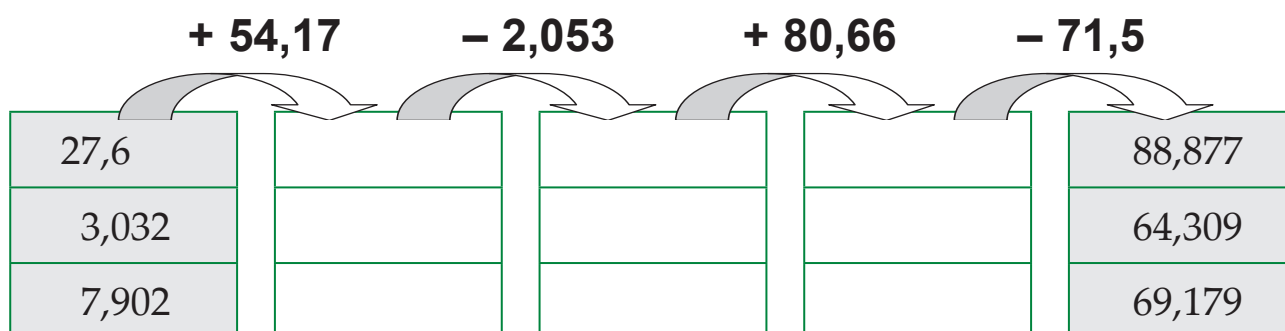
2009. aastal tõstetakse Kati kuutasu 1000 krooni võrra.

Arvuta Kati 2009. aasta samade kuude keskmine töötasu.

566. Arvuta köögiviljade keskmine hind.

	1 kg hind			3 kuu keskmine hind
	märts	aprill	mai	
kurk	3 € 36 s	3 € 22 s	2 € 78 s	
tomat	3 € 66 s	3 € 43 s	2 € 93 s	
porgand	1 € 91 s	1 € 80 s	1 € 75 s	
kartul	1 € 91 s	1 € 79 s	1 € 73 s	

567. Arvuta.

568. Arvuta. Leia õige vastus.

$10,12 - 0,268$

$0,384 + 0,96$

$0,021 + 81,9$

$0,384 + 12,09$

$15,03 - 0,794$

$1,1 - 0,007$

$7,008 - 0,909$

$0,708 + 24,3$

$0,26 + 18,204$

Vastused:

1,344   9,852   21,32   6,099
25,008   12,474   18,464   1,093
14,236   4,01   81,921   0,326

Üle jäid vastused: .....

Koosta ülejäänud arvudega kaks liitmis- ja kaks lahutamistehet.

Arvuta.

.....
.....
.....
.....

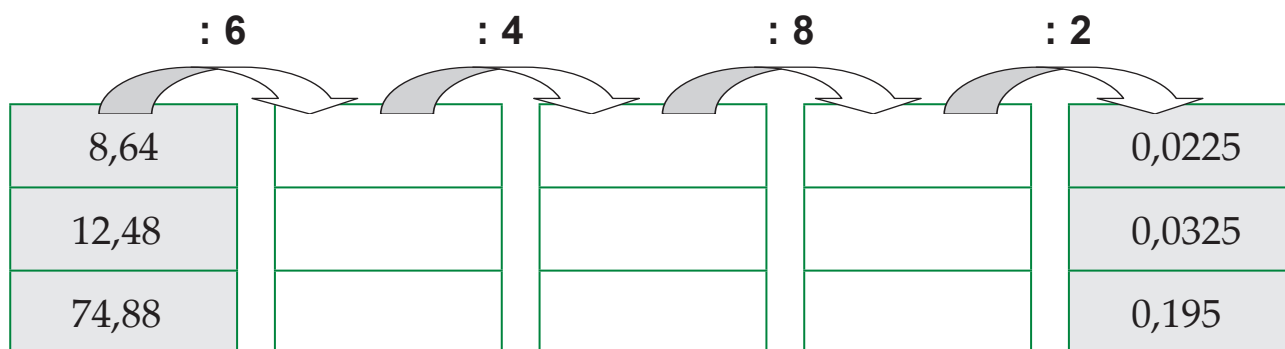
569. Koosta võrdus. Arvuta ja kontrolli.

1. Vähendatav on 793,21 vähendaja on tundmatu.
Vahe on 217,93. Leia vähendaja.
2. Esimene liidetav on 567,016 teine liidetav on tundmatu.
Summa on 963,04. Leia teine liidetav.
3. Vähendatav on tundmatu, vähendaja on 718,603.
Vahe on 149,051. Leia vähendatav.
4. Esimene liidetav on tundmatu, teine liidetav on 43,109.
Summa on 562,053. Leia esimene liidetav.

570. Arvuta Elioni Kodupaketi rahvusvaheliste kõnede hinnad.

Riik	1 min hind	5 min hind	7 min hind	9 min hind
Austraalia	3,6 €			
Läti	0,75 €			
Valgevene	1,41 €			
Aserbaidžaan	2,4 €			

571. Arvuta.

572. Lahenda ülesanne.

Arvuta 8. klassi poiste keskmine pikkus, kui Kert on 1,72 meetrit, Siim 1,63 meetrit, Silver 1,68 meetrit, Urmo 1,78 meetrit, Kristo 1,66 meetrit ja Rauno 1,78 meetrit pikk.

573. Koosta avaldis. Arvuta.

Esimene tegur	Teine tegur	Avaldis	Korrutis
1586,63 – 29,03	48		
43,24 + 53,02	43		
985,2 – 469,9	27		
12,19 – 0,283	73		

574. Arvuta ühe ajakirja hind.

Ajakiri	Hind kokku	Kogus	Ühe hind
Eesti Naine	136,3 €	47	
Top Gear	220,5 €	63	
Oma Maitse	150,8 €	52	
Pere ja Kodu	243,6 €	87	
Anne & Stiil	243,2 €	76	
Käsitöö	451,2 €	94	

575. Lahenda ülesanne.

Kolme kooli raamatukogu raamaturiiulid maksid kokku 48 984 eurot. Mitu eurot pidi iga kool tasuma, kui esimene kool sai 12, teine 14 ja kolmas kool 13 riulit?

576. Lahenda ülesanne.

Kolme leivatehasesse viidi kokku 94,5 tonni jahu. Esimesse leivatehasesse viidi jahu 9 autoga, teise 7 ja kolmandasse 11 autoga. Kui palju jahu viidi igasse tehasesse?

577. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$5 \frac{4}{5} + 17 \frac{4}{5} =$	→	←	$17 \frac{1}{5} - 7 \frac{4}{5} =$
$11 \frac{3}{5} + 7 \frac{4}{5} =$	→	←	$18 \frac{7}{9} - 7 \frac{8}{9} =$
$13 \frac{7}{9} + 21 \frac{4}{9} =$	→	←	$49 \frac{2}{5} - 25 \frac{4}{5} =$
$5 \frac{7}{9} + 3 \frac{8}{9} =$	→	←	$48 \frac{1}{9} - 12 \frac{8}{9} =$
$5 \frac{4}{5} + 3 \frac{3}{5} =$	→	←	$37 \frac{1}{5} - 17 \frac{4}{5} =$

578. Suurenda murdu nõutud arv kordi.

Murd	Suurenda 4 korda	Suurenda 6 korda	Suurenda 7 korda
$\frac{5}{16}$			
$\frac{3}{17}$			

579. Arvuta.

Jagatav	$\frac{7}{42}$	$\frac{32}{45}$	$\frac{24}{72}$	$\frac{7}{12}$	$\frac{9}{12}$
Jagaja	7	8	8	3	3
Jagatis					

580. Lahenda ülesanne.

Matkajad läbisid 7 tunniga $24\frac{7}{42}$ kilomeetrit. Mitu kilomeetrit käisid matkajad keskmiselt ühes tunnis?

581. Arvuta. Ühenda võrdsete vastustega ülesanded.

$\frac{1}{3}$ arvust 270	→	$\frac{1}{2}$ arvust 138
$\frac{1}{6}$ arvust 222	→	$\frac{1}{9}$ arvust 810
$\frac{1}{8}$ arvust 552	→	$\frac{1}{7}$ arvust 371
$\frac{1}{4}$ arvust 212	→	$\frac{1}{5}$ arvust 185

582. Täida tabel.

Ülesanne	Üks osa arvust	Nõutud osa arvust
$\frac{2}{7}$ arvust 56		
$\frac{5}{12}$ arvust 96		
$\frac{9}{26}$ arvust 234		

583. Täida tabel.

Antud osa	Terve	Antud osa	Terve
$\frac{1}{7}$ on 56		$\frac{1}{16}$ on 47 liitrit	
$\frac{1}{6}$ on 45 eurot		$\frac{1}{12}$ on 84 tundi	
$\frac{1}{5}$ on 5 nädalat		$\frac{1}{23}$ on 38 tonni	

584. Täida tabel.

Antud on	Üks osa	Terve
$\frac{2}{5}$ on 14 minutit		
$\frac{3}{6}$ on 27 kilomeetrit		
$\frac{4}{7}$ on 36 kilogrammi		

585. Arvuta tabelis antud mõõtmetega ristkülikute ümbermõõdud ja pindalad.

Pikkus (a)	Laius (b)	Ümbermõõt (P)	Pindala (S)
136 cm	79 cm		
827 cm	63 cm		
475 m	49 m		
873 m	59 m		

586. Arvuta ja täida tabel.

Arv	· 1000	· 100	· 10	: 10	: 100	: 1000
901,431						
59,438						
2,3						

587. Leia jagaja.

$$67,9 : \dots\dots\dots = 0,679$$

$$5842 : \dots\dots\dots = 5,842$$

$$0,1 : \dots\dots\dots = 0,01$$

$$51 : \dots\dots\dots = 0,51$$

$$5,47 : \dots\dots\dots = 0,547$$

$$7 : \dots\dots\dots = 0,7$$

588. Määra tehete järjekord. Arvuta.

$$(267\,555 + 116\,555) : 71 - 12, 322 : 61 = \dots\dots\dots$$

$$(13\,412 + 124\,956) : 46 + (33,333 - 1,609) : 77 = \dots\dots\dots$$

$$3,384 : 94 + 28,536 : 82 + 0,749 \cdot 54 = \dots\dots\dots$$

$$(49,387 + 24,489) : 92 + (0,103 \cdot 26 - 0,013 \cdot 19) = \dots\dots\dots$$

589. Lahenda ülesanne.

Isa pangakontol on 54 529 eurot, ema kontol aga 31 korda vähem. Nad leidsid korteri, mis maksab 60 425 eurot. Kas nad saavad selle korteri endale osta? Mitu eurot tuleb puudu / jääb üle?

590. Lahenda ülesanne.

Katrin ja Jaan reisivad Jaapanisse. Reis maksab kokku 4932 eurot. Reisi hind sisaldab kindlustust, mis maksab 36 korda vähem kui reis. Elamine hotellis koos söögiga maksab 14 korda rohkem kui kindlustus. Kui palju maksavad lennupiletid reisi sihtkohta?

Sisukord

20. Harilik murd (kordamine) Lihtmurd ja liigmurd	3
21. Segaarv	5
22. Liigmurru teisendamine segaarvuks	6
23. Segaarvu teisendamine liigmurruks	7
24. Hariliku murru põhiomadus	8
25. Hariliku murru taandamine	9
26. Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Hariliku murru korrutamine täisarvuga taandamiseta	10
27. Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Hariliku murru korrutamine täisarvuga taandamisega	12
28. Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Hariliku murru jagamine täisarvuga taandamiseta	14
29. Murdude korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Hariliku murru jagamine täisarvuga taandamisega	16
30. Segaarvude liitmine ja lahutamine Segaarvude liitmine	18
31. Segaarvude liitmine ja lahutamine Segaarvude lahutamine	20
32. Segaarvu korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Segaarvu korrutamine täisarvuga taandamiseta ja taandamisega ..	22
33. Segaarvu korrutamine ja jagamine naturaalarvuga Segaarvu jagamine täisarvuga taandamiseta ja taandamisega	24
34. Osa leidmine tervikust Ühe osa leidmine arvust	26
35. Osa leidmine tervikust Mitme osa leidmine arvust	28
36. Terviku leidmine tema osa järgi Terviku leidmine tema ühe osa järgi	30
37. Terviku leidmine tema osa järgi Terviku leidmine tema mitme osa järgi	32

38. Geomeetria.	
Ristkülik ja ruut	36
39. Pindalaühikute teisendamine	38
40. Ristküliku pindala arvutamine	40
41. Ruudu pindala arvutamine	44
42. Pindalaühikud aar ja hektar	46
43. Tekstülesanded pindala arvutamiseks	48
44. Geomeetrilised kehad	
Kuup	51
Risttahukas	52
45. Telgsümmeetria	55
46. Kümnendmurd	
Korrutamine ja jagamine 10, 100 ja 1000-ga	62
47. Kümnendmurd	
Nimega arvude väljendamine kümnendmurruna	66
48. Kümnendmurd	
Kümnendmurdude väljendamine mitmenimelise arvuna	68
49. Kümnendmurdude liitmine ja lahutamine	70
50. Tundmatu tehtekomponent	76
51. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Korrutamine ühekohalise arvuga	78
52. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Jagamine ühekohalise arvuga	80
53. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Korrutamine ja jagamine ühekohalise arvuga	82
54. Tundmatu tehtekomponent	84
55. Aritmeetiline keskmine	86
56. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Korrutamine kahekohalise arvuga	88
57. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Jagamine kahekohalise arvuga	93
58. Kümnendmurdude korrutamine ja jagamine	
Korrutamine ja jagamine kahekohalise arvuga	97
59. Kordamine	99

28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

ISBN 978-9949-547-20-3

9 789949 547203